
Dokument na schôdzu

A9-0255/2023

27.7.2023

***I
SPRÁVA

o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/943, smernica (EÚ) 2019/942, smernica (EÚ) 2018/2001 a nariadenie (EÚ) 2019/944 s cieľom zlepšiť koncepciu trhu s elektrinou v EÚ (COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077(COD))

Výboru pre priemysel, výskum a energetiku

Spravodajca: Nicolás González Casares

Označenie postupov

- * Konzultácia
- *** Súhlas
- ***I Riadny legislatívny postup (prvé čítanie)
- ***II Riadny legislatívny postup (druhé čítanie)
- ***III Riadny legislatívny postup (tretie čítanie)

(Typ postupu závisí od právneho základu navrhnutého v návrhu aktu.)

Pozmeňujúce návrhy k návrhu aktu

Pozmeňujúce návrhy Európskeho parlamentu v dvoch stĺpcoch

Vypustenia sa označujú ***hrubou kurzívou*** v ľavom stĺpci. Nahradenia sa označujú ***hrubou kurzívou*** v oboch stĺpcoch. Nový text sa označuje ***hrubou kurzívou*** v pravom stĺpci.

Prvý a druhý riadok záhlavia každého pozmeňujúceho návrhu vymedzujú príslušnú časť v návrhu aktu predloženého na prerokovanie. Ak sa pozmeňujúci návrh týka platného aktu, ktorý sa má návrhom aktu zmeniť, záhlavie navyše obsahuje tretí riadok uvádzajúci platný akt a štvrtý riadok uvádzajúci príslušné ustanovenie tohto aktu.

Pozmeňujúce návrhy Európskeho parlamentu v podobe konsolidovaného textu

Nové časti textov sa označujú ***hrubou kurzívou***. Vypustené časti textu sa označujú symbolom **■** alebo sa prečiarkujú. V prípade nahradenia sa nový text vyznačí ***hrubou kurzívou*** a nahradený text sa vymaže alebo sa prečiarkne.

Čisto technické zmeny, ktoré vykonávajú útvary s cieľom vypracovať konečný text, sa však nevyznačujú.

OBSAH

strana

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU.....	5
STANOVISKO VÝBORU PRE HOSPODÁRSKE A MENOVÉ VECI	87
LIST VÝBORU PRE ROZPOČET	106
LIST VÝBORU PRE VNÚTORNÝ TRH A OCHRANU SPOTREBITEĽA.....	110
POSTUP GESTORSKÉHO VÝBORU	115
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	116

NÁVRH LEGISLATÍVNEHO UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2019/943, smernica (EÚ) 2019/942, smernica (EÚ) 2018/2001 a nariadenie (EÚ) 2019/944 s cieľom zlepšiť koncepciu trhu s elektrinou v EÚ
(COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077(COD))

(Riadny legislatívny postup: prvé čítanie)

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie pre Európsky parlament a Radu (COM(2023)0148),
  - so zreteľom na článok 294 ods. 2 a článok 194 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v súlade s ktorými Komisia predložila návrh Európskemu parlamentu (C9-0049/2023),
  - so zreteľom na článok 294 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,
  - so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru z 15. júna 2023¹,
  - so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 5. júla 2023²,
  - so zreteľom na článok 59 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodárske a menové veci,
  - so zreteľom na listy Výboru pre rozpočet a Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa,
  - so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A9-0255/2023),
1. prijíma nasledujúcu pozíciu v prvom čítaní;
  2. žiada Komisiu, aby mu vec znovu predložila, ak má v úmysle podstatne zmeniť svoj návrh alebo ho nahradiť iným textom;
  3. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila túto pozíciu Rade, Komisii a národným parlamentom.

---

¹ Zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku.

² Zatiaľ neuverejnené v úradnom vestníku.

Pozmeňujúci návrh 1

POZMEŇUJÚCE NÁVRHY EURÓPSKEHO PARLAMENTU*

k návrhu Komisie

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2019/942, ako aj smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944 s cieľom zlepšiť koncepciu trhu s elektrinou v Únii

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 194 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Od septembra 2021 sa na trhoch s elektrickou energiou pozorujú veľmi vysoké ceny a volatilita. Ako uvádza európska Agentúra pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „agentúra ACER“) vo svojom posúdení koncepcie veľkoobchodného trhu s elektrinou¹ v EÚ z apríla 2022, je to dôsledok najmä **krízy s**

---

* Pozmeňujúce návrhy: nový alebo zmenený text je vyznačený hrubou kurzívou; vypustenia sa označujú symbolom ■.

¹ Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky, Záverečné posúdenie koncepcie veľkoobchodného trhu s elektrinou v EÚ vydané agentúrou ACER, apríl 2022.

dodávkami plynu, vysokých cien plynu, ktorý sa používa ako vstup na výrobu elektrickej energie. Ďalšie faktory, ako napríklad údržba, problémy s koróziou alebo odstávky, ktoré sa vyskytli vo viacerých jadrových reaktoroch, ako aj nízky výkon vodných elektrární ešte viac zvýšili nárast cien elektriny.

- (2) Vystupňovanie ruskej vojenskej agresie voči Ukrajine, ktorá je zmluvnou stranou Energetického spoločenstva, a súvisiace medzinárodné sankcie od februára 2022 viedli k narušeniu svetových trhov s energiou, zhoršeniu problému vysokých cien plynu a mali výrazný reťazový vplyv na ceny elektriny. *Neodôvodnená* ruská invázia na Ukrajinu spôsobila aj neistotu v súvislosti s dodávkami iných komodít *energie z fosílnych palív*, ako je čierne uhlie a surová ropa, ktoré využívajú zariadenia na výrobu elektriny. To viedlo k ďalšiemu výraznému zvýšeniu cien elektriny a nestálosti jej cenových hladín.
- (3) Komisia v reakcii na túto situáciu v októbri 2021 predložila oznámenie o cenách energie, ktorého súčasťou bol súbor opatrení, ktoré EÚ a jej členské štáty môžu využiť na riešenie bezprostredného vplyvu vysokých cien energie na domácnosti a podniky (vrátane podpory príjmov, daňových úľav, *úspory* plynu a opatrení na *úsporu energie* a jej uskladňovanie) a na posilnenie odolnosti voči budúcim cenovým šokom. Vo svojom oznámení z 8. marca 2022 s názvom REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu² načrtla niekoľko ďalších opatrení s cieľom posilniť tento súbor nástrojov a reagovať na rastúce ceny energie. Komisia zároveň 23. marca 2022 zriadila dočasný režim štátnej pomoci, ktorý má umožniť určité subvencie na zmiernenie vplyvu vysokých cien energie.³
- (4) Komisia 18. mája 2022 predstavila plán REPowerEU⁴, ktorým sa zaviedli ďalšie opatrenia zamerané na úspory energie, diverzifikáciu dodávok energie, *zvýšenie cieľov energetickej efektívnosti* a zrýchlené zavádzanie energie z obnoviteľných

---

² Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu [COM(2022) 108 final].

³ Oznámenie Komisie – Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (C 131 I/01, C/2022/1890).

⁴ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Plán REPowerEU, COM(2022) 230.

zdrojov s cieľom ukončiť závislosť Únie od ruských fosílnych palív vrátane návrhu na zvýšenie cieľa EÚ do roku 2030 pre obnoviteľné zdroje energie na úroveň 45 %.

V oznámení o krátkodobých intervenciách na trhu s energiou a dlhodobých zlepšeniach koncepcie trhu s elektrinou⁵ sa popri stanovení doplňujúcich krátkodobých opatrení na boj proti vysokým cenám energie identifikovali aj možné oblasti zlepšenia koncepcie trhu s elektrinou a oznámil sa v ňom zámer posúdiť tieto oblasti na účely zmeny legislatívneho rámca.

- (5) Na urýchlenú reakciu na krízu cien a obavy súvisiace s bezpečnosťou dodávok a na boj proti prudkým nárastom cien pre občanov, ako aj v nadväznosti na celý rad návrhov Komisie Únia prijala spoľahlivý systém uskladňovania plynu⁶, účinné opatrenia na zníženie dopytu po plyne a elektrine⁷, systémy na obmedzenie cien, aby sa predišlo neočakávanému zisku na trhoch s plynom aj elektrinou⁸ a opatrenia na zrýchlenie procesov udeľovania povolení pre zariadenia na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov⁹.
- (6) Dobre integrovaný trh, ktorý stavia na balíku opatrení v oblasti čistej energie pre všetkých Európanov, ktorý bol prijatý v rokoch 2018 a 2019¹⁰, by mal Únii umožniť

---

⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Krátkodobé intervencie na trhu s energiou a dlhodobé zlepšenia koncepcie trhu s elektrinou – postup, COM(2022) 236 final.

⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/1032 z 29. júna 2022, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2017/1938 a (ES) č. 715/2009, pokiaľ ide o uskladňovanie plynu (Ú. v. EÚ L 173, **30.6.2022**, s. 17).

⁷ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1369 z 5. augusta 2022 o koordinovaných opatreniach na zníženie dopytu po plyne (Ú. v. EÚ L 206, **8.8.2022**, s. 1). Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1854 zo 6. októbra 2022 o núdzovom zásahu s cieľom riešiť vysoké ceny energie (Ú. v. EÚ L 261, **7.10.2022**, s. 1).

⁸ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1854 zo 6. októbra 2022 o núdzovom zásahu s cieľom riešiť vysoké ceny energie (Ú. v. EÚ L 261, **7.10.2022**, s. 1).

⁹ Nariadenie Rady (EÚ) 2022/2577 z 22. decembra 2022, ktorým sa stanovuje rámec na urýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 335, 29.12.2022, s. 36).

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1), Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 82), smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2002 z 11. decembra 2018, ktorou sa mení smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 210), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných

využívať hospodárske prínosy jednotného trhu s energiou za **akýchkoľvek** podmienok, **a to aj počas krízy cien elektriny**, zaistiť bezpečnosť dodávok energie a zachovať proces dekarbonizácie, **aby sa dosiahol cieľ neutrality v oblasti klímy**. Cezhraničným prepojením sa zároveň zaistí uje bezpečnejšia, spoľahlivejšia a efektívnejšia prevádzka elektrizačnej sústavy **a lepšia odolnosť voči krátkodobým cenovým šokom**. **Na tento účel by Komisia mala zvážiť, ako zlepšiť monitorovanie a presadzovanie nariadenia (EÚ) 2019/943 vrátane povinnosti sprístupniť 70 % kapacity spojovacích vedení pre cezhraničný obchod. Okrem toho by Komisia mala zvážiť zvýšenie tejto povinnosti a obmedziť možné výnimky, aby bol trh s elektrinou vhodný pre energetický systém založený predovšetkým na energii z obnoviteľných zdrojov, ktorý si vyžaduje lepšie prepojenie na udržanie vysokej bezpečnosti dodávok.**

- (6a) **Posilnenie vnútorného trhu s energiou a dosiahnutie cieľov v oblasti klímy a energetickej transformácie si vyžaduje zásadnú modernizáciu elektrickej siete Únie, aby bola schopná prijať výrazné zvýšenie kapacity z obnoviteľných zdrojov, variabilitu vyrobeného množstva, meniace sa modely toku elektriny v Európe a nový dopyt, ako sú elektrické vozidlá a tepelné čerpadlá. Investície do sietí majú zásadný význam pre dobré fungovanie vnútorného trhu, integráciu energie z obnoviteľných zdrojov, podporu bezpečnosti dodávok a efektívne prepojenie ponuky a dopytu po energii v situácii, keď sa nachádzajú ďalej od seba, pričom plnenie cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky si vyžaduje efektívne využívanie zdrojov v rámci jednotlivých krajín aj cez hranice. Do roku 2030 si Únia vyžiada investície vo výške 584 miliárd EUR na pokrytie potrieb samotných elektrických sietí, a to tak prenosových, ako aj distribučných sústav. Táto výzva je obzvlášť výrazná na úrovni distribúcie vzhľadom na rastúci objem výrobnnej kapacity obnoviteľných zdrojov pripojenej k distribučným sústavám, ktoré budú pripájať väčšinu nových projektov využívajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov, a vzhľadom na vývoj smerujúci k elektrifikácii a inteligentnému dopytu po energii. Ak sa distribučné sústavy nerozšíria, nezmodernizujú a nestanú inteligentnými, mohlo by to ohroziť**

---

orgánov v oblasti energetiky (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 22), nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 54), smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ (Ú. v. EÚ L 158, 14.6.2019, s. 125).

dosiahnutie cieľov Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a oneskoriť pripojenie nových kapacít obnoviteľných zdrojov energie do siete; mohlo by to zabrániť tomu, aby sa spotrebitelia stali aktívnymi účastníkmi energetickej transformácie; a v konečnom dôsledku oddialiť dobudovanie vnútorného trhu s energiou.

- (6b) Prepojená európska elektrická sieť je nevyhnutná pre bezpečnosť dodávok a konkurencieschopnosť Európy, ako aj na lepšie dosiahnutie cieľov dekarbonizácie, ku ktorým sa Únia zaviazala, a na uľahčenie využívania cenovo dostupnej, bezpečnej a udržateľnej energie. Preto by každá reforma trhu s elektrinou v Únie mala prispievať k integrovanejšej európskej elektrickej sieti. Obzvlášť dôležité je zabezpečiť, aby každý členský štát mal vybudovanú kapacitu prepojenia na úrovni aspoň 15 %, aby sa umožnil prenos elektriny vyrobenej na jeho území cez jej hranice do susedných krajín. Je to dôležité najmä pre Pyrenejský polostrov a ďalšie európske regióny, ktoré potrebujú rozšíriť svoje sieťové prepojenia, ale ich pokrok je stále pomalý a problematický z viacerých hľadísk. Preto by Únia a členské štáty mali posilniť svoju spoluprácu s cieľom odstrániť prekážky, uľahčiť financovanie a urýchliť všetky postupy, aby sa zabezpečilo dosiahnutie minimálneho cieľa do roku 2030 na úrovni 15 % prepojenosti elektrických sietí stanoveného v článku 4 písm. d) bode 1 nariadenia (EÚ) 2018/1999.*
- (6c) Budovanie a modernizácia elektrickej siete Únie a infraštruktúry pripojiteľnosti, ako sú projekty spoločného európskeho záujmu, ktoré sú stanovené v rámci transeurópskych energetických sietí, a to aj prostredníctvom podmorských káblov, môže prispieť k prepojeniu odľahlých oblastí a ostrovov, čím sa zabezpečí primerané pripojenie pre všetkých občanov Únie. Vhodné investície do revitalizácie izolovaných území, ako sú ostrovy a vidiecke oblasti, môžu občanom a podnikom priniesť veľké príležitosti zapojiť sa do energetickej transformácie a digitálnej transformácie Únie. Osobitná pozornosť by sa mala venovať najvzdialenejším regiónom, ako sú vymedzené v článku 349 Zmluvy o fungovaní Únie (ZFEÚ), ktorý uznáva ich osobitné obmedzenia a ustanovuje prijatie osobitných opatrení v ich prospech.*
- (7) Súčasná koncepcia trhu s elektrinou zároveň prispela k vzniku nových a inovačných produktov, služieb a opatrení na maloobchodných trhoch s elektrinou, čím sa*

podporila energetická efektívnosť a využívanie energie z obnoviteľných zdrojov a rozšíril sa výber s cieľom pomôcť spotrebiteľom znížiť ich faktúry za elektrinu aj prostredníctvom malých výrobných zariadení a vznikajúcich služieb na zabezpečenie riadenia odberu. Spoliehanie sa na potenciál digitalizácie energetického systému a jeho využívanie, ako je aktívna účasť spotrebiteľov, by malo byť kľúčovým prvkom našich budúcich trhov s elektrinou a elektrizačných sústav. Zároveň existuje potreba rešpektovať voľby spotrebiteľov, **chrániť spotrebiteľov v domácnostiach pred vysokými cenami, manipuláciou a zneužívaním** a umožniť im využívať výhody rôznych zmluvných ponúk. **Integrácia energetického systému by mala byť koncipovaná ako plánovanie a prevádzka energetického systému ako celku, ktorý zahŕňa viaceré energetické nosiče, infraštruktúry a sektory spotreby, vytvorením pevnejších vzájomných väzieb medzi nimi, vo vzájomnej súčinnosti a za podpory digitalizácie, pričom cieľom sú cenovo dostupné energetické služby, ktoré efektívne využívajú zdroje a pre spoločnosť prinášajú čo najnižšie náklady.**

- (8) Súčasná koncepcia trhu s elektrinou však v kontexte energetickej krízy zároveň poukázala na viaceré dôležité nedostatky **a neočakávané dôsledky** späté s vplyvom vysokých a nestálych cien fosílnych palív na krátkodobé trhy s elektrickou energiou, čím sú domácnosti a spoločnosti vystavené závažným prudkým nárastom cien, ktoré majú vplyv na ich faktúry za elektrinu.
- (9) Rýchlejšie zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov a čisté flexibilné technológie predstavujú najudržateľnejší a nákladovo najefektívnejší spôsob štrukturálneho zníženia dopytu po fosílnych palivách na výrobu elektriny a na priamu spotrebu, a to prostredníctvom elektrifikácie a integrácie energetického systému. Obnoviteľné zdroje môžu mať vďaka svojim nízkym prevádzkovým nákladom pozitívny vplyv na ceny elektrickej energie v celej Únii a môžu viesť k zníženiu ■ spotreby fosílnych palív.
- (10) Zmenami koncepcie trhu s elektrinou by sa malo zabezpečiť, aby sa výhody vyplývajúce zo zvyšujúceho sa zavádzania elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov a z energetickej transformácie ako celku dostali k spotrebiteľom vrátane tých najzraniteľnejších spotrebiteľov a aby ich v konečnom dôsledku chránili pred energetickými krízami a zabránili upadaniu väčšieho počtu domácností do špirály energetickej chudoby. Týmito zmenami by sa mal zmierňovať vplyv vysokých cien fosílnych palív, najmä plynu, na ceny elektrickej energie, s cieľom umožniť

domácnostiam a spoločnostiam, aby z dlhodobého hľadiska využívali výhody cenovo dostupnej a bezpečnej energie z udržateľných obnoviteľných a nízkouhlíkových zdrojov, *ako aj úloha energeticky efektívnych riešení pri znižovaní celkových nákladov na energiu, čo môže znížiť potrebu rozširovania energetických sietí a výrobných kapacít.*

- (11) Cieľom reformy koncepcie trhu s elektrinou *by malo byť dosiahnutie dostupných a konkurencieschopných cien elektriny pre všetkých spotrebiteľov. Ako taká* by mala byť prínosom nielen pre spotrebiteľov v domácnostiach, ale aj pre konkurencieschopnosť odvetví Únie, pretože uľahčí ich možnosti investovať do čistých technológií, ktoré potrebujú na realizáciu svojich postupov emisne neutrálnej transformácie. Energetickú transformáciu v Únii je potrebné podporiť pevnou výrobnou základňou čistých technológií. Týmito reformami sa *pomôže priemyslu, aby si zabezpečil prístup k cenovo dostupným a nepretržitým dodávkam čistej energie a tepla, a* podporí sa cenovo dostupná elektrifikácia priemyslu *vrátane využívania energie z obnoviteľných zdrojov na mieste a vysokoúčinnnej kogenerácie*, ako aj vedúce svetové postavenie Únie z hľadiska výskumu a inovácií v oblasti technológií čistej energie.
- (12) Dobre fungujúce a efektívne krátkodobé trhy sú hlavným nástrojom na integráciu energie z obnoviteľných zdrojov a flexibilných zdrojov na trhu a uľahčenie nákladovo efektívnej integrácie energetického systému.
- (12a) *Keďže Dvor audítorov vo svojej osobitnej správe 03/2023 s názvom Integrácia vnútorného trhu s elektrinou dospel k záveru, že vnútornému trhu s elektrinou bráni jeho regulačný prístup a slabý rámec riadenia, čo vedie k oneskoreniam a neúplnému systému dohľadu nad trhom. Komisia by preto mala posúdiť účinnosť súčasnej štruktúry trhu s elektrinou a fungovanie krátkodobého trhu; rozvoj kapacít na výrobu elektriny a kvalitu služieb poskytovaných konečným spotrebiteľom v každom členskom štáte a vhodnosť súčasného právneho a finančného rámca Únie pre distribučné siete na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a vnútorného trhu s energiou. Komisia by mala tiež posúdiť všetky neefektívnosti na vnútornom trhu s elektrinou a zvážiť opatrenia týkajúce sa európskych obchodných platforiem pre primárne a sekundárne dlhodobé trhy vrátane opatrení na vytvorenie likvidity a transparentnosti, ako sú požiadavky na*

výrobcov a odberateľov, aby uzatvárali zmluvy na minimálne množstvo produktov vo verejných centralizovaných aukciách s cieľom zabezpečiť likviditu.

- (13) Vnútrodenne trhy sú obzvlášť dôležité pre integráciu variabilných obnoviteľných zdrojov energie do elektrizačnej sústavy pri najnižších nákladoch, keďže umožňujú účastníkom trhu obchodovať s nedostatkami alebo nadbytkom elektriny bližšie k času dodávky. Keďže výrobcovia variabilnej energie z obnoviteľných zdrojov môžu vykonať presný odhad svojej výroby až v čase blízkom k dodávke, je pre nich rozhodujúce, aby mali čo najväčšie príležitosti na obchodovanie prostredníctvom prístupu na likvidný trh, a to čo najbližšie k času dodávky elektrickej energie.
- (14) Preto je dôležité, aby sa vnútrodenne trhy prispôbili účasti na variabilných technológiách energie z obnoviteľných zdrojov, ako je slnečná a veterná energia, ako aj účasti na riadení odberu a uskladňovaní **energie**. Likvidita vnútrodených trhov by sa mala zlepšiť spoločným využívaním kníh objednávok medzi organizátormi trhu v rámci ponukovej oblasti, a to aj vtedy, keď sú medzioblastné kapacity nastavené na nulu alebo po čase uzávierky vnútrodeného trhu. **S cieľom zabezpečiť, aby nominovaní organizátori trhu s elektrinou (ďalej len „nominovaní organizátori“) spoločne využívali knihy objednávok v denných a vnútrodených časových rámcoch, by nominovaní organizátori mali zadávať všetky objednávky do jednotného prepojenia denných a vnútrodených trhov a nemali by organizovať obchodovanie s dennými a vnútrodenými produktmi alebo produktmi s podobnými vlastnosťami mimo jednotného prepojenia denných a vnútrodených trhov. S cieľom riešiť inherentné riziko diskriminácie pri obchodovaní s dennými a vnútrodenými produktmi v rámci jednotného prepojenia denných a vnútrodených trhov a mimo nich by sa táto povinnosť mala vzťahovať na nominovaných organizátorov a na podniky, ktoré priamo alebo nepriamo vykonávajú nad nominovaným organizátorom kontrolu alebo majú vo vzťahu k nemu akékoľvek právo.** Okrem toho by sa uzávierka vnútrodeného trhu mala stanoviť bližšie k času dodania, aby sa maximalizovali príležitosti pre účastníkov trhu obchodovať s nedostatkom a nadbytkom elektriny a prispieť k lepšej integrácii variabilných obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy **za predpokladu, že toto opatrenie nemá negatívne vplyvy na bezpečnosť národnej elektrizačnej sústavy, nákladovú efektívnosť, emisie skleníkových plynov a že uľahčuje integráciu energie z obnoviteľných zdrojov.**

- (15) Okrem toho by krátkodobé trhy s elektrinou mali zabezpečiť, aby sa na nich mohli zúčastňovať malí poskytovatelia služieb flexibility, a to znížením minimálnej veľkosti ponuky.
- (16) Zabezpečenie efektívnej integrácie elektriny vyrobenej z variabilných obnoviteľných zdrojov energie a zníženie potreby výroby elektriny z fosílnych palív **je cieľom Únie, ktorého naliehavá potreba sa preukázala počas tejto krízy**. Na základe získaných poznatkov by agentúra ACER mala vykonať posúdenie možnosti, aby prevádzkovatelia sústav **obstarávali** produkt obmedzenia spotreby v čase špičky **s cieľom dosiahnuť zníženie dopytu po elektrine a jej ceny v čase špičky**. **V tomto posúdení by sa mala zohľadniť potreba, aby produkty obmedzenia spotreby v čase špičky nenarušili fungovanie trhov s elektrinou a aby nespôsobili presmerovanie služieb riadenia odberu na produkty obmedzenia spotreby v čase špičky**. **V posúdení by sa mal zohľadniť aj špecifický vývoj v jednotlivých štátoch a mala by sa zväziť možnosť obstarávania týchto produktov za normálnych okolností a počas krízy cien elektriny**. **V súlade s posúdením by Komisia v prípade potreby mala predložiť legislatívny návrh na zmenu a doplnenie nariadenia (EÚ) 2019/943 s cieľom zaviesť produkty obmedzenia spotreby v čase špičky mimo krízy cien elektriny**.
- (17) Aby sa spotrebiteľia mohli aktívne zúčastňovať na trhoch s elektrinou a aby mohli zabezpečiť svoju flexibilitu, postupne sa vybavujú inteligentnými meracími systémami. Vo viacerých členských štátoch je však zavádzanie inteligentných meracích systémov stále pomalé, **preto je nevyhnutné, aby členské štáty zlepšili podmienky pre inštaláciu inteligentných meracích systémov s cieľom čo najskôr dosiahnuť úplné pokrytie**. **Spotrebiteľia by však mali mať právo používať špecializované meracie zariadenie alebo požadovať jeho používanie, aby mohli zapojiť svoje flexibilné odbery do riadenia odberu, nezávisle od toho, či sú už vybavení inteligentným meracím systémom**. **Okrem používania údajov z inteligentných meracích systémov v prípadoch, keď inteligentné meracie systémy ešte nie sú namontované, a v prípadoch, keď inteligentné meracie systémy neposkytujú dostatočnú úroveň podrobnosti údajov, by prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav mali mať so súhlasom odberateľov možnosť využívať údaje zo špecializovaných meracích zariadení na pozorovanie a zúčtovanie služieb flexibility, ako je riadenie odberu a uskladňovanie energie**. Umožnenie využívania údajov zo

špecializovaných meracích zariadení na účely pozorovania a zúčtovania by malo uľahčiť aktívnu účasť spotrebiteľov na trhu a rozvoj ich riadenia odberu. Používanie údajov z týchto špecializovaných meracích zariadení by mali sprevádzať požiadavky na kvalitu týchto údajov.

- (18) Týmto nariadením sa stanovuje právny základ pre spracúvanie osobných údajov v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. c) všeobecného nariadenia o ochrane údajov. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby boli splnené všetky zásady ochrany osobných údajov a povinnosti stanovené vo všeobecnom nariadení o ochrane údajov vrátane minimalizácie údajov. Ak možno cieľ tejto smernice dosiahnuť bez spracúvania osobných údajov, poskytovatelia by sa mali spoliehať na anonymné a súhrnné údaje.
- (19) Spotrebiteľia a dodávatelia potrebujú efektívne a účinné forwardové trhy na pokrytie svojej dlhodobej cenovej expozície a zníženie závislosti od krátkodobých cien. Aby odberatelia elektriny v celej **Únii** mohli v plnej miere využívať výhody integrovaných trhov s elektrinou a hospodárskej súťaže v celej Únii, malo by sa zlepšiť fungovanie forwardového trhu s elektrinou v Únii prostredníctvom **posúdenia a realizácie možných uskutočniteľných riešení v primeranom čase v rámci súčasného usporiadania trhu** s cieľom prekonať jestvujúcu roztrieštenosť trhu a nízku likviditu, ktorá sa vyskytuje v mnohých ponukových oblastiach. **Týmito zlepšeniami by mohli byť napríklad častejšie aukcie alebo iné splatnosti, ktoré by sa mali zväziť a vyžadovali by si náležité posúdenie. Komisia by zároveň mala vykonať posúdenie vplyvu zriadenia regionálnych virtuálnych uzlov pre forwardový trh na fungovanie trhov s elektrinou vrátane geografického rozsahu virtuálnych centier ako nefyzických regiónov pokrývajúcich viac ako jednu ponukovú oblasť a metodiky výpočtu referenčných cien pre regionálne virtuálne uzly.**

- (21) S cieľom zlepšiť možnosti účastníkov trhu v oblasti zaistenia by sa mala rozšíriť úloha jednotnej pridelovacej platformy zriadenej v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2016/1719. Jednotná pridelovacia platforma by mala **fungovať ako subjekt poskytujúci pridelovanie a uľahčujúci** obchodovanie s finančnými dlhodobými prenosovými právami **v mene prevádzkovateľov prenosových sústav** medzi rôznymi ponukovými oblasťami a regionálnymi virtuálnymi obchodnými centrami, ak **je to**

relevantné. Objednávky predložené účastníkmi trhu na finančné prenosové práva **by mali** byť spárované prostredníctvom súčasného pridelovania dlhodobej medzioblastnej kapacity. Takéto párovanie a pridelovanie by sa malo vykonávať **v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2016/1719 a** pravidelne **a častejšie**, aby sa pre účastníkov trhu zabezpečila dostatočná likvidita, a tým aj účinné možnosti zaistenia. Dlhodobé prenosové práva by sa mali vydávať **s rôznou** splatnosťou (od mesiaca vopred až po minimálne tri roky vopred), aby sa zosúlادili s typickým časovým horizontom zaistenia účastníkov trhu. Jednotná pridelovacia platforma by mala podliehať monitorovaniu a presadzovaniu, aby sa zabezpečilo, že bude náležitým spôsobom vykonávať svoje úlohy.

- (22) Sieťové tarify by mali prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav motivovať k využívaniu služieb flexibility prostredníctvom ďalšieho rozvoja inovatívnych riešení na optimalizáciu existujúcej siete a na obstarávanie služieb flexibility, najmä riadenia odberu alebo uskladňovania. Na tento účel by sa sieťové tarify mali navrhovať tak, aby zohľadňovali prevádzkové a kapitálové výdavky prevádzkovateľov sústav alebo ich účinnú kombináciu, aby mohli elektrizačnú sústavu nákladovo efektívne prevádzkovať. To by ďalej prispelo k integrácii obnoviteľných zdrojov energie s najnižšími nákladmi pre elektrizačnú sústavu a koncovým odberateľom by to umožnilo zhodnotiť ich riešenia v oblasti flexibility.
- (22a) ***Energetická transformácia si vyžaduje urýchlené zrýchlenie zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov na pevnine a na mori a elektrifikovaný dopyt podporujúci prepojenie odvetví. Takýto rýchly nárast počtu zariadení spolu s komplexnosťou riadenia elektrizačnej sústavy s premenlivými a distribuovanými zdrojmi predstavuje pre sieť značné výzvy. Prenosová sústava bude vo všeobecnosti zahŕňať veľké množstvo kapacít obnoviteľných zdrojov na pevnine a na mori a prenášať elektrinu do oblastí dopytu, ďalej prepájať členské štáty a umožňovať toky z distribuovaných obnoviteľných zdrojov do iných oblastí dopytu. Distribučná sústava bude zahŕňať väčšinu nových kapacít obnoviteľných zdrojov na pevnine a elektrifikovaný a inteligentný dopyt domácností. Regulačné orgány budú zohrávať ústrednú úlohu pri zabezpečovaní dostatočných investícií na potrebný rozvoj, rozšírenie a posilnenie siete. Regulačné orgány by mali podporovať využívanie anticipačných investícií, pričom by mali podporovať zrýchlenie rozvoja siete s cieľom uspokojiť zrýchlené***

zavádzanie výroby energie z obnoviteľných zdrojov a inteligentného elektrifikovaného dopytu, ako sú elektrické vozidlá, nabíjacia infraštruktúra a zavádzanie tepelných čerpadiel tak, kde je to vhodné, pričom by mali starostlivo zohľadniť potreby elektrických sietí vyjadrené vo vnútroštátnych alebo miestnych plánoch rozvoja v odvetviach energetiky, prenosu elektriny a vykurovania. Môže to platiť najmä pre oblasti určené na urýchlenie využívania energie z obnoviteľných zdrojov, kde budú anticipačné investície dôležité na zabezpečenie toho, aby sa siete stali prostriedkom a nie prekážkou. Sieťové tarify by mali byť navrhnuté tak, aby prevádzkovateľom sústav poskytovali správne stimuly kombináciou včasného uznania tradičných investícií do fyzických sietí a primeraných výnosov s pružným zohľadnením prevádzkových nákladov. Mali by sa odstrániť všetky prekážky vo vnútroštátnej právnej úprave, ktoré bránia potrebným a účinným investíciám.

- (23) Energia z obnoviteľných zdrojov na mori, ako je veterná energia na mori, energia z oceánov a plávajúca fotovoltika, bude zohrávať zásadnú úlohu pri budovaní energetickej sústavy založenej prevažne na obnoviteľných zdrojoch energie a pri zabezpečovaní klimatickej neutrality do roku 2050. Ich širšiemu a efektívnemu zavedeniu však bránia značné prekážky, ktoré zamedzujú masívnemu rozšíreniu potrebnému na dosiahnutie týchto cieľov. Podobné prekážky by sa v budúcnosti mohli objaviť aj v prípade iných technológií na mori. ■ S cieľom znížiť investičné riziko pre realizátorov týchto projektov na mori sa môžu vydávať ***nástroje, ako sú dohody o nákupe energie alebo dvojsmerné rozdielové zmluvy***. S cieľom znížiť investičné riziko pre realizátorov týchto projektov na mori a zabezpečiť, aby projekty v ponukovej oblasti na mori mali úplný prístup na okolité trhy, by prevádzkovatelia prenosových sústav mali zaručiť prístup projektu na mori ku kapacite príslušného hybridného spojovacieho vedenia vo všetkých obchodných intervaloch. Ak sa dostupné prenosové kapacity ***dohodnuté v zmluve o pripojení alebo v kritickom prvku siete*** znížia do takej miery, že na trh nebude možné dodať celé množstvo vyrobenej elektriny, ktoré by projekt na mori inak mohol vyvážať, ***a na základe koordinovaného rozhodnutia príslušných členských štátov***, prevádzkovateľ alebo prevádzkovatelia prenosovej sústavy zodpovední za potrebu obmedzenia kapacity by mali mať v budúcnosti možnosť ***čiastočne*** kompenzovať prevádzkovateľovi projektu na mori ***nadmerné*** využitie príjmov z preťaženia, ***získaných dodatočne k spojovaciemu***

vedeniu z dôvodu obmedzenia kapacity. Táto kompenzácia by sa mala vzťahovať len na výrobnú kapacitu dostupnú na trhu, ktorá môže závisieť od počasia a nezahŕňa výpadky a údržbu projektu na mori. ***Takúto kompenzáciu nemožno považovať za kompenzáciu pokrývajúcu všetky riziká, ktorým bude čeliť výrobca na mori, ale len tie, ktoré súvisia s jedinečnou topografickou situáciou hybridných projektov na mori prepojených s viac ako jedným trhom.*** Podrobnosti vrátane podmienok, za ktorých môže opatrenie zaniknúť, ***ako aj metodika výpočtu takejto kompenzácie by sa mali vymedziť vo vykonávacom akte.***

- (24) Na veľkoobchodnom dennom trhu sa najskôr predáva elektrina z elektrární s najnižšími marginálnymi nákladmi, ale cena pre všetkých účastníkov trhu je stanovená podľa poslednej elektrárne potrebnej na pokrytie dopytu, a to je elektráreň s najvyššími marginálnymi nákladmi po zúčtovaní trhov. V tejto súvislosti energetická kríza ukázala, že prudký nárast cien plynu a čierneho uhlia sa môže pretaviť do mimoriadneho a trvalého zvýšenia cien, za ktoré plynové a uhoľné zariadenia na výrobu elektriny predkladajú ponuky na veľkoobchodnom dennom trhu. To následne viedlo k mimoriadne vysokým cenám na dennom trhu v celej Únii, keďže plynové a uhoľné zariadenia na výrobu elektriny sú často zariadenia s najvyššími marginálnymi nákladmi potrebnými na uspokojenie dopytu po elektrine.
- (25) Vzhľadom na úlohu ceny na dennom trhu ako referenčnej hodnoty pre ceny na ostatných veľkoobchodných trhoch s elektrinou a vzhľadom na skutočnosť, že všetci účastníci trhu dostávajú zúčtovaciu cenu, zaznamenávajú technológie s výrazne nižšími marginálnymi nákladmi neustále vysoké príjmy.
- (25a) Reforma koncepcie trhu s elektrinou by mala chrániť všetkých spotrebiteľov, domácnosti, malé a stredné podniky a priemysel pred šokmi z vysokých cien. Preto by na základe získaných skúseností Komisia mala posúdiť aj možnosti zavedenia mechanizmu dočasného odľahčovacieho ventilu vzhľadom na skúsenosti s týmito mechanizmami na medzinárodnej úrovni a na vývoj a nový vývoj na trhu s elektrinou v Únii.***
- (26) Únia musí výrazne urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie na dosiahnutie svojich cieľov v oblasti dekarbonizácie a cieľov stanovených v pláne REPowerEU na zvýšenie energetickej nezávislosti. Trh by mal vzhľadom na investičné potreby, ktoré

sú nevyhnutné na dosiahnutie týchto cieľov, zabezpečiť vytvorenie dlhodobého cenového signálu.

- (27) V tomto rámci by sa členské štáty mali usilovať o vytvorenie vhodných trhových podmienok pre dlhodobé trhovorientované nástroje, ako sú zmluvy o nákupe elektriny. Zmluvy o nákupe elektriny sú dvojstranné kúpne zmluvy medzi výrobcami a kupujúcimi elektriny. Poskytujú dlhodobú cenovú stabilitu pre odberateľa a potrebnú istotu pre výrobcu, aby mohol prijať investičné rozhodnutie. Napriek tomu len niekoľko členských štátov má aktívne trhy so zmluvami o nákupe elektriny a kupujúci sú zvyčajne obmedzení na veľké podniky, a to aj preto, že zmluvy o nákupe elektriny čelia viacerým prekážkam, najmä ťažkostiam pri krytí rizika omeškania platby zo strany kupujúceho v týchto dlhodobých zmluvách. Členské štáty by pri stanovovaní politik na dosiahnutie cieľov dekarbonizácie energetiky uvedených v ich integrovaných národných energetických a klimatických plánoch mali zohľadniť potrebu vytvoriť dynamický trh so zmluvami o nákupe elektriny. ***Regulačná nepredvídateľnosť, nestabilita a retroaktivita by oslabili schopnosť zmlúv o nákupe elektriny prispievať k prechodu na čistú energiu a energetickú nezávislosť.***
- (28) Podľa článku 15 ods. 8 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 majú členské štáty posúdiť regulačné a administratívne prekážky pre uzatváranie dlhodobých zmlúv o nákupe elektriny z obnoviteľných zdrojov a odstrániť neodôvodnené prekážky a podporovať využívanie takýchto zmlúv. Okrem toho majú členské štáty vo svojich integrovaných národných energetických a klimatických plánoch opísať politiky a opatrenia na uľahčenie využívania zmlúv o nákupe elektriny z obnoviteľných zdrojov. Členské štáty bez toho, aby bola dotknutá táto povinnosť podávať správy o regulačnom kontexte ovplyvňujúcom trh so zmluvami o nákupe elektriny, by mali zabezpečiť, aby nástroje na zníženie finančných rizík spojených s omeškaním dlhodobých platobných záväzkov zo strany kupujúceho v rámci zmlúv o nákupe elektriny boli prístupné spoločnostiam, ktoré čelia prekážkam vstupu na trh so zmluvami o nákupe elektriny a nemajú finančné ťažkosti v súlade s článkami 107 a 108 ZFEÚ. Členské štáty by sa mohli rozhodnúť zriadiť systém záruk za trhové ceny. ***Členské štáty môžu zaviesť takéto nástroje, aby sprístupnili zaistovacie produkty na forwardovom trhu odberateľom, ktorí čelia prekážkam vstupu na forwardový trh.*** Členské štáty by mali zahrnúť ustanovenia s cieľom zabrániť zníženiu

likvidity na trhoch s elektrinou, napríklad prostredníctvom finančných zmlúv o nákupe elektriny. Členské štáty by nemali podporovať zmluvy o nákupe elektriny, ktoré slúžia na nákup elektriny vyrobenej z fosílnych palív. Hoci štandardným prístupom by malo byť nediskriminovanie spotrebiteľov, členské štáty by sa mohli rozhodnúť zamerať tieto nástroje na konkrétne kategórie spotrebiteľov, pričom by mali uplatňovať objektívne a nediskriminačné kritériá. ***Ak však členský štát rozhodne, že existujú dostatočne rozvinuté trhy pre zmluvy o nákupe elektriny, aby sa umožnila účinná hospodárska súťaž, schémy verejných záruk by mali podporovať len nákup novej výroby energie z obnoviteľných zdrojov.*** V tomto rámci ***a vzhľadom na zvýšený cieľ Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a naliehavú potrebu výrazne urýchliť súčasné tempo zavádzania obnoviteľných zdrojov energie*** by členské štáty mali zohľadniť potenciálnu úlohu nástrojov poskytovaných na úrovni Únie, napríklad Európskou investičnou bankou (EIB) ***alebo inými nástrojmi na úrovni Únie.*** ***Okrem toho by Komisia mala prijať dodatočné opatrenia na dosiahnutie cieľa v oblasti obnoviteľných zdrojov energie, ktoré by mohli zahŕňať nástroje na úrovni Únie, ako sú celoeurópske aukcie, najmä dodatočné záruky Únie na zmluvy o nákupe elektriny a rozdielové zmluvy, s cieľom podporiť zavádzanie dodatočných kapacít energie z obnoviteľných zdrojov zodpovedajúcich aspoň dodatočným 2,5 % na dosiahnutie cieľa Únie na úrovni 45 %.***

- (29) Členské štáty majú pri navrhovaní a pridelovaní verejnej podpory k dispozícii niekoľko nástrojov na podporu rozvoja trhov so zmluvami o nákupe elektriny. Umožniť realizátorom projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, ktorí sa zúčastňujú na verejnej súťaži na podporu, aby si vyhradili časť výroby elektriny na predaj prostredníctvom zmluvy o nákupe elektriny, by prispelo k podpore a rozvoju trhov so zmluvami o nákupe elektriny. Okrem toho by sa členské štáty mali v rámci hodnotenia týchto verejných súťaží snažiť uplatňovať kritériá na stimulovanie prístupu na trh so zmluvami o nákupe elektriny pre subjekty, ktoré čelia prekážkam vstupu na trh, ako sú malé a stredné podniky (MSP). ***Na uľahčenie prístupu k zmluvám o nákupe elektriny a ich využívania by sa mali vypracovať dobrovoľné štandardizované zmluvy, ktoré by zjednodušovali postupy a zodpovedali rizikovému profilu zákazníkov rôznej veľkosti.***

- (29a) *Na získanie lepších poznatkov o vývoji rastúceho trhu, akým je trh so zmluvami o nákupe elektriny, sú potrebné nové nástroje. Preto by sa mala vytvoriť databáza na úrovni Únie, ktorá by uľahčila zber príslušných informácií o zmluvách o nákupe elektriny uzavretých v Únii. Táto databáza by mala fungovať ako digitálna platforma a mala by sa používať na uľahčenie monitorovania relevantných informácií o zmluvách o nákupe elektriny podpísaných v Únii agentúrou ACER a regulačnými orgánmi. Účastníci trhu, ktorí oznámili záznamy o zmluvách o nákupe elektriny, by nemali podliehať dvojitém oznamovacím povinnostiam týkajúcim sa týchto zmlúv.*
- (30) Ak sa členské štáty rozhodnú podporovať nové investície financované z verejných zdrojov (ďalej len „systémy priamej podpory cien“) do nízkouhlíkovej výroby elektriny z nefosílnych palív s cieľom dosiahnuť ciele Únie v oblasti dekarbonizácie, tieto systémy by mali byť štruktúrované prostredníctvom dvojsmerných rozdielových zmlúv *alebo rovnocenných systémov dosahujúcich rovnaké ciele*, aby okrem záruky výnosov zahŕňali aj obmedzenie hornej hranice trhových výnosov príslušných výrobných aktív. *Takéto systémy by sa mali pridelovať na základe dobrovoľného, konkurenčného, otvoreného, transparentného, nediskriminačného a nákladovo efektívneho postupu v súlade s pravidlami štátnej pomoci, pričom sa zabráni neprimeranému narušeniu účinného fungovania trhov s elektrinou.* Nové investície do výroby elektriny zahŕňajú investície do nových zariadení na výrobu elektriny, investície zamerané na modernizáciu existujúcich zariadení na výrobu elektriny *alebo* na rozšírenie existujúcich zariadení na výrobu elektriny, *ak je zvýšenie kapacity výroby elektriny podstatné. V prípade investícií zameraných na rozšírenie existujúcich zariadení na výrobu energie by však dvojsmerné rozdielové zmluvy mali byť prísne obmedzené na podiel celkovej kapacity výroby energie, ktorý odráža náklady na novú investíciu vo vzťahu k celkovým investičným nákladom zariadenia na výrobu energie.*
- (31) Týmito dvojsmernými rozdielovými zmluvami by sa zabezpečilo, že príjmy výrobcov pochádzajúce z nových investícií do výroby elektriny, ktoré využívajú verejnú podporu, budú nezávislejšie od nestálych cien výroby elektriny z fosílnych palív, ktoré zvyčajne určujú cenu na dennom trhu.

- (32) Pokiaľ však obmedzenie na stanovenie systémov priamej podpory cien vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv redukuje počet systémov priamej podpory cien, ktoré môžu členské štáty prijať, pokiaľ ide o obnoviteľné zdroje energie, malo by sa obmedziť na nízkouhlíkové technológie, ktoré nie sú založené na fosílnych palivách, s nízkymi a stabilnými prevádzkovými nákladmi a na technológie, ktoré zvyčajne nezabezpečujú flexibilitu elektrizačnej sústavy, pričom by sa mali vylúčiť technológie, ktoré sú v počiatočnom štádiu svojho zavádzania na trhu. Je to potrebné na zabezpečenie toho, aby sa neohrozila ekonomická životaschopnosť výrobných technológií s vysokými marginálnymi nákladmi a aby sa zachovali stimuly pre technológie, ktoré môžu elektrizačnej sústave ponúknuť flexibilitu na predkladanie ponúk na trhu s elektrinou na základe ich alternatívnych nákladov. Okrem toho by sa obmedzenie stanovovania systémov priamej podpory cien vo forme obojsmerných rozdielových zmlúv ***alebo rovnocenných systémov dosahujúcich rovnaké ciele*** nemalo vzťahovať na ***elektrinu z obnoviteľných zdrojov uvedených v článku 19b ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/943 s inštalovanou kapacitou vyššou ako 1 MW a viac ako 6 MW, ak je projektom občianske energetické spoločenstvo alebo komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov, a na vznikajúce technológie, v prípade ktorých môžu byť iné druhy systémov priamej cenovej podpory vhodnejšie na stimulovanie ich zavádzania. Týmto obmedzením by nemala byť dotknutá prípadná výnimka pre malé zariadenia a demonštračné projekty podľa článku 4 ods. 3 smernice (EÚ) 2018/2001*** a mali by sa zohľadniť osobitosti komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov v súlade s článkom 22 ods. 7 uvedenej smernice.
- (33) Vzhľadom na potrebu zabezpečiť regulačnú istotu výrobcov by sa povinnosť členských štátov uplatňovať systémy priamej podpory cien v prípade výroby elektriny vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv mala vzťahovať len na nové investície do výroby elektriny zo zdrojov uvedených v predchádzajúcom odôvodnení ***a ak sú tieto zmluvy uzavreté po ... [jeden rok odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia]***.
- (34) Vďaka obmedzeniu hornej hranice trhových výnosov by systémy priamej podpory cien vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv mali členským štátom poskytnúť dodatočný zdroj príjmov v obdobiach vysokých cien energie. S cieľom ďalej zmierniť vplyv vysokých cien elektriny na účty spotrebiteľov za energiu by členské štáty mali

zabezpečiť, aby sa príjmy získané od výrobcov, na ktorých sa vzťahujú systémy priamej podpory cien vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv, preniesli na koncových odberateľov elektriny vrátane domácností, MSP a priemyselných spotrebiteľov *s osobitným zameraním na zraniteľných odberateľov a odberateľov, ktorí sú postihnutí alebo ohrození energetickou chudobou. Členské štáty by takisto mohli vyčleniť príjmy na kompenzáciu nákladov na systémy podpory, na podporu investícií do energetickej transformácie odvetvia elektrickej energie alebo na pokrytie energeticke náročných priemyselných odvetví ohrozených únikom uhlíka, ak preukážu výrazné zníženie emisií prostredníctvom svojho úsilia o dekarbonizáciu na dosiahnutie klimatickej neutrality. V takom prípade by sa od týchto energeticke náročných priemyselných odvetví malo vyžadovať, aby zahrnuli plán transformácie, v ktorom sa stanovujú kľúčové prvky na ich ceste, pokiaľ ho už nemajú. Príjmy by sa mali rozdeľovať v súlade so spravodlivou, transparentnou a nediskriminačnou metodikou.* Prerozdelenie príjmov by sa malo uskutočniť spôsobom, ktorým sa zabezpečí, že spotrebiteľia budú stále do určitej miery vystavení cenovému signálu, takže buď znížia svoju spotrebu, keď sú ceny vysoké, alebo ju presunú na obdobia s nižšími cenami (čo sú zvyčajne obdobia s vyšším podielom výroby energie z obnoviteľných zdrojov). Členské štáty by mali zabezpečiť, aby prerozdelenie príjmov medzi konečných spotrebiteľov elektriny neovplyvnilo rovnaké podmienky a hospodársku súťaž medzi jednotlivými dodávateľmi.

- (35) Okrem toho by členské štáty mali zabezpečiť, aby systémy priamej podpory cien bez ohľadu na svoju formu nenarušili efektívne, konkurencieschopné a likvidné fungovanie trhov s elektrinou, a tým zachovať stimuly výrobcov reagovať na trhové signály vrátane zastavenia výroby, keď sú ceny elektriny nižšie ako ich prevádzkové náklady, ako aj motivácia koncových odberateľov znížiť spotrebu, keď sú ceny elektriny vysoké. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby systémy podpory nevytvárali prekážku rozvoju obchodných zmlúv, ako sú zmluvy o nákupe elektriny. *Obojsmerné rozdielové zmluvy by vo svojich návrhoch mali zohľadniť aj lokalizačné kritériá; mali by byť navrhnuté tak, aby podpora poskytnutá na projekty v oblasti energetiky nebola revidovaná spôsobom, ktorý by mal negatívny vplyv na práva, ktoré sa na jej základe udeľujú, alebo ktorý by oslaboval hospodársku životaschopnosť projektov, ktoré už využívajú podporu; mali by zabezpečiť transparentnosť podmienok a*

zachovať stimuly pre výrobné zariadenie na prevádzku a efektívnu účasť na trhoch s elektrinou; nemali by dostávať podporu na výrobu v žiadnom období, v ktorom je trhovú hodnotu tejto výroby záporná. mali by minimalizovať svoj možný negatívny vplyv na likviditu forwardových trhov a mali by zahŕňať doložky o sankciách uplatniteľné v prípade predčasného ukončenia zmluvy, pričom by mali byť v súlade so zásadami stanovenými v článku 4 ods. 2 a článku 4 ods. 3 prvom a treťom pododseku smernice (EÚ) 2018/2001.

- (36) Dvojsmerné rozdielové zmluvy a zmluvy o nákupe elektriny sa tak vzájomne dopĺňajú pri napredovaní energetickej transformácie a prinášaní výhod obnoviteľných zdrojov energie a nízkouhlíkovej energie spotrebiteľom. S výhradou požiadaviek stanovených v tomto nariadení by členské štáty mali mať možnosť slobodne rozhodovať, ktoré nástroje použijú na dosiahnutie svojich cieľov v oblasti dekarbonizácie. Prostredníctvom zmlúv o nákupe elektriny súkromní investori prispievajú k ďalšiemu zavádzaniu energie z obnoviteľných zdrojov a nízkouhlíkovej energie a zároveň dlhodobo zabezpečujú nízke a stabilné ceny elektriny. Podobne rovnaký cieľ dosahujú prostredníctvom dvojsmerných rozdielových zmlúv verejné subjekty v mene spotrebiteľov. Oba nástroje sú potrebné na dosiahnutie cieľov dekarbonizácie Únie prostredníctvom zavádzania obnoviteľných a nízkouhlíkových zdrojov energie a zároveň prinášajú spotrebiteľom výhody výroby elektriny za nízke ceny.
- (37) Zrýchlené zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie si vyžaduje čoraz väčšiu dostupnosť riešení v oblasti flexibility, aby sa zabezpečila ich integrácia do siete a aby sa elektrizačná sústava a sieť mohli prispôbiť variabilite výroby a spotreby elektriny v rôznych časových horizontoch. Regulačné orgány by mali pravidelne posudzovať potrebu flexibility **na vnútroštátnej úrovni vrátane potrieb flexibility v budúcej elektrizačnej sústave s nulovými emisiami** na základe podkladov od prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav **po uskutočnení verejnej konzultácie. Agentúra ACER by mala pravidelne posudzovať a vypracúvať správu o potrebách flexibility na úrovni Únie.** Pri posudzovaní potrieb flexibility elektrizačnej sústavy by sa mali zohľadniť všetky existujúce a plánované investície (vrátane existujúcich aktív, ktoré ešte nie sú pripojené do sústavy) do zdrojov flexibility, ako sú flexibilná výroba elektriny, spojovacie vedenia, riadenie odberu, uskladňovanie energie alebo výroba obnoviteľných palív, a to vzhľadom na potrebu dekarbonizácie

energetického systému. Na tomto základe by členské štáty mali vymedziť **orientačné samostatné kvantifikovateľné** národné **ciele** pre riadenie odberu a uskladňovanie **energie**, ktoré by sa mali zohľadniť v ich integrovaných národných energetických a klimatických plánoch. **Vzhl'adom na tieto plány by Komisia mala posúdiť súlad medzi národnými cieľmi členských štátov a vypracovať stratégiu Únie v oblasti reakcie na strane spotreby a uskladňovania energie, ktorá je v súlade s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030.**

37a. Najpotrebnejšie nasadenie variabilnej výroby energie z obnoviteľných zdrojov dosiahne svoj plný potenciál až so zavedením dodatočného uskladňovania energie. Budúci energetický systém bude potrebovať väčšiu flexibilitu, stabilitu a spoľahlivosť, aby sa dosiahli ciele nariadenia (EÚ) 2021/1119 a Európskej zelenej dohody. Uskladňovanie energie môže zohrávať kľúčovú úlohu v súčasnom a budúcom energetickom systéme. Môže pomôcť dekarbonizovať hospodárstvo a zvýšiť účinnosť a bezpečnosť dodávok energie tým, že zabezpečí flexibilitu, stabilitu a spoľahlivosť. Uskladňovanie energie môže tiež znížiť ceny elektriny v čase špičky, znížiť výkyvy cien elektriny a umožniť spotrebiteľom prispôbiť spotrebu energie cenám a svojim potrebám.

(38) Na dosiahnutie národného cieľa pre flexibilitu nefosílnych zdrojov, ako sú potreby investícií do riadenia odberu a uskladňovania **energie**, môžu členské štáty navrhnúť alebo prepracovať kapacitné mechanizmy s cieľom vytvoriť ekologický a flexibilný kapacitný mechanizmus. Členské štáty, ktoré uplatňujú kapacitný mechanizmus v súlade s existujúcimi pravidlami, by mali **zvážiť podporu** využívania flexibility nefosílnych zdrojov, ako je riadenie odberu a uskladňovanie **energie**, a to zavedením dodatočných kritérií alebo prvkov do návrhu.

(39) Na podporu cieľov ochrany životného prostredia by sa limit emisií CO₂ stanovený v článku 22 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 mal považovať za hornú hranicu. Členské štáty by preto mohli stanoviť normy technického výkonu a limity emisií CO₂, ktoré obmedzujú účasť na kapacitných mechanizmoch na flexibilné technológie bez fosílnych palív, a to v úplnom súlade s usmerneniami

o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky¹¹, ktoré nabádajú členské štáty, aby do kapacitných mechanizmov zaviedli ekologické kritériá.

- (40) Okrem toho, ak členské štáty neuplatňujú kapacitný mechanizmus alebo ak dodatočné kritériá alebo prvky v návrhu ich kapacitného mechanizmu nepostačujú na dosiahnutie vnútroštátneho cieľa pre potreby investícií do riadenia odberu a uskladňovania **energie**, mohli by uplatňovať systémy na podporu flexibility pozostávajúce z platieb za dostupnú kapacitu flexibility nefosílnych zdrojov, ako je riadenie odberu a uskladňovanie **energie**.
- (40a) Energetická kríza ukázala potrebu flexibilnej záložnej výroby, ktorá je ešte naliehavejšia pri zvyšujúcom sa podiele obnoviteľných zdrojov v mixe zdrojov elektriny alebo v prípade, že úroveň prepojení v členskom štáte nie je dostatočne rozvinutá. S cieľom uľahčiť integráciu rastúceho podielu výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy by sa preto kapacitné mechanizmy nemali považovať za prvok poslednej inštancie, ak sa tak určí na základe posúdenia primeranosti zdrojov.**
- (41) Pripájanie nových výrobných a odberových zariadení, najmä zariadení na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, často naráža na preťahy v postupoch pripájania do siete. Jedným z dôvodov takýchto preťahov je nedostatok dostupnej kapacity siete v mieste, ktoré si investor vybral, z čoho vyplýva potreba rozšírenia alebo posilnenia siete na bezpečné pripojenie zariadení do sústavy. Nová požiadavka, aby prevádzkovatelia elektrizačných sústav na úrovni prenosu aj distribúcie uverejňovali a aktualizovali informácie o dostupnej kapacite siete v oblastiach, v ktorých pôsobia, by prispela k rozhodovaniu investorov na základe informácií o dostupnosti kapacity siete v rámci sústavy, a tým k požadovanému urýchleniu zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov.
- (42) Okrem toho v záujme riešenia problému dlhých lehôt na odpoveď na žiadosti o pripojenie do sústavy by prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav mali poskytovať používateľom sústavy jasné a transparentné informácie o stave a vybavovaní ich žiadostí o pripojenie. Prevádzkovatelia prenosových a distribučných

---

¹¹ Oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022 (Ú. v. EÚ C 80, 18.2.2022, s. 1).

sústav by sa mali snažiť poskytnúť takéto informácie do troch mesiacov od podania žiadosti. **Prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav by mali vzájomne spolupracovať s cieľom poskytovať jasné a transparentné informácie o úrovni inštalovanej kapacity vlastnej spotreby.**

- (43) Počas energetickej krízy boli spotrebiteľia vystavení mimoriadne nestálym veľkoobchodným cenám energie a mali obmedzené možnosti zapojiť sa do trhu s energiou. V dôsledku toho mnohé domácnosti čelili **finančným** ťažkostiam a **neboli schopné platiť** účty. Najviac postihnutí sú zraniteľní a energeticky chudobní spotrebiteľia¹², ale týmto **finančným** ťažkostiam boli vystavené aj domácnosti so strednými príjmami. **Vysoké ceny energií majú negatívny vplyv aj na zdravie, pohodu, sociálne začlenenie a kvalitu života spotrebiteľov. Vysoké ceny energie odrádzajú ľudí od primeraného vykurovania alebo chladenia svojich domovov a život v takýchto podmienkach zvyšuje zdravotné riziká, napríklad tie, ktoré súvisia so srdcovými a dýchacími problémami.** Preto je dôležité aktualizovať práva a ochranu spotrebiteľov, čo im umožní využívať výhody energetickej transformácie, oddeliť ich faktúry za elektrinu od krátkodobých cenových pohybov na trhoch s energiou a obnoviť rovnováhu rizika medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi.
- (44) Spotrebiteľia by mali mať prístup k širokej ponuke, aby si mohli vybrať zmluvu podľa svojich potrieb. Dodávateľia však svoje ponuky zredukovali, zmlúv s pevnou cenou je málo a výber ponúk sa obmedzil. Spotrebiteľia by mali mať vždy možnosť vybrať si primeranú zmluvu **o dodávke elektriny** s pevnou cenou a na dobu určitú, **aby sa zabezpečila stabilná cena počas trvania zmluvy**, a dodávateľia by nemali jednostranne meniť podmienky **zmluvy alebo ju ukončiť** pred uplynutím platnosti takejto zmluvy.
- (45) Ak **dodávateľia** nezabezpečia, aby ich portfólio elektriny bolo dostatočne zaistené, zmeny veľkoobchodných cien elektrickej energie ich môžu finančne ohroziť a viesť k ich zlyhaniu, pričom náklady sa prenesú na spotrebiteľov a ostatných používateľov siete. Preto by sa malo zabezpečiť, aby **členské štáty vykonávali pravidelné záťažové testy s cieľom posúdiť, či** sú dodávateľia pri ponúkaní zmlúv s pevnou cenou primerane zaistení. **Keď sú možnosti zaistenia nedostatočné, mala by sa zaviesť**

---

¹² Určité skupiny sú viac ohrozené energetickou chudobou alebo sú náchylnejšie na jej nepriaznivé dôsledky, ako napríklad ženy, osoby so zdravotným postihnutím, staršie osoby, deti a osoby s menšinovým rasovým alebo etnickým pôvodom.

vhodná stratégia zabezpečenia a mal by sa mal zohľadňovať prístup dodávateľov k vlastnej výrobe a ich kapitalizácia, ako aj ich expozícia zmenám cien na veľkoobchodnom trhu, **veľkosť dodávateľa a štruktúra trhu**.

- (46) Spotrebiteľia by mali mať možnosť vybrať si dodávateľa, ktorý im ponúka cenu a služby, ktoré najlepšie vyhovujú ich potrebám. Pokrok v technológii merania a pomerového merania v kombinácii s informačnými a komunikačnými technológiami znamená, že v súčasnosti je technicky možné mať viacero dodávateľov pre jeden objekt. Ak si to odberatelia želajú, mali by mať možnosť využiť tieto možnosti a vybrať si samostatného dodávateľa **najmä** pre elektrinu na napájanie spotrebičov, ako sú tepelné čerpadlá alebo elektrické vozidlá, ktoré majú obzvlášť vysokú spotrebu alebo ktoré majú tiež možnosť automaticky meniť svoju spotrebu elektriny v závislosti od cenových signálov. **Na tento účel by sa malo odberateľom umožniť, aby mali viac ako jeden merací bod a vyúčtovací bod pre jediné miesto pripojenia svojich priestorov. Niektoré inteligentné meracie systémy môžu priamo pokrývať viac ako jeden merací bod a preto umožňujú odberateľom mať súčasne viac ako jednu zmluvu o dodávke elektriny.** Okrem toho sa koncoví odberatelia vďaka špecializovaným meracím zariadeniam s rýchlou odozvou, ktoré sú pripojené k spotrebičom s flexibilným, regulovateľným zaťažením alebo sú v nich zabudované, môžu zúčastňovať na iných motivačných systémoch riadenia odberu, ktoré poskytujú služby flexibility na trhu s elektrinou a prevádzkovateľom prenosových a distribučných sústav. Celkovo by takéto opatrenia mali prispieť k vyššej miere využívania riadenia odberu a k posilneniu postavenia spotrebiteľov, čo im poskytne väčšiu kontrolu nad spotrebou energie a účtami za ňu a zároveň poskytne elektrizačnej sústave dodatočnú flexibilitu s cieľom vyrovnat' sa s výkyvmi dopytu a ponuky.
- (47) Vzhľadom na rastúcu zložitosť ponúk energie a rôzne marketingové postupy majú spotrebiteľia často problémy úplne pochopiť, na čo sa svojim podpisom zaväzujú. Nie je jasné najmä to, ako sa stanovuje cena, podmienky obnovenia zmluvy, dôsledky ukončenia zmluvy alebo dôvody zmeny podmienok zo strany dodávateľa. Dodávateľia alebo účastníci trhu zapojení do agregácie by preto mali spotrebiteľom pred podpisom zmluvy poskytnúť kľúčové informácie o ponukách energií stručným a zrozumiteľným spôsobom.

- (48) Na zabezpečenie kontinuity dodávok pre spotrebiteľov v prípade zlyhania dodávateľa, **ak** členské štáty, **ešte neurčili dodávateľa poslednej inštalácie**, mali by mať povinnosť určiť dodávateľov poslednej inštalácie, ktorých možno považovať za poskytovateľa univerzálnej služby. Týmto dodávateľom by mohlo byť obchodné oddelenie vertikálne integrovaného podniku, ktorý je aj distribútorom, pod podmienkou, že spĺňa požiadavky na oddelenie podľa článku 35 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944. To však neznamena povinnosť členských štátov zabezpečovať dodávky za určitú pevne stanovenú minimálnu cenu.
- (49) Spoločné využívanie energie môže vytvoriť odolnosť voči účinkom vysokých a nestálych cien na veľkoobchodnom trhu na účty spotrebiteľov za energiu, posilňuje postavenie širšej skupiny spotrebiteľov, ktorí inak nemajú možnosť stať sa aktívnymi odberateľmi z dôvodu finančných alebo priestorových obmedzení, ako sú energeticky chudobní a zraniteľní spotrebiteľia, a vedie k vyššiemu využívaniu energie z obnoviteľných zdrojov mobilizáciou dodatočných súkromných kapitálových investícií a diverzifikáciou spôsobov odmeňovania. Integráciou vhodných cenových signálov a skladovacích zariadení môže spoločné využívanie elektrickej energie pomôcť položiť základy, ktoré pomôžu využiť potenciál flexibility menších spotrebiteľov.
- (50) Aktívni odberatelia, ktorí vlastnia, majú v prenájme alebo prenajímajú zariadenie na skladovanie alebo na výrobu elektriny, by mali mať právo spoločne využívať nadbytočnú výrobu a umožniť ostatným spotrebiteľom, aby sa stali aktívnymi, alebo spoločne využívať energiu z obnoviteľných zdrojov vyrobenú alebo uskladnenú prostredníctvom spoločne prenajímaných, prenajatých alebo vlastnených zariadení, a to buď priamo, alebo prostredníctvom sprostredkovateľa – tretej strany, **za predpokladu, že zariadenie na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov vo vlastníctve tretej strany nepresahuje 6 MW kapacity**. Dohody o spoločnom využívaní energie sú založené buď na súkromnej zmluvnej dohode medzi aktívnymi odberateľmi, alebo sú organizované prostredníctvom právnickej osoby. Právnická osoba, ktorá spĺňa kritériá komunity vyrábajúcej energiu z obnoviteľných zdrojov podľa vymedzenia v smernici **■** (EÚ) 2018/2001 alebo občianskeho energetického spoločenstva podľa vymedzenia v smernici **■** (EÚ) 2019/944, môže so svojimi členmi spoločne využívať elektrinu vyrobenú zo zariadení, ktorých je výlučným vlastníkom. Rámec ochrany a posilnenia

postavenia v oblasti spoločného využívania energie by mal venovať osobitnú pozornosť energeticky chudobným a zraniteľným spotrebiteľom.

- (51) Spoločným využívaním energie sa do praxe zavádza kolektívna spotreba elektriny vyrobenej vlastnou výrobou alebo uskladnenej elektriny dodávanej do siete viac ako jedným spoločne konajúcim aktívnym odberateľom. Členské štáty by mali zaviesť vhodnú IT infraštruktúru, ktorá by umožnila administratívne zosúladienie spotreby s vlastnou výrobou alebo uskladnením energie z obnoviteľných zdrojov v určitom časovom rámci na účely výpočtu energetickej zložky účtu za energiu. Výstup týchto zariadení by sa mal rozdeliť medzi agregované profily zaťaženia spotrebiteľov na základe statických, variabilných alebo dynamických metód výpočtu, ktoré môžu byť vopred definované alebo odsúhlasené aktívnymi odberateľmi. ***Aktívni odberatelia, ktorí sa zúčastňujú na spoločnom využívaní energie, by mali niesť finančnú zodpovednosť za nerovnováhu, ktorú spôsobia v elektrizačnej sústave, či už priamo alebo prostredníctvom poverenej strany podľa článku 5 nariadenia (EÚ) 2019/943. Na konečných odberateľov, ktorí sa zúčastňujú na systémoch spoločného využívania energie, by sa mali vzťahovať všetky práva a povinnosti spotrebiteľov stanovené v smernici (EÚ) 2019/944. Domácnosti s inštalovaným výkonom do 10,8 kW v prípade samostatných domácností a do 100 kW v prípade viacbytových domov by však nemali byť povinné plniť povinnosti dodávateľov.***
- (52) Zraniteľní odberatelia by mali byť primerane chránení pred odpojením od elektrickej energie a nemali by sa ***okrem toho*** dostať do situácie, ktorá ich núti k odpojeniu. ***Členské štáty by preto mali zakázať odpojenie zraniteľných odberateľov elektriny v domácnosti a odberateľov postihnutých energetickou chudobou alebo ohrozených energetickou chudobou a zároveň zabezpečiť zákaz odpojenia počas prebiehajúcich súdnych alebo mimosúdnych sporov medzi dodávateľom a odberateľmi na obdobie ôsmich týždňov. Členské štáty by mali tieto práva doplniť prijatím osobitných opatrení pre zimné a letné obdobie, aby umožnili odberateľom v domácnostiach riadiť svoju spotrebu a vyhnúť sa vysokým účtom za vyúčtovanie.*** Úloha dodávateľov a všetkých príslušných vnútroštátnych orgánov pri určovaní vhodných krátkodobých aj dlhodobých opatrení, ktoré by mali byť k dispozícii zraniteľným odberateľom, aby mohli riadiť svoju spotrebu energie a náklady, je naďalej zásadná, a to aj prostredníctvom úzkej spolupráce so systémami sociálneho zabezpečenia.

- (53) Verejné zásahy do stanovovania cien dodávok elektriny v zásade predstavujú opatrenie narúšajúce trh. Takéto zásahy sa preto môžu vykonávať len ako záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme a podliehajú osobitným podmienkam. Podľa tejto smernice sú regulované ceny možné pre energeticky chudobné a zraniteľné domácnosti, a to aj pod úrovňou nákladov, a ako prechodné opatrenie aj pre domácnosti a mikropodniky. V čase krízy, keď sa veľkoobchodné a maloobchodné ceny elektrickej energie výrazne zvyšujú, čo má negatívny vplyv na širšie hospodárstvo, by sa členským štátom malo umožniť, aby dočasne rozšírili uplatňovanie regulovaných cien aj na MSP. V prípade domácností aj MSP by členské štáty mali mať možnosť dočasne **znižit' ceny elektriny a** stanoviť regulované ceny pod úrovňou nákladov, pokiaľ tým nedôjde k narušeniu hospodárskej súťaže medzi dodávateľmi a pokiaľ sa dodávateľom kompenzujú náklady na dodávky pod úrovňou nákladov. Je však potrebné zabezpečiť, aby takáto regulácia cien bola cielená a nevytvárala stimuly na zvyšovanie spotreby. Preto by sa takáto cenová regulácia mala obmedziť na 80 % mediánu spotreby domácností v prípade domácností, **na 100 % pre domácnosti zraniteľných zákazníkov** a na 70 % spotreby z predchádzajúceho roka v prípade MSP. Komisia by mala určiť, kedy takáto kríza cien elektriny existuje, a následne, kedy sa táto možnosť začne uplatňovať. Komisia by mala takisto stanoviť platnosť tohto určenia, počas ktorej sa uplatňuje dočasné predĺženie regulovaných cien, ktoré môže trvať najviac jeden rok. Pokiaľ niektoré z opatrení uvedených v tomto nariadení predstavuje štátnu pomoc, nie je ustanoveniami týkajúcimi sa takýchto opatrení dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 ZFEÚ. **V každom prípade by vyhlásenie regionálnej alebo celoúniovej krízy cien elektriny malo zabezpečiť rovnaké podmienky vo všetkých členských štátoch, ktorých sa rozhodnutie týka, aby nedošlo k neprimeranému narušeniu vnútorného trhu.**
- (54) Opatreniami uvedenými v toto nariadení nie je dotknuté ani uplatňovanie smernice 2014/65/EÚ, nariadenia (EÚ) 2016/1011 a nariadenia (EÚ) č. 648/2012.
- (55) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942, nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943, smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 by sa mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

(56) Keďže ciele tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale možno ich lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Zmeny nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou

Nariadenie (EÚ) 2019/943 sa mení takto:

1. Článok 1 sa mení takto:

-a) Písmeno a) sa nahrádza takto:

„a) stanoviť základ pre efektívne dosahovanie cieľov energetickej únie a cieľa dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050, a najmä rámca politik v oblasti klímy a energetiky do roku 2030, umožnením vysielania trhových signálov v záujme zvýšenia efektívnosti, podielu obnoviteľných zdrojov energie, bezpečnosti dodávok, flexibility, udržateľnosti, dekarbonizácie a inovácie;“;

a) Písmeno b) sa nahrádza takto:

„b) stanoviť základné zásady pre dobre fungujúce integrované trhy s elektrinou, ktoré umožnia všetkým poskytovateľom zdrojov a odberateľom elektriny nediskriminačný prístup na trh, umožnia rozvoj forwardových trhov s elektrinou, aby sa dodávateľia a spotrebiteľia mohli zaistiť proti riziku budúcej volatility cien elektriny alebo aby sa mohli chrániť pred týmto rizikom, posilnia postavenie spotrebiteľov a ochránia ich, zabezpečia rovnaké podmienky pre zariadenia na výrobu energie z distribuovaných obnoviteľných zdrojov vo vlastníctve občanov a energetických komunit, zabezpečia konkurencieschopnosť na globálnom trhu, zvýšia bezpečnosť dodávok a flexibilitu prostredníctvom riadenia odberu, uskladňovania energie, spoločného využívania energie a iných

riešení v oblasti flexibility nefosílnych zdrojov, zabezpečia energetickú efektívnosť, uľahčia agregáciu distribuovaného dopytu a ponuky a umožnia integráciu trhu a odvetvia a trhové odmeňovanie za elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov;

ba) považovať odvetvie elektrickej energie za kľúčový prvok plánovania integrovaných energetických systémov a prevádzky energetického systému ako celku naprieč viacerými energetickými nosičmi, pričom cieľom sú cenovo dostupné nízkouhlíkové energetické služby, ktoré efektívne využívajú zdroje a pre spoločnosť prinášajú čo najnižšie náklady;

b) Dopĺňajú sa tieto *body*:

„e) podporovať dlhodobé investície do výroby energie z obnoviteľných zdrojov, *flexibility vrátane uskladňovania energie* a umožniť spotrebiteľom, aby ich účty za energiu boli *cenovo dostupné a* menej závislé od výkyvov krátkodobých cien na trhu s elektrinou, najmä od cien fosílnych palív v strednodobom až dlhodobom horizonte;

ea) stanoviť rámec na prijatie opatrení na riešenie krízy cien elektriny;

eb) zabezpečiť, aby sa uskutočnili dostatočné investície do sieťových a skladovacích kapacít s cieľom reagovať na výzvy, ktoré predstavuje rastúci podiel prerušovanej výroby elektriny a celkové zvýšenie spotreby elektrickej energie.“;

2. V článku 2 sa dopĺňajú tieto body:

„72. „hodina v čase špičky“ je hodina *dňa na základe prognóz prevádzkovateľov prenosových sústav a prípadne nominovaných organizátorov trhu s elektrinou* s najvyššou spotrebou elektriny v kombinácii s nízkou úrovňou výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov, pričom sa zohľadňujú medzioblastné výmeny;

73. „obmedzenie spotreby v čase špičky“ je schopnosť účastníkov trhu znížiť spotrebu elektriny *zo siete* počas hodín v špičke, ktoré určuje prevádzkovateľ sústavy;

74. „produkt obmedzenia spotreby v čase špičky“ je trhový produkt, prostredníctvom ktorého môžu účastníci trhu zabezpečiť prevádzkovateľom sústav obmedzenie spotreby v čase špičky;
76. „dvojsmerná rozdielová zmluva“ je zmluva podpísaná medzi prevádzkovateľom zariadenia na výrobu elektriny a protistranou, zvyčajne verejným subjektom, ktorá poskytuje ochranu minimálnej odmeny a limit pre nadmernú odmenu;
77. „zmluva o nákupe elektriny“ je zmluva, na základe ktorej sa fyzická alebo právnická osoba zaviazuje nakupovať elektrinu od výrobcu elektriny ;
78. „trhový príjem“ je realizovaný príjem, ktorý výrobca získava výmenou za predaj a dodávku elektriny v Únii **alebo za poskytovanie iných služieb súvisiacich s energetickým systémom** v Únii, bez ohľadu na zmluvnú formu, na základe ktorej sa takáto výmena uskutočňuje, **vrátane dohôd o nákupe energie a iných zabezpečovacích operácií proti výkyvom**, a s výnimkou akejkoľvek podpory poskytovanej členskými štátmi;
- 78a. **„úhrada“ je platba, ktorá sa uskutočňuje a prijíma medzi protistranami, v náležitých prípadoch oproti dodávke a príjmu elektriny, a ktorou si protistrany plnia príslušné povinnosti vyplývajúce z jednej alebo viacerých zúčtovacích transakcií;**
79. „špecializované meracie zariadenie“ je zariadenie **späté so spotrebičom**, pripojené k spotrebiču alebo zabudované v spotrebiči, ktoré **poskytuje** služby riadenia dopytu alebo služby flexibility na trhu s elektrinou alebo prevádzkovateľom prenosových a distribučných sústav **a ktoré umožňuje meranie objemu poskytnutých služieb riadenia odberu a flexibility;**
- 79a. **„systém regulácie výkonu“ je systém alebo zariadenie, ktoré elektronicky obmedzuje alebo reguluje ustálené striedavé prúdy alebo jednosmerné prúdy na programovateľnú hranicu alebo úroveň;**
- 79b. **„flexibilná dohoda o pripojení“ je súbor vopred stanovených pravidiel a požiadaviek na rýchle pripojenie elektrickej kapacity do siete, ktorý zahŕňa**

dohodu o obmedzení a kontrole dovozu a vývozu elektriny z prenosovej a distribučnej siete a do prenosovej a distribučnej siete;

80. „flexibilita“ je schopnosť elektrizačnej sústavy prispôbiť sa variabilite modelov výroby a spotreby, ako aj a dostupnosti siete v príslušných trhovách časových rámcoch;

80a. „organizátor vnútrodennejho trhu“ je každý nominovaný organizátor trhu s elektrinou, burza s elektrinou alebo iný subjekt, ktorý zhromažďuje ponuky na vnútrodenne produkty alebo produkty, ktoré majú v podstate rovnaké vlastnosti ako vnútrodenne produkty, od účastníkov trhu pred časom uzávierky vnútrodennejho medzioblastného trhu alebo po ňom;

80b. „časový rámec vnútrodennejho trhu“ je časový rámec trhu s elektrinou od času otvorenia jednotnej vnútrodennej spojovacej oblasti do najneskoršieho bodu, keď je v danej ponukovej oblasti povolené vnútrodenne obchodovanie, vrátane časových období po čase uzávierky vnútrodennejho medzioblastného trhu;

80c. „časový rámec denného trhu“ je časový rámec trhu s elektrinou od času otvorenia jednotnej spojovacej oblasti prepojenia do času, keď sa uverejnia výsledky jednotného denného prepojenia;

3. Článok 7 sa mení takto:

a) Odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Prevádzkovatelia prenosových sústav a nominovaní organizátori trhu s elektrinou ■ spoločne organizujú riadenie integrovaných denných a vnútrodenných trhov v súlade s nariadením (EÚ) 2015/1222. Prevádzkovatelia prenosových sústav a nominovaní organizátori trhu s elektrinou spolupracujú na úrovni Únie, alebo ak je to vhodnejšie, na regionálnej úrovni, s cieľom maximalizovať efektívnosť a účinnosť obchodovania na dennom a vnútrodennom trhu s elektrinou v Únii. Povinnosť spolupracovať platí bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže. Vo svojich funkciách týkajúcich sa obchodovania s elektrinou podliehajú prevádzkovatelia prenosových sústav a nominovaní organizátori trhu s elektrinou

regulačnému dohľadu regulačných orgánov podľa článku 59 smernice (EÚ) 2019/944 a dohľadu agentúry ACER podľa článkov 4 a 8 nariadenia (EÚ) 2019/942 **a dohľadu agentúry ACER a povinnosti transparentnosti a účinného dohľadu proti manipulácii s trhom stanovené v nariadení ... [REMIT II].**;

b) Odsek 2 sa mení takto:

i) Písmeno c) sa nahrádza takto:

„c) musia maximalizovať príležitosti pre všetkých účastníkov trhu zúčastňovať sa na medzioblastnom obchode, ako aj na obchode v rámci oblasti nediskriminačným spôsobom a čo najbližšie k reálnemu času vo všetkých ponukových oblastiach;“;

ii) vkladá sa toto písmeno ca):

„ca) „musia byť organizované takým spôsobom, aby sa zabezpečilo spoločné využívanie likvidity medzi všetkými nominovanými organizátormi trhu s elektrinou, a to pre medzioblastný obchod, ako aj pre obchod v rámci oblasti; ***nominovaní organizátori trhu predovšetkým predkladajú všetky pokyny týkajúce sa denných a vnútrodných produktov jednotnému prepojeniu denných a vnútrodných trhov až do posledného okamihu, keď je v danej ponukovej oblasti povolené denné alebo vnútrodné obchodovanie. nominovaní organizátori trhu neorganizujú obchodovanie s dennými a vnútrodnými produktmi alebo produktmi s podobnými vlastnosťami mimo jednotného prepojenia denných a vnútrodných trhov. Táto povinnosť sa vzťahuje na nominovaných organizátorov trhu a na podniky, ktoré priamo alebo nepriamo vykonávajú nad nominovaným organizátorom trhu kontrolu alebo majú vo vzťahu k nemu akékoľvek právo;***“;

iii) Písmeno f) sa nahrádza takto:

„f) ***musia byť transparentné a prípadne poskytovať informácie výrobnými jednotkami a zároveň chrániť dôvernosť citlivých obchodných informácií a musí sa zabezpečiť, aby sa na nich obchodovalo anonymným spôsobom;***“;

4. Vkladajú sa tieto články 7a a 7b:

„Článok 7a

Produkt obmedzenia spotreby v čase špičky

1. ***Do decembra 2024 agentúra ACER po konzultovaní so sieťou ENTSO pre elektrinu a so subjektom PDS EÚ uskutoční posúdenie možnosti, aby prevádzkovatelia sústav obstarávali produkty obmedzenia spotreby v čase špičky s cieľom dosiahnuť zníženie dopytu po elektrine a jej ceny v čase špičky. V tomto posúdení sa zohľadní potreba, aby produkty obmedzenia spotreby v čase špičky nenarušili fungovanie trhov s elektrinou a aby nespôsobili presmerovanie služieb riadenia odberu na produkty obmedzenia spotreby v čase špičky. Pri posudzovaní sa zohľadní aj špecifický vývoj v jednotlivých štátoch a posúdi možnosť obstarávania produktov obmedzenia spotreby v čase špičky na jednej strane za normálnych okolností a počas krízy cien elektriny vyhlásenej v súlade s článkom 66a smernice ... [revidovaná smernica o trhu s elektrinou] na strane druhej. Komisia v prípade potreby predloží legislatívny návrh na zmenu a doplnenie tohto nariadenia s cieľom zaviesť produkty obmedzenia v čase špičky mimo krízy cien elektriny.***
2. ***Ak Komisia prijala rozhodnutie o vyhlásení krízy cien elektriny podľa článku 66a smernice ... [revidovaná smernica o trhu s elektrinou] a s prihliadnutím na výsledky posúdenia agentúry, ako sa uvádza v odseku 1, alebo existujúce posúdenia až do ich vykonania, prevádzkovatelia sústav môžu počas obdobia uplatňovania uvedeného rozhodnutia obstarávať produkty obmedzenia v čase špičky s cieľom dosiahnuť zníženie dopytu po elektrine a ceny v čase špičky.***
Keď chcú prevádzkovatelia prenosových sústav obstarat' produkt obmedzenia spotreby v čase špičky, predložia regulačnému orgánu príslušného členského štátu návrh, v ktorom uvedú dimenzovanie a podmienky obstarania a aktivácie produktu obmedzenia spotreby v čase špičky. Návrh prevádzkovateľa príslušnej sústavy musí spĺňať tieto požiadavky:

- a) dimenzovanie produktu obmedzenia spotreby v čase špičky musí vychádzať z analýzy potreby dodatočnej služby na zaistenie bezpečnosti dodávok. V analýze sa zohľadní vplyv **produktu obmedzenia spotreby v čase špičky na trh, jeho očakávané náklady a prínosy** a štandard spoľahlivosti alebo objektívne a transparentné kritériá stability siete schválené regulačným orgánom. Pri dimenzovaní sa zohľadní prognóza dopytu, prognóza výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, ako aj prognóza iných zdrojov flexibility v sústave, **ako je uskladňovanie energie**. Dimenzovanie produktu obmedzenia spotreby v čase špičky je **transparentné, vykoná sa po konzultovaní s účastníkmi trhu** a obmedzí sa tak, aby sa zabezpečilo, že **predpokladané náklady neprekročia** očakávané prínosy produktu **a nezvýšia emisie skleníkových plynov v energetickom systéme v čase jeho aktivácie**;
- b) obstarávanie produktu obmedzenia spotreby v čase špičky sa zakladá na objektívnych, **trhových**, transparentných a nediskriminačných kritériách a vzťahuje sa len na riadenie odberu; **nevylučuje zúčastnené aktíva z prístupu na iné trhy**;
- c) obstarávanie produktu obmedzenia spotreby v čase špičky sa uskutočňuje prostredníctvom súťažného ponukového konania, **ktoré môže byť priebežné**, pričom výber sa uskutoční na základe najnižších nákladov na splnenie vopred stanovených technických a environmentálnych kritérií **a umožní účinnú účasť malých spotrebiteľov priamo alebo prostredníctvom agregácie**;
- ca) minimálna veľkosť ponuky je 100 kW vrátane agregácie**;
- d) zmluvy na produkt obmedzenia spotreby v čase špičky sa nesmú uzatvárať viac ako **týždeň pred** jeho aktiváciou ■ ;
- e) aktivácia produktu obmedzenia spotreby v čase špičky nesmie viesť k poklesu medzioblastnej kapacity;
- f) aktivácia produktu obmedzenia spotreby v čase špičky sa uskutoční po uzávierke denného trhu a pred otvorením vyrovnávacieho trhu;

- g) produkt obmedzenia spotreby v čase špičky neznamená spustenie výroby elektriny, ktorá sa nachádza za meracím bodom.
3. Skutočné zníženie spotreby vyplývajúce z aktivácie produktu obmedzenia spotreby v čase špičky sa meria v porovnaní so základnou hodnotou, ktorá odráža očakávanú spotrebu elektrickej energie bez aktivácie produktu obmedzenia spotreby v čase špičky. ***Ak sa prevádzkovateľ sústavy rozhodne obstarat' obmedzenia spotreby v čase špičky v súlade s odsekom 2 druhým pododsekom tohto článku, vypracuje základnú metodiku po konzultácii s účastníkmi trhu a v súlade s článkom 23 smernice (EÚ) 2019/944 a postupmi stanovenými v siet'ovom predpise prijatom podľa článku 59 a predloží ju regulačnému orgánu na schválenie. Ak návrh uvedený v odseku 2 druhom pododseku tohto článku nespĺňa požiadavky stanovené v uvedenom pododseku, regulačný orgán požiada prevádzkovateľa sústavy o zmenu návrhu.***

I

Článok 7b

Špecializované meracie zariadenie

1. ***Bez toho, aby bol dotknutý článok 19 smernice (EÚ) 2019/944 členské štáty umožnia odberateľom a účastníkom trhu vrátane nezávislých agregátorov, s výslovným súhlasom v vlastníkov a používateľov, prevádzkovateľom prenosových sústav a prevádzkovateľom distribučných sústav prístup k údajom zo špecializovaných meracích zariadení a ich používanie na účely pozorovania a zúčtovania riadenia odberu a služieb flexibility, ako aj spoločného využívania energie, a to aj zo systémov na reakcie na dopyt a systémov na uskladňovanie energie v súlade s platnými pravidlami Únie o ochrane údajov a súkromia, najmä nariadenia (EÚ) 2016/679. Takéto údaje sa môžu použiť na výskumné účely za predpokladu, že boli agregované a anonymizované.***
2. Členské štáty stanovia ***harmonizované*** požiadavky na proces validácie údajov zo špecializovaného meracieho zariadenia s cieľom overiť a zabezpečiť kvalitu ***a konzistentnosť*** príslušných údajov ***a tiež***

interoperabilitu nového špecializovaného meracieho zariadenia nainštalovaného po ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia] v súlade s článkom 23 smernice (EÚ) 2019/944 a postupmi stanovenými v sieťovom predpise prijatom podľa článku 59 ods. 1 písm. e) tohto nariadenia a s prihliadnutím na príslušné právne predpisy Únie o meracích prístrojoch.

2a. Ak sa plánujú zásahy do flexibility prostredníctvom takýchto špecializovaných meracích zariadení, prevádzkovatelia sústav musia byť informovaní, aby sa zabezpečila stabilita elektrickej sústavy“;

5. Článok 8 sa mení takto:

a) Odsek 1 sa nahrádza takto:

„Nominovaní organizátori trhu s elektrinou umožnia účastníkom trhu obchodovať s elektrinou čo najbližšie k reálnemu času a prinajmenšom až do času uzávierky vnútrodeného medzioblastného trhu. **Od 1. januára 2026** musí byť čas uzávierky vnútrodeného medzioblastného trhu **najskôr** 30 minút pred reálnym časom *za predpokladu, že toto opatrenie nepovedie k zvýšeniu emisií skleníkových plynov. Regulačné orgány môžu na žiadosť príslušného prevádzkovateľa a prenosovej sústavy udeliť výnimku z tejto požiadavky najneskôr do 1. januára 2029. Žiadosť musí obsahovať:*

- a) posúdenie vplyvu, ktoré sa pripraví v spolupráci s nominovanými organizátormi trhu s elektrinou s prihliadnutím na spätnú väzbu od účastníkov trhu, v súlade s článkom 9 nariadenia (EÚ) 2015/1222 a v ktorom sa preukáže negatívny vplyv takéhoto opatrenia na bezpečnosť vnútroštátnej elektrizačnej sústavy, nákladovú efektívnosť, integráciu energie z obnoviteľných zdrojov a emisie skleníkových plynov; a*
- b) akčný plán na skrátenie času uzávierky vnútrodeného medzioblastného trhu na 30 minút do 1. januára 2029.*

Regulačné orgány môžu na žiadosť príslušného prevádzkovateľa a prenosovej sústavy udeliť ďalšiu výnimku z požiadavky uvedenej v prvom pododseku najviac o dva roky od uplynutia obdobia uvedeného v druhom pododseku. Žiadosť príslušného prevádzkovateľa a prenosovej sústavy sa podáva

regulačnému orgánu žiadajúceho prevádzkovateľa a prenosovej sústavy, siete ENTSO pre elektrinu a agentúre ACER do 1. januára 2029 a obsahuje:

- a) nové posúdenie vplyvu, v ktorom sa odôvodňuje potreba ďalšej výnimky založenej na rizikách pre bezpečnosť vnútroštátnej elektrizačnej sústavy, nákladovú efektívnosť, integráciu energie z obnoviteľných zdrojov a emisií skleníkových plynov, pričom sa zohľadní spätná väzba od účastníkov trhu a nominovaných organizátorov trhu s elektrinou; a*
- b) revidovaný akčný plán na skrátenie času uzávierky vnútrodenného medzioblastného trhu na 30 minút do dvoch rokov od uplynutia platnosti prvej výnimky.*

Agentúra ACER vydá stanovisko týkajúce sa cezhraničného vplyvu výnimiek uvedených v druhom a treťom pododseku do šiestich mesiacov od prijatia žiadosti o takéto výnimky. Dotknutý regulačný orgán pred prijatím rozhodnutia o žiadosti o výnimku zohľadní toto stanovisko.

Komisia po konzultácii s nominovanými organizátormi trhu s elektrinou, sieťou ENTSO pre elektrinu, agentúrou ACER a príslušnými zainteresovanými stranami do 1. decembra 2027 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi uskutočniteľnosť a praktické riešenia na ďalšie skrátenie času uzávierky medzioblastného trhu s cieľom umožniť účastníkom trhu obchodovať s energiou čo najbližšie k reálnemu času. V správe sa zohľadnia vplyvy na bezpečnosť elektrizačnej sústavy, nákladová efektívnosť, prínosy pre integráciu obnoviteľných zdrojov energie a zníženie emisií skleníkových plynov.“;

- b) Odsek 3 sa nahrádza takto:
„Nominovaní organizátori trhu s elektrinou musia na obchodovanie na denných a vnútrodenných trhoch poskytovať produkty, ktoré sú dostatočne malé, pričom minimálna veľkosť ponuky je najviac 100 kW, aby sa umožnila efektívna účasť na riadení odberu, uskladňovaní energie a výrobe z drobných obnoviteľných zdrojov, a to aj priamou účasťou zo strany odberateľov vrátane agregácie.“;*

6. Článok 9 sa nahrádza takto:

„Článok 9

Forwardové trhy

-1. Do... [tri mesiace po nadobudnutí účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia] prevádzkovatelia prenosových sústav vydajú dlhodobé prenosové práva alebo zavedú dodatočné opatrenia s cieľom umožniť účastníkom trhu vrátane vlastníkov výrobných zariadení využívajúcich obnoviteľné zdroje energie, zaistiť sa proti cenovým rizikám medzi hranicami ponukových oblastí. Dlhodobé prenosové práva sa pridelujú v súlade s nariadením (EÚ) 2016/1719 pravidelným, transparentným, trhovo orientovaným a nediskriminačným spôsobom a majú rozsah splatnosti až na tri roky dopredu. Frekvencia pridelovania dlhodober medziodlastnej kapacity musí podporovať efektívne fungovanie forwardového trhu; Prevádzkovatelia prenosových sústav vypracujú prístup, ktorého cieľom je zvýšiť objem cezhraničných kapacít na forwardových trhoch a likviditu.

-1a. Do ... [12 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia] Komisia po konzultácii so sieťou ENTSO pre elektrinu a príslušnými zainteresovanými stranami na trhu vykoná posúdenie možného zavedenia praktických riešení na riešenie zaist'ovacích potrieb účastníkov trhu. V tomto posúdení sa zohľadnia aspoň:

- a) frekvencia aukcií dlhodobých prenosových práv;*
- b) primerané splatnosti produktov pre prenosové práva predĺžené najmenej na tri roky;*
- c) rozvoj sekundárneho trhu;*
- d) prijatie produktov, ako sú napríklad povinnosti týkajúce sa finančných prenosových práv;*
- e) zlepšenie istoty investorov a stability spotrebiteľských cien;*
- f) proces plnej úhrady nákladov na zvládnutie akýchkoľvek finančných rizík a strát vyplývajúcich z týchto dodatočných opatrení, ktoré zabezpečuje regulačný orgán;*

g) časový harmonogram vykonávania.

1. Do... *[18 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia] Komisia po konzultácii s agentúrou ACER, sieťou ENTSO pre elektrinu a orgánom ESMA vrátane iných príslušných zainteresovaných strán predloží Európskemu parlamentu a Rade posúdenie vplyvu zriadenia regionálnych virtuálnych uzlov pre forwardový trh na fungovanie trhov s elektrinou a v prípade potreby zreviduje nariadenie Komisie (EÚ) 2016/1719 v súlade s článkom 59 ods. 1. Posúdenie vplyvu sa okrem iného zameria na:*

- a) určenie vplyvu regionálnych virtuálnych obchodných centier na forwardové trhy, prevádzkovateľov prenosových sústav, účastníkov trhu a koncových spotrebiteľov, ako aj potenciálne výhody a nevýhody, ktoré by regionálne virtuálne uzly priniesli v porovnaní s existujúcim zónovým modelom;*
- a) *vymedzenie primeraného geografického rozsahu regionálnych virtuálnych obchodných centier vrátane ponukových oblastí tvoriacich tieto centrá a špecifické situácie ponukových oblastí patriacich do dvoch alebo viacerých jedného virtuálnych obchodných centier s cieľom maximalizovať cenovú koreláciu medzi referenčnými cenami a cenami ponukových oblastí tvoriacich regionálne virtuálne obchodné centrá;*
- aa) *náležité zohľadnenie úrovne prepojenosti elektrických sietí členských štátov, najmä tých členských štátov, ktoré nedosahujú ciele prepojenia stanovené na roky 2020 a 2030 stanovené v článku 4 písm. d) ods. 1 nariadenia (EÚ) 2018/1999;*
- b) *vyhodnotenie metodiky výpočtu referenčných cien pre regionálne virtuálne obchodné centrá pre forwardový trh s cieľom maximalizovať koreláciu medzi referenčnou cenou a cenami ponukových oblastí tvoriacich regionálne virtuálne obchodné centrum, na vopred stanovených objektívnych kritériách;*
- c) *zahrnutie vymedzenia pojmu finančné dlhodobé prenosové práva z ponukových oblastí do regionálnych virtuálnych obchodných centier*

ako finančného záväzku, aby sa účastníci trhu mohli zaistiť proti kladným a záporným cenovým rozpätiam, a to aj pokiaľ ide o objem a splatnosti, a potreby ponúknuť obchodovanie s dlhodobými prenosovými právami medzi každou ponukovou oblasťou a regionálnym virtuálnym obchodným centrom;

- d) *to, ako maximalizovať možnosti obchodovania so zaistovacími produktmi odkazujúcimi na **regionálne** virtuálne obchodné centrá , ako aj s dlhodobými prenosovými právami z ponukových oblastí do **regionálnych** virtuálnych obchodných centier;*
- da) *špecifikovanie, ako jednotná pridel'ovacia platforma uvedená v odseku 3 ponúka pridel'ovanie a uľahčuje obchodovanie s dlhodobými prenosovými právami;*
- db) *vrátane orientačného postupu vykonávania.*

■

- 3. Jednotná pridel'ovacia platforma zriadená v súlade s nariadením (EÚ) 2016/1719 *pôsobí ako subjekt, ktorý ponúka pridel'ovanie a uľahčuje obchodovanie s dlhodobými prenosovými právami v mene prevádzkovateľov prenosových sústav.* Jednotná pridel'ovacia platforma zriadená v súlade s nariadením (EÚ) 2016/1719 musí mať právnu formu uvedenú v prílohe II k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132.
- 4. Jednotná pridel'ovacia platforma:
  - a) ponúka obchodovanie s dlhodobými prenosovými právami medzi každou ponukovou oblasťou a *tam, kde je to relevantné, regionálnym* virtuálnym obchodným centrom; ak ponukové oblasti nie sú súčasťou virtuálneho obchodného centra, môžu vydávať finančné dlhodobé prenosové práva virtuálnemu obchodnému centru alebo iným ponukovým oblastiam, ktoré sú súčasťou toho istého regiónu výpočtu kapacity;
  - b) pridel'uje dlhodobú medzioblastnú kapacitu pravidelným, transparentným, trhovým a nediskriminačným spôsobom; frekvencia

prideľovania dlhodobej medzioblastnej kapacity musí podporovať efektívne fungovanie forwardového trhu;

- c) ponúka obchodovanie s finančnými prenosovými právami, ktoré umožní držiteľom týchto finančných prenosových práv odstrániť expozíciu voči kladným a záporným cenovým rozpätiam, a to s častou splatnosťou až na tri roky dopredu.

5. Ak regulačný orgán **na základe posúdenia uvedeného v odseku 1 tohto článku** usúdi, že účastníci trhu nemajú k dispozícii dostatočné možnosti zaistenia, a po konzultácii s príslušnými orgánmi finančného trhu v prípade, keď sa forwardové trhy týkajú finančných nástrojov vymedzených v článku 4 ods. 1 bode 15 **smernice (EÚ) 2014/65, regulačné orgány môžu** od búrz s elektrinou alebo prevádzkovateľov prenosových sústav požadovať, aby zaviedli dodatočné opatrenia, ako sú činnosti tvorby trhu, na zlepšenie likvidity forwardového trhu. Pod podmienkou dodržiavania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže a smernice 2014/65/EÚ a nariadení (EÚ) č. 648/2012 a (EÚ) č. 600/2014 musia mať organizátori trhu možnosť vyvíjať forwardové zaist'ovacie produkty, a to aj dlhodobé forwardové zaist'ovacie produkty, aby mohli účastníkom trhu vrátane vlastníkov zariadení na výrobu elektriny využívajúcich obnoviteľné zdroje energie poskytnúť vhodné možnosti zaistiť sa proti finančným rizikám z dôvodu kolísania cien. Členské štáty nesmú vyžadovať, aby sa takéto zaist'ovacie činnosti mohli obmedzovať na obchody v členskom štáte alebo ponukovej oblasti.“;

7. Článok 18 sa mení takto:

a) Odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. Metodiky stanovovania taríf musia zohľadňovať fixné náklady prevádzkovateľov prenosovej sústavy a prevádzkovateľov distribučnej sústavy, kapitálové a prevádzkové výdavky **alebo účinnú kombináciu oboch ukazovateľov** a musia týmto prevádzkovateľom poskytovať vhodné stimuly, a to v krátkodobom aj dlhodobom horizonte, vrátane anticipačných investícií s cieľom **investovať do posilnenia sieťovej infraštruktúry na uľahčenie energetickej transformácie a do**

dodatočných fyzických a digitálnych siet'ových prvkov potrebných na dosiahnutie cieľov stanovených v národných energetických a klimatických plánoch, a zároveň zvyšovať efektívnosť vrátane energetickej efektívnosti, posilňovať integráciu trhu, kapacitu výroby energie z obnoviteľných zdrojov a bezpečnosť dodávok, podporovať využívanie služieb flexibility, aby sa umožnilo používanie flexibilných spôsobov pripojenia, efektívnych a včasných investícií, vrátane riešení na optimalizáciu existujúcej siete a na zaručenie rozvoja inteligentnej siete a uľahčenie uskladňovania energie, riadenia odberu a súvisiacich výskumných činností a uľahčenie inovácie v záujme spotrebiteľov v oblastiach, ako je digitalizácia, služby flexibility a prepojenie, najmä s cieľom rozvinúť požadovanú infraštruktúru na dosiahnutie minimálnej úrovne 15 % cieľ prepojenosti elektrických sietí do roku 2020 stanoveného v článku 4 písm. d) odseku 1 nariadenia (EÚ) 2018/1999.

Regulačné orgány v spolupráci s prevádzkovateľmi prenosových a distribučných sústav vrátane ostatných relevantných zainteresovaných strán vypracujú rámec na posúdenie toho, či prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav vo svojich plánoch rozvoja siete primerane zohľadňujú všetky vyššie uvedené typy predvídateľných investícií, ako sú investície do rozvoja sietí prepojených na oblasti zrýchlenia výroby energie z obnoviteľných zdrojov, infraštruktúry na nabíjanie elektrických vozidiel alebo zavádzanie tepelných čerpadiel, a primeranú metodiku analýzy nákladov a prínosov na posúdenie vplyvu takýchto investícií.“;

aa) Odsek 3 sa nahrádza takto:

„3. Pokiaľ je to vhodné, výška taríf účtovaných výrobcom a/alebo koncovým odberateľom, poskytuje lokačné investičné signály, ako sú stimuly prostredníctvom tarifnej štruktúry, na zníženie nákladov na redispečing a posilnenie elektrickej siete na úrovni Únie a zohľadňuje objem strát v siet'ach a spôsobené preťaženie, ako aj investičné náklady na infraštruktúru.“;

b) Odsek 8 sa nahrádza takto:

„8. Metodiky určovania prenosových a distribučných taríf poskytujú prevádzkovateľom prenosových a distribučných sústav stimuly pre nákladovo najefektívnejšiu prevádzku a rozvoj ich sietí, a to aj prostredníctvom obstarávania služieb. Na tento účel regulačné orgány uznajú príslušné náklady za oprávnené *vrátane nákladov súvisiacich s anticipačnými investíciami*, zahrnú ich do prenosových a distribučných taríf a *prípadne* zavedú výkonnostné ciele, aby podnikli prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav k *celkovému zefektívneniu sústavy, kvality a bezpečnosti dodávok*, a to aj prostredníctvom energetickej efektívnosti v ich sústavách, *uplatnením zásady prvoradosti energetickej efektívnosti, ako sa vymedzuje v článku 2 bode 18 nariadenia (EÚ) 2018/1999*, využívania služieb flexibility a *riadenia odberu* a rozvoja inteligentných sietí a inteligentných meracích systémov v *súlade s funkciami danej elektrizačnej sústavy a cieľmi politiky v oblasti klímy*.

8a. Prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav ponúkajú možnosť uzavrieť flexibilné dohody o pripojení v tých oblastiach, v ktorých je dostupnosť kapacity siete obmedzená alebo neexistuje pre nové pripojenia, ktoré sa uverejnia v súlade s článkom 50 ods. 4a prvým pododsekom tohto nariadenia a článkom 31 ods. 3 smernice (EÚ) 2019/944. V takýchto flexibilných dohodách o pripojení sa uvedú tieto údaje:

- a) maximálny pevný dovoz a vývoz elektriny do siete a zo siete, ako aj dodatočná flexibilná dovozná a vývozná kapacita, ktorú možno pripojiť a diferencovať podľa časových blokov počas roka;*
- b) sieťové poplatky platné pre pevné aj flexibilné dovozné a vývozné kapacity;*
- c) pravdepodobnosti obmedzenia v prípade prekročenia maximálnej pevnej kapacity;*

- d) *dohodnuté trvanie flexibilnej dohody pripojení a dohodnutý dátum na poskytnutie pripojenia na celú požadovanú pevnú kapacitu.*

Od používateľ a sústavy, ktorý žiada o flexibilné pripojenie k sieti, sa vyžaduje, aby nainštaloval systém regulácie výkonu, ktorý je certifikovaný vnútroštátnym normalizačným orgánom.

Regulačné orgány zabezpečia, aby sa flexibilné dohody o pripojení nepoužívali ako trvalá alternatíva, a tým neodkladali schválené posilnenie siete v určených oblastiach.“;

- c) V odseku 9 sa písmeno f) nahrádza takto:

„f) metódy na zabezpečenie transparentnosti pri stanovovaní a štruktúre taríf vrátane anticipačných investícií *určených v úzkej konzultácii s príslušnými zainteresovanými stranami vrátane zainteresovaných strán v odvetví dopravy a vykurovania a chladenia v súlade s príslušnými cieľmi Únie, vnútroštátnymi cieľmi v oblasti energetiky a zohľadnenie oblastí urýchlenia stanovených v článku 2 bode 9a smernice (EÚ) 2018/2001*;“;

- d) V odseku 9 sa dopĺňa toto písmeno i):

„i) stimuly pre efektívne investície do sietí vrátane *flexibilných* zdrojov a flexibilných dohôd o pripojení.“;

8. V článku 19 sa odsek 2 mení takto:

- a) Písmeno b) sa nahrádza takto:

„b) *maximalizácia a* zvyšovanie medzioblastných kapacít prostredníctvom optimalizácie využívania existujúcich spojovacích vedení v prípade potreby koordinovanými nápravnými opatreniami; alebo pokrytie nákladov vyplývajúcich z investícií do sústav, ktoré sú relevantné pre znižovanie preťaženia spojovacích vedení; alebo “;

- b) Dopĺňa sa toto písmeno c):

„c) *ako súčasť povolo vacieho procesu a na základe koordinovaného*

rozhodnutia prijatého príslušnými členskými štátmi o implementácii ponukových zón na mori a o návrhu podporného mechanizmu, ktorý prispieva k čiastočnej kompenzácii výrobcov z obnoviteľných zdrojov na mori v ponukovej oblasti na mori v prípade nedostatočnej kapacity spojovacieho vedenia ako je dohodnuté v zmluve o pripojení alebo kritických prvkov siete ovplyvňujúcich kapacitu spojovacieho vedenia podľa pravidiel výpočtu kapacity stanovených v článku 16 ods. 3, 8 a 9, čo vedie k súčasnej strate príjmov výrobcu z obnoviteľných zdrojov na mori a nadmerným príjmom spojovacieho vedenia, za podmienky, že akákoľvek spotreba v ponukovej oblasti nie je spolutvorcom tvorby cien; Na kompenzáciu výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov na mori sa použijú len nadmerné príjmy zo spojovacieho vedenia. Celková kompenzácia pre všetkých výrobcov v príslušnej ponukovej oblasti nesmie každoročne presiahnuť celkový príjem z pret'aženia generovaný na spojovacích vedeniach medzi ponukovou oblasťou na mori a príslušnými susednými ponukovými oblasťami počas konkrétnych období zúčtovania trhu, v ktorých sa takáto kompenzácia uplatňuje.

Komisia do 31. decembra 2024 zmení nariadenie (EÚ) 2015/1222 v súlade s článkom 59 tohto nariadenia, pokiaľ ide o podrobnosti vykonávania tejto čiastočnej kompenzácie s navrhnutím metodiky výpočtu čiastočnej kompenzácie a vrátane podmienok, za ktorých môže toto opatrenie zaniknúť.“;

9. Vkladá sa táto kapitola IIIa:

Kapitola IIIa

Osobitné investičné stimuly na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti dekarbonizácie

Článok 19a

Zmluvy o nákupe elektriny

1. Členské štáty **odstránia prekážky a** uľahčia uzatváranie zmlúv o nákupe elektriny, **najmä zmlúv o nákupe elektriny z obnoviteľných zdrojov**, s cieľom dosiahnuť ciele stanovené v ich integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne, pokiaľ

ide o rozmer dekarbonizácie uvedený v článku 4 písm. a) nariadenia (EÚ) 2018/1999, a zabezpečiť predvídateľnejšie ceny elektriny pri zachovaní konkurencieschopných a likvidných trhov s elektrinou. **S cieľom zabezpečiť odstránenie prekážok pre zmluvy o nákupe elektriny môže Komisia vypracovať osobitné usmernenia o tom, ako zmierniť administratívne povinnosti a účtovné zložitosti súvisiace so zmluvami o nákupe elektriny.**

- 1a. **Komisia do 31. decembra 2024 v spolupráci s nominovanými organizátormi trhu zriadi trhovú platformu pre zmluvy o nákupe elektriny, ktorá sa bude používať na dobrovoľnom základe vrátane voliteľných štandardizovaných zmlúv o nákupe elektriny uvedených v článku 19ab, pričom zabráni tomu, aby takéto obchodovanie znižovalo likviditu na existujúcich trhoch s elektrinou. Táto platforma uľahčuje združovanie dopytu po zmluvách o nákupe elektriny prostredníctvom agregácie.**
2. Členské štáty **koordinovaným spôsobom a prípadne s podporou Európskej investičnej banky (EIB) alebo iných nástrojov na úrovni Únie** zaručia, aby boli zavedené nástroje na zníženie finančných rizík spojených s neplnením platieb zo strany odberateľa v rámci zmlúv o nákupe elektriny, a aby boli sprístupnené pre odberateľov, ktorí čelia prekážkam vstupu na trh so zmluvami o nákupe elektriny a nemajú finančné ťažkosti v súlade s článkami 107 a 108 ZFEÚ. **Takéto nástroje uľahčujú združovanie dopytu po zmluvách o nákupe elektriny a môžu okrem iného zahŕňať záručné schémy za trhové ceny alebo súkromné záruky v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie.** Na ten účel členské štáty zohľadnia nástroje na úrovni Únie. Členské štáty určia, na ktoré kategórie odberateľov sa tieto nástroje zameriavajú, pričom uplatnia nediskriminačné kritériá **medzi každou kategóriou odberateľov, najmä pokiaľ ide o mikropodniky, MSP, domácnosti, a to aj prostredníctvom agregátorov, komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov, občianske komunity vyrábajúce energiu a dodávateľov bez výrobných aktív.**
3. Systémy záruk pre zmluvy o nákupe elektriny podporované členskými štátmi, **EIB a inými nástrojmi na úrovni Únie** obsahujú ustanovenia, ktorými sa zabraňuje zníženiu likvidity na trhoch s elektrinou, a neposkytujú podporu na nákup výroby elektriny z fosílnych palív **a nebránia dotknutým výrobcam zúčastňovať sa na trhoch vyrovnávacích a doplnkových služieb. Ak to podmienky umožňujú, tieto**

záručné schémy podporujú výlučne nákup novej výroby energie z obnoviteľných zdrojov.

4. Systémy podpory pre elektrinu z obnoviteľných zdrojov umožňujú účasť projektov, ktoré vyhradzuju časť elektriny na predaj prostredníctvom zmlúv o nákupe elektriny z ***obnoviteľných zdrojov*** alebo iných trhových dohôd ***za predpokladu, že obe zmluvné strany zmlúv o nákupe elektriny nie sú kontrolované tým istým subjektom, pokiaľ kupujúci nekoná ako agregátor odberateľov, ktorí čelia prekážkam vstupu na trh zmlúv o nákupe elektriny, a za predpokladu, že sa zabráni dvojitému záväzku tej istej kapacity.***
- 4a. ***Pri navrhovaní takýchto systémov podpory sa členské štáty snažia využívať hodnotiace kritériá, aby motivovali uchádzačov k uľahčeniu prístupu zákazníkov, ktorí čelia prekážkam vstupu na trh so zmluvami o nákupe elektriny, za predpokladu, že to nemá negatívny vplyv na hospodársku súťaž na trhu. ■***
5. V zmluve o nákupe elektriny je vymedzená ponuková oblasť dodávky a zodpovednosť za zabezpečenie medzioblastných prenosových práv v prípade zmeny ponukovej oblasti v súlade s článkom 14.
6. V rámci zmlúv o nákupe elektriny sa v súlade s právom Únie v oblasti hospodárskej súťaže stanovujú podmienky, za ktorých môžu odberatelia a výrobcovia odstúpiť od zmlúv o nákupe elektriny, ako napríklad všetky uplatniteľné poplatky za odstúpenie a výpovedné lehoty.
- 6a. ***Členské štáty zabezpečia, aby regulačné opatrenia neboli revidované spôsobom, ktorý by zmenil podmienky, alebo by negatívne ovplyvnil zmluvy o nákupe elektriny, ktoré boli podpísané pred dátumom nadobudnutia účinnosti regulačného opatrenia.***
- 6b. ***Do januára 2026 a potom každé dva roky Komisia roky posúdi, či pretrvávajú prekážky a či je na trhoch so zmluvami o nákupe elektriny dostatočná transparentnosť.***

Článok 19aa

Databáza Únie o zmluvách o nákupe elektriny

1. *Agentúra ACER zriadi, udržiava a spravuje databázu o zmluvách o nákupe elektriny Únie (ďalej len „databáza“). Databáza funguje ako digitálna platforma a používa sa na uľahčenie monitorovania relevantných informácií o zmluvách o nákupe elektriny podpísaných v Únii agentúrou ACER a regulačnými orgánmi. Regulačné orgány môžu vytvoriť podobné databázy na vnútroštátnej úrovni.*
2. *Na účely zriadenia databázy poskytnú účastníci trhu uzatvárajúci zmluvy o nákupe elektriny alebo osoby konajúce v ich mene agentúre ACER podrobné údaje o zmluvách o nákupe elektriny. Účastníci trhu, ktorí oznámili záznamy o zmluvách o nákupe elektriny v súlade s nariadením (EÚ) č. 1227/2011 a nariadením (EÚ) č. 648/2012, by nemali podliehať dvojitém oznamovacím povinnostiam týkajúcim sa týchto zmlúv.*
3. *Agentúra ACER na základe zhromaždených informácií uverejní výročnú správu o trhu so zmluvami o nákupe elektriny na úrovni Únie a členských štátov ako súčasť monitorovacej správy uvedenej v článku 15 nariadenia (EÚ) 2019/942.*
4. *Agentúra ACER vypracuje technické a funkčné špecifikácie databázy vrátane interoperabilného mechanizmu výmeny údajov na výmenu informácií s regulačnými orgánmi a formátu pre elektronické predkladanie údajov. Agentúra ACER zabezpečí, aby bola databáza plne funkčná do ... [12 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia].*
5. *Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov spresní podrobnosti, načasovanie a formu predkladania údajov. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 67 ods. 2.*

Článok 19ab

Dobrovoľné štandardizované zmluvy o nákupe elektriny

Agentúra ACER spolu s nominovanými organizátormi trhu s elektrinou a po konzultovaní s príslušnými zainteresovanými stranami vypracuje štandardizované zmluvy o nákupe elektriny, ktoré sú navrhnuté tak, aby zjednodušili postup a zodpovedali rizikovému profilu odberateľov rôznej veľkosti. Používanie týchto štandardizovaných zmlúv o nákupe elektriny je pre zmluvné strany dobrovoľné. Štandardizované zmluvy o nákupe elektriny majú okrem iného tieto vlastnosti:

- a) *ponúkajú rôzne krátke trvania zmlúv, vrátane zmlúv na obdobie do piatich rokov;*
- b) *ponúkajú dodávky elektriny v rôznych časových intervaloch;*
- c) *poskytujú rôzne cenové vzorce;*
- d) *zohľadňujú profil zaťaženia požadovaný zákazníkom.*

Štandardizované zmluvy môžu tiež špecifikovať podmienky, za ktorých môžu odberatelia a výrobcovia odstúpiť od zmlúv o nákupe elektriny, ako napríklad všetky uplatniteľné poplatky za odstúpenie a výpovedné lehoty.

Článok 19ac

Európsky aukčný systém pre energiu z obnoviteľných zdrojov

1. *Ak Komisia na základe svojho posúdenia návrhov integrovaných národných energetických a klimatických plánov podľa článku 9 nariadenia (EÚ) 2018/1999 dospeje k záveru, že príspevky členských štátov nie sú dostatočné na dosiahnutie dodatočných 2,5 % na dosiahnutie cieľa 45 % podielu energie z obnoviteľných zdrojov na hrubej konečnej energetickej spotrebe Únie v roku 2030 podľa smernice (EÚ) 2018/2001, Komisia prijme dodatočné opatrenia na dosiahnutie tohto cieľa, ktoré môžu zahŕňať nástroje na úrovni Únie, ako sú aukcie v celej EÚ, najmä dodatočné záruky Únie pre zmluvy o nákupe elektriny, ako aj obojsmerné rozdielové zmluvy na podporu zavádzania dodatočných kapacít energie z obnoviteľných zdrojov zodpovedajúcich aspoň dodatočným 2,5 % na dosiahnutie cieľa Únie vo výške 45 %.*
2. *Dodatočné opatrenia uvedené v odseku 1 môžu zahŕňať investície do spoločne umiestnenej infraštruktúry alebo skladovania s cieľom umožniť integráciu vyrobenej elektriny z obnoviteľných zdrojov do sústavy.*

Článok 19b

Systémy priamej podpory cien pre nové investície do výroby elektriny

1. *Systémy priamej podpory cien pre nové investície do výroby elektriny zo zdrojov uvedených v odseku 2 majú formu dvojsmerných rozdielových zmlúv **alebo ekvivalentných systémov dosahujúcich rovnaké ciele po posúdení a schválení rovnocennosti takýchto systémov Komisiou. Účasť na takýchto systémoch je pre***

*účastníkov trhu dobrovoľná. Takéto systémy sa pridelujú prostredníctvom konkurencieschopného, otvoreného, transparentného, nediskriminačného a nákladovo efektívneho postupu v súlade s pravidlami štátnej pomoci, čím sa predchádza neprimeranému narušeniu účinného fungovania trhov s elektrickou energiou a zachovávajú sa stimuly na efektívne fungovanie a účasť na trhoch s elektrickou energiou. Nové investície do výroby elektriny zahŕňajú investície do nových zariadení na výrobu elektriny **alebo** investície **zamerané** na **modernizáciu** existujúcich zariadení na výrobu elektriny **alebo** na rozšírenie existujúcich zariadení na výrobu elektriny, **ak je zvýšenie kapacity výroby elektriny podstatné.***

V prípade investícií zameraných na rozšírenie existujúcich zariadení na výrobu energie sú dvojsmerné rozdielové zmluvy prísne obmedzené na podiel celkovej kapacity výroby energie, ktorý odráža náklady na novú investíciu vo vzťahu k celkovým investičným nákladom zariadenia na výrobu energie.

Prvý pododsek sa uplatňuje na zmluvy v rámci systémov priamej podpory cien pre nové investície do výroby uzavreté od ... [jeden rok odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia].

Členské štáty zabezpečia, aby objem a úroveň dvojstranných rozdielových zmlúv, ktoré neboli vydané v rámci súťažného ponukového konania podľa smernice (EÚ) 2018/2001, neprekročili úroveň a objem zmlúv vydaných v rámci súťažných ponukových konaní v ich príslušnom členskom štáte.

2. Odsek 1 sa uplatňuje na nové investície do výroby elektriny z týchto zdrojov:
  - a) veterná energia;
  - b) slnečná energia;
  - c) geotermálna energia;
  - d) vodná energia bez nádrže;
  - e) jadrová energia.
3. Systémy priamej podpory cien **ako sú uvedené v odseku 1** musia **aspoň**:
  - a) byť navrhnuté tak, aby sa príjmy získané v prípade, že trhovú cenu je vyššia ako realizačná cena, rozdelili medzi koncových odberateľov elektriny, **pričom**

sa osobitná pozornosť venuje zraniteľným odberateľom a odberateľom postihnutým alebo ohrozeným energetickou chudobou, ako je vymedzené v článku 2 bode 52 smernice [smernica o energetickej efektívnosti]. Členské štáty môžu vyčleniť príjmy aj na kompenzáciu nákladov na systém podpory, ak je trhovú cenu nižšia ako realizačná cena, alebo na podporu investícií do energetickej transformácie do rozvoja distribučnej siete, obnoviteľných zdrojov energie, nabijacej infraštruktúry elektrických vozidiel, energetickej efektívnosti a uskladňovania, alebo na pokrytie energeticke náročných priemyselných odvetví ohrozených únikom uhlíka, ak preukážu významné zníženie emisií prostredníctvom svojho úsilia o dekarbonizáciu o dosiahnutie klimatickej neutrality vrátane plánu transformácie, v ktorom sa stanovujú kľúčové prvky na ich ceste. Príjmy rozdelené medzi koncových odberateľov, ktorí sú energeticke náročnými podnikmi, pokrývajú všetky podniky v pomere k ich podielu na spotrebe (rovnaká náhrada za spotrebovanú MWh). Príjmy sa rozdeľujú v súlade so spravodlivou, transparentnou a nediskriminačnou metodikou;

- b) zabezpečiť, aby rozdelenie príjmov medzi koncových odberateľov elektriny bolo navrhnuté tak, aby nedošlo k odstráneniu motivácie spotrebiteľov znížiť svoju spotrebu alebo ju presunúť na obdobia, keď sú ceny elektriny nízke, a aby sa nenarušila hospodárska súťaž medzi dodávateľmi elektriny.
- ba) *zohľadniť lokalizačné kritériá, aby sa zabezpečilo, že nové investície do výroby elektriny sa uskutočnia na optimálnych miestach, s prihliadnutím na podmienky preťaženia a plány rozvoja siete;*
- bb) *byť navrhnuté tak, aby úroveň a podmienky podpory poskytnutej na projekty v oblasti energetiky neboli revidované spôsobom, ktorý by mal negatívny vplyv na práva, ktoré sa na jej základe udeľujú, a ktorý by oslaboval hospodársku životaschopnosť projektov, ktoré už využívajú podporu; Členské štáty môžu upraviť úroveň podpory v súlade s objektívnymi kritériami za predpokladu, že takéto kritériá sú stanovené v pôvodnom návrhu systému podpory;*

- bc) obsahovať ustanovenia o sankciách uplatniteľné v prípade jednostranného predčasného ukončenia zmluvy;*
- bd) nesmú dostávať podporu na výrobu v žiadnom období, v ktorom je trhovú hodnotu tejto výroby záporná;*
- be) minimalizovať svoj možný negatívny vplyv na likviditu forwardového trhu a na hospodársku súťaž medzi dodávateľmi;*
- bf) byť navrhnuté tak, aby sa zachovali stimuly pre výrobné zariadenie na prevádzku a efektívnu účasť na trhoch s elektrinou, najmä s cieľom prispôsobiť svoju výrobu podmienkam na trhu;*
- bg) byť navrhnuté tak, aby boli v súlade s článkom 4 ods. 2 a 3 prvým a tretím pododsekom smernice (EÚ) 2018/2001 a s pravidlami štátnej pomoci a právom hospodárskej súťaže.*

- 3a. Do ... [12 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia] Komisia vypracuje usmernenia týkajúce sa implementácie dvojsmerných rozdielových zmlúv s cieľom pomôcť členským štátom pri ich zavádzaní.*
- 3b. Agentúra ACER monitoruje vykonávanie systémov priamej podpory cien v členských štátoch a vydáva správu o vykonávaní a vplyve systémov podpory cien na hospodársku súťaž a fungovanie vnútorného trhu s elektrinou.*

Článok 19c

Posúdenie potrieb flexibility

1. Regulačný orgán každého členského štátu *do 12 mesiacov od dátumu prijatia návrhu uvedeného v odseku 6* a potom každé dva roky posúdi a vypracuje správu o *odhadovaných potrebách flexibility na vnútroštátnej úrovni vrátane potrieb flexibility v budúcej* v elektrizačnej sústave *s nulovými emisiami* na obdobie najmenej **10** rokov vzhľadom na potrebu nákladovo efektívneho dosiahnutia bezpečnosti dodávok a dekarbonizácie elektrizačnej sústavy, *príspevku k stabilite a spoľahlivosti systému a efektívnemu riadeniu a rozvoju elektrických sietí*, pričom zohľadní integráciu *energie z obnoviteľných zdrojov a rôznych odvetví vrátane potenciálu sektorového prepojenia*. *Tieto správy sa vypracujú na základe údajov*

a analýz poskytnutých prevádzkovateľmi prenosových a distribučných sústav daného členského štátu po uskutočnení verejnej konzultácie vrátane všetkých zainteresovaných strán podľa odsekov 2 a 3 tohto článku a s použitím metodiky podľa odseku 4 tohto článku. Tieto správy obsahujú posúdenie dostupnej cezhraničnej flexibility vrátane pokroku pri dosahovaní cieľa 15 % prepojenia elektrických sietí do roku 2030 stanoveného v článku 4 písm. d) bode 1 nariadenia (EÚ) 2018/1999. V týchto správach sa zohľadní posúdenie primeranosti zdrojov na európskej úrovni uvedené v článku 23 tohto nariadenia a vnútroštátne posúdenia primeranosti uvedené v článku 20 tohto nariadenia.

- 1a. *Do 1. januára 2026 a potom každé dva roky agentúra ACER vypracuje správu s cieľom posúdiť potrebu flexibility elektrizačnej sústavy na úrovni Únie a jej ekonomicky dostupný potenciál na obdobie najmenej 10 rokov. Agentúra ACER tiež posúdi zavedenie krátkodobejších produktov flexibility, flexibilných siet'ových aktív a prepojení a lepších požiadaviek na predbežnú kvalifikáciu pre účasť na vyrovnávacích trhoch. Do jedného roka dostanú členské štáty od agentúry ACER odporúčania na prípadnú úpravu národnej správy.*
2. *Správy uvedené v odsekoch 1 a 1a obsahujú hodnotenie rôznych druhov potrieb flexibility na integráciu elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov do elektrizačnej sústavy a zohľadňuje najmä potenciál flexibility nefosílnych zdrojov, ako je riadenie odberu a uskladňovanie energie, na splnenie tejto potreby, a to na úrovni prenosu aj distribúcie. V správach sa rozlišuje medzi potrebami flexibility v rámci všetkých relevantných časových rámcov, aspoň v rámci roka, sezónnymi, dennými a hodinovými potrebami flexibility a medzi zónovými potrebami flexibility, zabezpečuje sa zohľadnenie všetkých podporných služieb, zohľadňuje sa preťaženie v rámci ponukovej oblasti a úrovne obmedzovania energie z obnoviteľných zdrojov. Správy zahŕňajú okrem iného krízy cien elektriny z fosílnych palív a scenár bežného fungovania a navrhujú sa minimálne úrovne, ktoré zabezpečia účinnosť a odolnosť systému v súlade s cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy.*
- 2a. *Správy uvedené v odsekoch 1 a 1a obsahujú aj hodnotenie opatrení zameraných na zlepšenie trhov na obstarávanie služieb stability sústavy z nefosílnych zdrojov flexibility vrátane odporúčaní, ako odstrániť prekážky vstupu flexibility*

nefosilných aktív.

3. Prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav *elektriny* každého členského štátu *a na žiadosť prevádzkovateľa prepravných a distribučných sústav plynu a vodíka* poskytnú regulačnému orgánu údaje a analýzy potrebné na vypracovanie *správ* uvedených v odseku 1 a *1a*.
4. Sieť ENTSO pre elektrinu a subjekt PDS EÚ koordinujú prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav, pokiaľ ide o údaje a analýzy, ktoré sa majú poskytnúť v súlade s odsekom 3. Musia najmä:
  - a) vymedziť *požiadavky a formát pre údaje v súlade s odsekom 6 tohto článku*, ktoré prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav poskytujú regulačným orgánom; *tieto požiadavky na systémové údaje zahŕňajú časový harmonogram digitalizácie energetickej siete;*
  - b) vypracovať metodiku, podľa ktorej prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav zanalyzujú potreby flexibility *s cieľom dosiahnuť optimalizáciu siete a bezpečnosť dodávok*, pričom zohľadnia aspoň všetky existujúce zdroje flexibility *nákladovo efektívnym spôsobom* a plánované investície na úrovni prepojenia, prenosu a distribúcie, *potreby a úroveň flexibility ostatných priamo prepojených členských štátov*, ako aj *úroveň energie z obnoviteľných zdrojov v mixe zdrojov elektriny potrebných na dosiahnutie cieľa stanoveného v článku 3 ods. 1 smernice (EÚ) 2018/2001 a potrebu dekarbonizácie elektrizačnej sústavy v súlade s Parížskou dohodou a cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu najneskôr do roku 2050;*
    - ba) *poskytnúť orientačné kritériá na posúdenie schopnosti najvhodnejších zdrojov flexibility pokryť potreby;*
    - bb) *vymedziť rozdelenie flexibility do rôznych časových rámcov a požiadavky na hodnotenie flexibility na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni, pričom sa zohľadnia aspoň všetky existujúce a očakávané investície do flexibilných zdrojov v prepojenej sústave, ako aj plánované investície do prepojení na nasledujúcich 10 rokov;*
    - bc) *navrhnuť termíny poskytovania údajov a analýz potrebných pre správy uvedené v odsekoch 1 a 1a.*

5. Sieť ENTSO pre elektrinu a subjekt PDS EÚ navzájom úzko spolupracujú, pokiaľ ide o koordináciu prevádzkovateľov prenosových a distribučných sústav **v súvislosti poskytovaním údajov a analýz v súlade s odsekom 4.**
6. Sieť ENTSO pre elektrinu a subjekt PDS EÚ do 1. marca 2024 agentúre ACER spoločne predložia návrh týkajúci sa typu a formátu údajov, ktoré sa majú predkladať regulačným orgánom, a metodiky **na analýzu potrieb flexibility** uvedených v odseku 4. Agentúra ACER návrh do troch mesiacov od jeho doručenia buď schváli, alebo ho zmení. Ak agentúra ACER návrh zmení, poradí sa pred prijatím zmien so **skupinou pre koordináciu elektriny**, so sieťou ENTSO pre elektrinu a so subjektom PDS EÚ. Prijatý návrh sa uverejní na webovom sídle agentúry ACER **a predstavuje jednotný spoločný formát, ktorý používajú všetci prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav na plnenie povinností podľa odseku 3.**
7. Regulačné orgány predkladajú agentúre ACER správy uvedené v odseku 1 a zverejňujú ich. Agentúra ACER **a Európsky poradný vedecký výbor pre zmenu klímy (ESABCC)** do šiestich mesiacov od doručenia správ vydajú správu, v ktorej ich analyzujú, **zohľadnia závery správy uvedenej v odseku 1a** a poskytnú odporúčania týkajúce sa **odstránenia prekážok vstupu nefosílnych zdrojov flexibility a otázok cezhraničného významu v súvislosti so zisteniami regulačných orgánov. Výbor ESABCC môže do 12 mesiacov vydať stanovisko k metodike a vydať správu, v ktorej analyzuje plnenie cieľov Únie v oblasti klímy a cieľov Parížskej dohody.**
  - 7a. **Členské štáty predložia Komisii správu uvedenú v odseku 1 a sprístupnia ju verejnosti. Na základe týchto správ môže Komisia vydať odporúčania týkajúce sa metodiky najlepších postupov.**
  - 7b. **Vnútroštátne posúdenie potrieb flexibility sa použije ako vstupy v rozsahu metodiky stanovenej pre posudzovanie primeranosti zdrojov na európskej úrovni v súlade s článkom 23 ods. 3 metodiky stanovenej pre desaťročný plán rozvoja siete a metodiky stanovenej pre plány rozvoja siete prevádzkovateľov distribučných sústav.**
  - 7c. **Sieť ENTSO pre elektrinu aktualizuje plán rozvoja siete v celej Únii tak, aby zahrňal výsledky akýchkoľvek posúdení potrieb flexibility, ako aj odporúčania Európskeho vedeckého poradného výboru pre zmenu klímy.**

Článok 19d

Orientačné národné *ciele* pre riadenie odberu a uskladňovanie *energie*

1. ***Na základe správy*** regulačného orgánu ***uvedenej*** v článku 19c ods. 1 každý členský štát vymedzí orientačné ***samostatné kvantifikovateľné*** národné *ciele* v oblasti riadenia odberu a uskladňovania *energie na základe dostupnej kapacity a vypracuje plán na dosiahnutie týchto cieľov, pričom zväží všetky nefosílné zdroje flexibility s nákladovo najefektívnejšími riešeniami, všetky časové rámce a dostupnosť cezhraničnej kapacity vrátane plánov a konkrétnych opatrení na zníženie prekážok účasti flexibility, ako je reakcia na strane spotreby a uskladňovanie energie na trhu. Tieto* orientačné národné *ciele zohľadňujú stanovisko a odporúčania agentúry ACER uvedené v článku 19c ods. 7, zahrňajú kvantifikáciu skutočnej dostupnej a predpokladanej kapacity a energetického obsahu a zohľadnia sa aj v integrovaných národných energetických a klimatických plánoch členských štátov, pokiaľ ide o rozmer „vnútorný trh s energiou“, v súlade s článkami 3, 4 a 7 nariadenia (EÚ) 2018/1999, a v ich integrovaných dvojročných správach o pokroku v súlade s článkom 17 nariadenia (EÚ) 2018/1999, ako aj v posúdeniach primeranosti zdrojov na európskej úrovni v súlade s článkom 23 ods. 3, a zahrnutie cieľov v desaťročnom pláne rozvoja siete a plánoch rozvoja siete prevádzkovateľov distribučných sústav. Plán na vykonanie prvého hodnotenia flexibility sa po dokončení začlení do integrovaných národných plánov v oblasti energetiky a klímy na rok 2024 ako dodatok. Členské štáty, ktoré už vymedzili ciele pre riadenie odberu a uskladňovanie energie vo svojich integrovaných národných energetických a klimatických plánoch pred ... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia] môže tieto ciele používať dovtedy, kým sa neaktualizujú v súlade so správou uvedenou v článku 19c ods. 1.*
- 1a. ***Komisia do júna 2025 po posúdení národných cieľov v oblasti riadenia odberu a uskladňovania energie uvedenom v odseku 1, ktoré členské štáty oznámili prostredníctvom svojich integrovaných národných plánov v oblasti energetiky a klímy, a na základe stanoviska a odporúčaní agentúry ACER uvedených v článku 19c ods. 7 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi národné plány. Na základe záverov uvedenej správy Komisia vypracuje stratégiu Únie v oblasti riadenia odberu a uskladňovania energie, ktorá bude v súlade s***

cieľmi Únie v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 vymedzenými v článku 2 bode 11 nariadenia (EÚ) 2018/1999 a s cieľom neutrality v oblasti klímy stanoveným v článku 2 nariadenia (EÚ) 2021/1119, ku ktorej sa v prípade potreby môže pripojiť legislatívny návrh, ktorým sa zmení toto nariadenie a zavedú minimálne ciele v oblasti riadenia odberu a uskladňovania energie na úrovni Únie.

1b. *Prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav zahrnú do svojich plánov rozvoja sústavy národné ciele riadenia odberu a uskladňovania energie uvedené v odseku 1.*

Článok 19e

Systémy na podporu flexibility

1. Členské štáty, ktoré uplatňujú kapacitný mechanizmus v súlade s článkom 21, zväžia podporu začlenenia nefosílnych **zdrojov flexibility**, ako je riadenie odberu a uskladňovanie **energie**, prostredníctvom zavedenia dodatočných kritérií alebo vlastností do návrhu kapacitného mechanizmu, **čím sa zabezpečí, že návrh produktu vrátane všetkých požiadaviek na účasť bude vychádzať z trhu a nebude klásť žiadne neprimerané prekážky riadeniu odberu a uskladňovaniu energie.**
2. Ak opatrenia zavedené v súlade s odsekom 1 na podporu začlenenia nefosílnych **zdrojov flexibility**, ako je riadenie odberu a uskladňovanie energie, do kapacitných mechanizmov nie sú na dosiahnutie potrieb flexibility identifikovaných v súlade s **článkom 19d** dostatočné, členské štáty môžu uplatniť systémy na podporu flexibility pozostávajúce z platieb za dostupnú kapacitu nefosílnych **zdrojov flexibility**, ako je riadenie odberu a uskladňovanie **energie vrátane nabíjacích služieb pre elektrické vozidlá alebo vodné elektrárne s nádržou a/alebo čerpaním.**
3. Členské štáty, ktoré neuplatňujú kapacitný mechanizmus, môžu uplatňovať systémy na podporu flexibility pozostávajúce z platieb za dostupnú kapacitu nefosílnych zdrojov flexibility, ako je riadenie odberu a uskladňovanie **energie vrátane nabíjacích služieb pre elektrické vozidlá alebo vodné elektrárne s nádržou a/alebo čerpaním.**

Článok 19f

Zásady navrhovania systémov na podporu flexibility

Systém na podporu nefosílnych **zdrojov flexibility**, ako je riadenie odberu a uskladňovanie

energie, uplatňovaný členskými štátmi v súlade s článkom 19e:

- a) nepresiahne rámec toho, čo je potrebné na nákladovo efektívne riešenie identifikovaných potrieb v oblasti flexibility;
- b) obmedzí sa na nefosílnych *zdrojov flexibility*, ako je riadenie odberu a uskladňovanie *energie*;
- ba) zohľadní lokalizačné kritériá, aby sa zabezpečilo, že investície do nových kapacít sa uskutočnia na optimálnych miestach;**
- c) nevedie k spusteniu výroby energie z fosílnych palív nachádzajúcej sa za meracím bodom;
- d) zvolí poskytovateľov kapacity otvoreným, transparentným, súťažným, **dobrovoľným**, nediskriminačným a nákladovo efektívnym spôsobom;
- e) zabráni nenáležitým narušeniam efektívneho fungovania trhov s elektrinou a zároveň zachová efektívne prevádzkové stimuly a cenové signály, a zabráni vystaveniu kolísaniam cien a trhovému riziku;
- f) poskytne lokačné stimuly na integráciu do trhu s elektrinou spôsobom, ktorý je orientovaný na trh a reaguje naň, pričom zabráni zbytočnému narušeniu trhov s elektrinou a zároveň zohľadní možné náklady na integráciu systému a **pret'azenie a** stabilitu sústavy;
- g) stanoví minimálnu úroveň účasti na trhu, pokiaľ ide o aktivovanú energiu, pričom sa vezmú do úvahy technické špecifikácie uskladňovania *energie* a **aktív** riadenia energie;
- h) uplatní primerané sankcie pre poskytovateľov kapacít, ktorí nedodržiavajú minimálnu úroveň účasti na trhu uvedenú v písmene g) alebo ktorí nespĺňajú efektívne prevádzkové stimuly a cenové signály;
- i) je otvorený cezhraničnej účasti, **ak je to technicky uskutočniteľné**.“;

9a. V článku 21 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. V záujme odstránenia zostávajúcich problémov primeranosti zdrojov môžu členské štáty v krajnom prípade pri vykonávaní opatrení uvedených v článku 20 ods. 3 tohto nariadenia v súlade s článkami 107, 108 a 109 ZFEÚ

zaviesť kapacitné mechanizmy.“;

10. V článku 37 ods. 1 sa písmeno a) nahrádza takto:

„a) vykonávanie koordinovaného výpočtu kapacity v súlade s metodikami vypracovanými podľa usmernenia na pridelovanie dlhodobej kapacity, usmernenia na pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia a usmernenia na zabezpečovanie rovnováhy v elektrizačnej sústave, ktoré boli prijaté na základe článku 18 ods. 5 nariadenia (ES) č. 714/2009;“;

11. Článok 50 sa mení takto:

a) Dopĺňa sa tento odsek 4a:

„4a. Prevádzkovatelia prenosových sústav jasným a transparentným spôsobom uverejnia informácie o dostupnej kapacite pre nové pripojenia vo svojich príslušných prevádzkových oblastiach s ***vysokým rozlíšením a granularitou siete pri dodržaní bezpečnosti utajených informácií a dôvernosti údajov, vrátane kritérií použitých na výpočet takejto dostupnej kapacity, ako sú predpoklady obmedzenia, úroveň inštalovanej kapacity vlastnej spotreby, topologické a elektrické charakteristiky siete, dopyt a výroba na nasledujúcich päť rokov a*** v preťažených oblastiach, ak možno zaviesť flexibilné pripojenia **█**. ***Prevádzkovatelia prenosových sústav tieto informácie aktualizujú pravidelne a v každom prípade aspoň raz mesačne. Pred uverejnením týchto informácií sa prevádzkovatelia prenosových a distribučných sústav poradia so všetkými relevantnými užívateľmi sústavy o kritériách, ktoré sa majú použiť na výpočet takejto dostupnej kapacity, a predložia svojmu regulačnému orgánu návrh na schválenie.***

Prevádzkovatelia prenosových sústav **█** poskytnú jasné a transparentné informácie používateľom sústavy o stave a postupoch ich žiadostí o pripojenie ***vrátane výroby a uskladňovania energie z obnoviteľných zdrojov dočasne pripojenej flexibilnou dohodou o pripojení.*** Takéto informácie poskytnú do troch mesiacov od podania žiadosti.“;

12. V článku 57 sa dopĺňa tento odsek 3:

„3. Prevádzkovatelia prenosových sústav a prevádzkovatelia distribučných sústav

navzájom spolupracujú pri zverejňovaní informácií o dostupnej kapacite pre nové pripojenia vo svojich príslušných prevádzkových oblastiach konzistentným spôsobom, pričom realizátorom nových energetických projektov a iným potenciálnym používateľom sústavy poskytujú dostatočne podrobný prehľad. ***Spoločne jasne a transparentne zverejnia požiadavky na rozvoj siete a systémové služby, ako aj požadované systémy a procesy na uľahčenie jej rozvoja. Okrem toho navzájom spolupracujú pri zverejňovaní informácií o inštalovanom výkone elektriny pre vlastnú spotrebu.***“;

13. V článku 59 ods. 1 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) pravidlá pridelovania kapacity a riadenia preťaženia na základe článku 6 smernice (EÚ) 2019/944 a článkov 7 až 10, článkov 13 až 17, článku 19 a článkov 35 až 37 tohto nariadenia vrátane pravidiel metodík a postupov výpočtu dennej, vnútrodennej a dlhodobej kapacity, modelov sústav, konfigurácie ponukovej oblasti, redispečingu a protiobchodu, algoritmov obchodovania, jednotného prepojenia denných a vnútrodených trhov , garantovateľnosti pridelenej medzioblastnej kapacity, rozdelenia príjmu z preťaženia, pridelenia finančných dlhodobých prenosových práv jednotnou pridelovacou platformou, zaistenia rizika pri medzioblastnom prenose, postupov určovania a náhrady nákladov na pridelovanie kapacity a riadenie preťaženia“;

(13a) V článku 59 ods. 2 sa písmeno a) nahrádza takto:

„a) ***pravidlá pripojenia k sústave vrátane pravidiel pripojenia odberných zariadení pripojených do prenosovej sústavy, distribučných zariadení pripojených do prenosovej sústavy a distribučných sústav, pripojenia odberných jednotiek používaných na riadenie odberu, požiadaviek na pripojenie výrobcov a iných používateľov sústavy do elektrizačnej sústavy, požiadaviek na pripojenie sietí jednosmerného prúdu vysokého napätia do elektrizačnej sústavy, požiadaviek na jednosmerne pripojené jednotky parku zdrojov do elektrizačnej sústavy a vzdialené meniarne jednosmerného prúdu vysokého napätia, ako aj postupov prevádzkových oznamov o pripojení do elektrizačnej sústavy;***“;

13b. Článok 69 sa mení takto:

a) ***Odsek 2 sa nahrádza takto:***

„2. Do 30. júna 2026 Komisia preskúma toto nariadenie a smernicu EÚ 2019/944 a na základe tohto preskúmania predloží Európskemu parlamentu a Rade komplexnú správu spolu s prípadným legislatívnym návrhom. V tejto správe sa posúdi:

- a) efektívnosť súčasnej štruktúry a fungovania krátkodobého trhu;
- b) rozvoj kapacít na výrobu elektriny a kvalitu služieb poskytovaných konečným spotrebiteľom v každom členskom štáte;
- c) vhodnosť súčasného právneho a finančného rámca Únie pre distribučné siete na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a vnútorného trhu s energiou;

V správe sa posúdi aj prípadná neefektívnosť vnútorného trhu s elektrinou. V prípade potreby Komisia predloží legislatívne návrhy týkajúce sa európskych obchodných platforiem pre primárne a sekundárne dlhodobé trhy vrátane opatrení na vytvorenie likvidity a transparentnosti, ako sú požiadavky na výrobcov a odberateľov, aby uzatvárali zmluvy na minimálne množstvo produktov vo verejných centralizovaných aukciách s cieľom zabezpečiť likviditu.“;

b) *Doplňajú sa tieto odseky:*

„3. Komisia do 30. júna 2024 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rôzne možnosti zavedenia mechanizmu dočasného odľahčovacieho ventilu vzhľadom na skúsenosti s týmito mechanizmami na medzinárodnej úrovni a na rozvoj a nový vývoj na trhu s elektrinou v Únii. K uvedenej správe sa podľa potreby pripojí legislatívny návrh.

4. Do... Komisia [do jedného mesiaca po nadobudnutí účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia] predloží Európskemu parlamentu a Rade podrobnú správu, v ktorej posúdi možnosti zefektívnenia a zjednodušenia procesu uplatňovania kapacitného mechanizmu v rámci kapitoly IV tohto nariadenia s cieľom zabezpečiť, aby členské štáty mohli včas riešiť problémy primeranosti. V tejto súvislosti Komisia podľa potreby požiadava agentúru ACER, aby zmenila metodiku

posudzovania primeranosti zdrojov na európskej úrovni uvedenú v článku 23 v súlade s uplatniteľným postupom stanoveným v článkoch 23 a 27.

Do... [tri mesiace po nadobudnutí účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia] Komisia po konzultácii s členskými štátmi v prípade potreby predloží návrhy na zjednodušenie procesu posudzovania kapacitných mechanizmov.

5. *Komisia do 30. júna 2024 po konzultácii s členskými štátmi, prevádzkovateľmi prenosových sústav, agentúrou ACER a regulačnými orgánmi predloží Európskemu parlamentu a Rade podrobné posúdenie dôsledkov zavedenia kapacitných mechanizmov ako štrukturálneho prvku trhu s elektrinou a jeho vplyvov na fungovanie vnútorného trhu s elektrinou a jeho vývoj smerom k systému nulovej bilancie emisií. Toto posúdenie sa okrem iného zameria na posúdenie návrhu takýchto kapacitných mechanizmov, ktorý zabezpečí investície do pevnej kapacity energie z obnoviteľných zdrojov, skladovania a reakcie na strane spotreby v súlade s cieľmi Únie v oblasti klímy. Na základe záverov Komisia v prípade potreby pripojí k tomuto posúdeniu legislatívny návrh na zmenu tohto nariadenia.“;*

14. Vkladá sa tento článok 69s:

„Článok 69a

Interakcia s finančnými právnymi predpismi Únie

Žiadne ustanovenie tohto nariadenia sa nedotýka ustanovení smernice (EÚ) 2014/65, nariadenia (EÚ) č. 648/2012 a nariadenia (EÚ) č. 600/2014, ak sa účastníci trhu alebo organizátori trhu zapájajú do činností súvisiacich s finančnými nástrojmi, najmä v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 bode 15 smernice (EÚ) 2014/65.“;

15. V prílohe I sa bod 1.2 nahrádza takto:

„1.2. Koordinovaný výpočet kapacity sa vykonáva pre všetky časové rámce pridelovania.“

Článok 2

Zmeny smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou sa mení takto:

1. Článok 2 sa mení takto:

a) Body 8 a 49 sa nahrádzajú takto:

- „8. „aktívny odberateľ“ je koncový odberateľ alebo skupina spoločne konajúcich koncových odberateľov, ktorí spotrebúvajú alebo uskladňujú elektrinu vyrobenú vo svojich priestoroch nachádzajúcich sa vo vymedzených hraniciach, alebo elektrinu vyrobenú vlastnou výrobou, alebo spoločne využívanú elektrinu ■ alebo ktorí predávajú vlastnú vyrobenú elektrinu alebo sa podieľajú na schémach flexibility alebo energetickej efektívnosti za predpokladu, že uvedené činnosti nie sú ich hlavnou obchodnou alebo profesijnou činnosťou.
49. „nefrekvenčná podporná služba“ je služba, ktorú využíva prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy na zabezpečenie regulácie napätia v ustálenom stave, rýchleho prívodu jalového prúdu, zotrvačnosti pre lokálnu stabilitu siete, skratového prúdu, schopnosti štartu z tmy, schopnosti ostrovnej prevádzky a obmedzenia spotreby v čase špičky;“;

b) Dopĺňajú sa tieto body:

„(15a) „zmluva o dodávke elektriny s pevnou cenou uzavretá na dobu určitú“ je zmluva o dodávke elektriny medzi dodávateľom a koncovým odberateľom, ktorou sa zaručujú rovnaké zmluvné podmienky *počas celého trvania zmluvy* vrátane ceny, ktorá môže v rámci pevnej ceny *a pre odberateľov s inteligentnými meracími systémami* zahŕňať flexibilný prvok napríklad s variáciami cien v čase špičky a mimo špičky, *a kde zmeny v konečnom vyúčtovaní môžu vyplývať len z prvkov, ktoré dodávateľia neurčujú, ako sú dane a odvody;*

10a. „spoločné využívanie energie“ je vlastná spotreba energie z obnoviteľných zdrojov aktívnymi odberateľmi, ktorá je buď:

- a) vyrobená alebo uskladnená mimo prevádzky alebo v prevádzkach medzi nimi prostredníctvom zariadenia, ktoré úplne alebo čiastočne vlastní, používajú formou prenájmu, prenajímajú; alebo
- b) na ktorú im iný aktívny odberateľ postúpil právo, či už bezplatne alebo za určitú cenu;

10b. „partnerské obchodovanie“ s energiou z obnoviteľných zdrojov je partnerské obchodovanie vymedzené v článku 2 bode 18 smernice (EÚ) 2018/2001;

24a. „dodávateľ poslednej inštancie“ je dodávateľ, ktorého vymenuje členský štát, aby prevzal dodávanie elektriny odberateľom od dodávateľa, ktorý ukončil prevádzku;“.

24aa. „energetická chudoba“ je energetická chudoba v zmysle článku 2 bodu 52 smernice (EÚ) [smernica o energetickej efektívnosti];“;

ba) Bod 31 sa nahrádza takto:

„31. „energia z obnoviteľných zdrojov“ je energia z obnoviteľných zdrojov v zmysle článku 2 bodu 1 smernice (EÚ) 2018/2001;“;

bb) Bod 49 sa nahrádza takto:

„49. „nefrekvenčná podporná služba“ je služba, ktorú využíva prevádzkovateľ prenosovej sústavy alebo prevádzkovateľ distribučnej sústavy na zabezpečenie regulácie napätia v ustálenom stave, rýchleho prívodu jalového prúdu, zotrvačnosti pre lokálnu stabilitu siete, skratového prúdu, schopnosti štartu z tmy, schopnosti ostrovnej prevádzky a obmedzenia spotreby v čase špičky;“;

2. Článok 4 sa nahrádza takto:

„Článok 4

Slobodná voľba dodávateľa

Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia mohli slobodne nakupovať elektrinu od *dodávateľov, ktorých* si sami vyberú. Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia mohli mať súčasne uzatvorenú viac ako jednu zmluvu o dodávke elektriny

alebo dohodu o spoločnom využívaní energie, a na tento účel majú odberatelia právo mať viac ako jeden merací bod a vyúčtovací bod pre jediné miesto pripojenia svojich priestorov, *pokiaľ existujúce inteligentné meranie neumožňuje tieto práva.*

Členské štáty zabezpečia, aby opatrenia týkajúce sa merania zaručovali, že so všetkými dodávateľmi pôsobiacimi v jednom mieste pripojenia sa bude zaobchádzať nediskriminačne. Prevádzkovateľ siete schváli opatrenia týkajúce sa merania, ktoré umožňujú rozdelenie fyzického miesta pripojenia na niekoľko rovnako spoľahlivých, navzájom nezávislých miest pripojenia energie s rovnakými vlastnosťami a funkciami ako jednotlivé miesta pripojenia vrátane zodpovednosti za vyrovnávanie.“;

3. Článok 11 sa mení takto:

a) Názov sa nahrádza takto:

„Nárok na *zmluvu o dodávke elektriny* na dobu určitú s pevnou cenou a zmluvu s dynamickou cenou elektriny“;

b) Odsek 1 sa nahrádza takto:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby národný regulačný rámec umožňoval dodávateľom ponúkať zmluvy *o dodávke elektriny* na dobu určitú, s pevnou cenou a zmluvy s dynamickou cenou elektriny. *Do... [dátum nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia]* členské štáty zabezpečia, aby koncoví odberatelia, ktorí majú nainštalované inteligentné meracie zariadenie, mohli požiadať o uzavretie zmluvy *o dodávke elektriny* s dynamickou cenou a aby všetci koncoví odberatelia mohli požiadať o uzavretie zmluvy o dodávke elektriny na dobu určitú s pevnou cenou na obdobie aspoň jedného roka aspoň s jedným dodávateľom a s každým dodávateľom, ktorý má viac než 200 000 koncových odberateľov“;

c) Vkladajú sa *tieto odseky*:

„*1a. Odchylne od článku 10 ods. 4 členské štáty zabezpečia, aby dodávatelia jednostranne nemenili podmienky zmlúv o dodávke elektriny na dobu určitú s pevnou cenou ani ich neukončovali pred skončením ich platnosti.*

- 1b. Členské štáty zabezpečia, aby koncoví odberatelia so zmluvami o dodávke elektriny na dobu určitú s pevnou cenou neboli vylúčení z účasti na riadení odberu a spoločnom využívaní energie a z aktívneho prispievania k dosiahnutiu potrieb flexibility vnútroštátnej elektrizačnej sústavy.*
- 1c. Pred uzatvorením alebo predĺžením akejkoľvek zmluvy uvedenej v odseku 1 dodávatelia poskytnú koncovým odberateľom ■ výstižný a jednoduchý súhrn hlavných zmluvných podmienok viditeľným spôsobom. Tento súhrn obsahuje aspoň tieto informácie:*
- a) celkovú cenu, jej členenie a v prípade zmluvy o dodávke elektriny na dobu určitú s pevnou cenou – priemernú cenu za mesiac počas jej trvania;*
  - b) osobitné ponuky;*
  - c) dodatočné služby;*
  - d) zľavy;*
  - e) trvanie zmluvy a podmienky jej vypovedania vrátane výpovednej lehoty a poplatkov a prípadných sankcií;*
  - f) či je cena pevná alebo variabilná, indexovaná podľa veľkoobchodných cien; prípadné jednorazové platby;*
  - g) kontaktné údaje (vrátane adresy, telefónneho čísla a e-mailu služby zákazníkom) a*
  - h) práva uvedené v článku 10 ods. 3 písm. a), b), d), e), f) a h).*

Komisia poskytne v tomto ohľade usmernenia.“;

- d) Odsek 2 sa nahrádza takto:

„2. Členské štáty zabezpečia, aby dodávatelia koncových odberateľov v plnom rozsahu informovali o príležitostiach, nákladoch a rizikách zmlúv s dynamickou cenou elektriny a aby dodávatelia museli koncovým odberateľom poskytovať náležité informácie vrátane informácií o potrebe inštalácie vhodného elektromera. *Členské štáty a* regulačné orgány

monitorujú vývoj trhu a posudzujú riziká, ktoré môžu priniesť nové produkty a služby, a riešia nekalé praktiky. **Regulačné orgány vyhodnotia, či sú akékoľvek uplatňované poplatky za ukončenie zmlúv o dodávke elektriny primerané, a prijmú opatrenia proti všetkým zneužívajúcim praktikám.**“;

4. Vkladajú sa tieto články:

„Článok 15a

Právo na spoločné využívanie energie

1. Všetci **odberatelia, najmä** domácnosti, malé **podniky** a verejné orgány majú právo podieľať sa ako aktívni odberatelia na spoločnom využívaní energie v rámci tej istej ponukovej oblasti alebo obmedzenejšej geografickej oblasti určenej členskými štátmi. **Právo podieľať sa na spoločnom využívaní energie nevzťahuje na súkromné podniky, ktorých účasť na spoločnom využívaní energie je súčasťou ich hlavnej obchodnej alebo profesionálnej činnosti.**

1a. Aktívni odberatelia majú právo spoločne využívať energiu z obnoviteľných zdrojov na základe súkromných dohôd alebo prostredníctvom právneho subjektu.

1b. **Aktívni odberatelia, ktorí sa podieľajú na spoločnom využívaní energie, môžu určiť organizátora spoločného využívania energie na komunikáciu s prevádzkovateľmi sietí, a to aj prostredníctvom právnickej osoby. Organizátor spoločného využívania energie je zodpovedný za poskytovanie všetkých potrebných informácií prevádzkovateľom siete o dohodách o spoločnom využívaní energie, za stanovenie siet'ových taríf a platných daní a za informovanie dodávateľov v tom istom mieste pripojenia o dohode o spoločnom využívaní energie. Organizátor spoločného využívania energie sa zameriava na vlastné vyváženie flexibilných odberov za meračom, distribuovanej výroby energie z obnoviteľných zdrojov a skladovacích zariadení, ktoré sú súčasťou dohody o spoločnom využívaní energie.**

1c. Aktívni odberatelia môžu na inštaláciu, prevádzku, ako aj meranie a údržbu použiť **tretie strany, ktoré vlastnia alebo spravujú zariadenia na**

uskladňovanie alebo výrobu energie z obnoviteľných zdrojov s kapacitou až 6 MW, na účely uľahčenia spoločného využívania energie. Samotná tretia strana sa nepovažuje za aktívneho odberateľa. Tretie strany sú transparentné, pokiaľ ide o ceny, tarify a podmienky služieb, a zabezpečia poskytovanie nediskriminačných služieb.

- 1d. Členské štáty zabezpečia, aby aktívni odberatelia, ktorí sa podieľajú na spoločnom využívaní energie:
- a) mali právo na to, aby ich spoločne využívaná elektrina **dodávaná do siete bola odpočítaná od** ich celkovej nameranej spotreby v rámci časového intervalu, ktorý nie je dlhší ako obdobie zúčtovania odchýlok a bez toho, aby boli dotknuté uplatniteľné **nediskriminačné** dane, odvody a sieťové poplatky **zohľadňujúce náklady**;
  - b) mohli ako koncoví odberatelia využívať všetky práva a povinnosti spotrebiteľov v súlade s touto smernicou;
  - c) **neboli povinní plniť povinnosti dodávateľa, ak sa** energia **spoločne využíva** medzi domácnosťami s inštalovaným výkonom do 10,8 kW a do 100 kW pre bytové domy využívajúce dohody o partnerskom obchodovaní na **účely spoločného využívania energie**;
  - d) **odberatelia zapojení do dohôd o spoločnom využívaní energie, v ktorých sa predpokladá odmena, boli zúčtovaní na základe ich skutočnej spotreby a prostredníctvom tretej strany využívali práva na informácie o vyúčtovaní a vyúčtovanie stanovené v článku 18 ods. 1 až 5 a základné zmluvné práva stanovené v článku 10, ktoré sa priznávajú koncovým odberateľom elektriny**;
  - e) mali prístup k **dobrovoľným** vzorovým zmluvám so spravodlivými a transparentnými podmienkami, pokiaľ ide o **dohody** o spoločnom využívaní energie; v prípade konfliktov, ktoré vzniknú na základe takých dohôd, **musia mať** koncoví odberatelia **zapojení do spoločného využívania energie alebo členovia komunít vyrábajúcich energiu** prístup k mimosúdnu riešeniu sporov **s ostatnými účastníkmi dohôd**

o spoločnom využívaní energie alebo v rámci komunit vyrábajúcich energiu v súlade s článkom 26;

- f) neboli predmetom nespravodlivého alebo diskriminačného zaobchádzania *a poplatkov* zo strany účastníkov trhu alebo samostatných subjektov zúčtovania;
- g) boli informovaní o možnosti zmien v ponukových oblastiach v súlade s článkom 14 nariadenia (EÚ) 2019/943, ako aj o skutočnosti, že právo na spoločné využívanie energie sa obmedzuje *v súlade s odsekom 1*;
- h) mohli ponúkať rôzne služby a nediskriminačne sa zúčastňovať na akoľvek trhu, individuálne alebo agregovane prostredníctvom podpory trhových aktérov, pričom do spoločného využívania energie sú zapojené decentralizované energetické zdroje.*

1e. členské štáty zabezpečia, aby príslušní prevádzkovatelia prenosovej alebo distribučnej sústavy alebo iné určené subjekty:

- a)* monitorovali, zhromažďovali a validovali údaje z merania súvisiace so spoločne využívanou elektrinou a oznamovali ich príslušným koncovým odberateľom a účastníkom trhu aspoň každý mesiac **■** *v súlade s článkom 23 a na tento účel musia členské štáty zabezpečiť, aby príslušní prevádzkovatelia zaviedli príslušnú IT infraštruktúru do ... [jeden rok po dátume transpozície tejto smernice];*
- b)* *zriadili kontaktné miesto na uľahčenie* a evidenciu dohôd o spoločnom využívaní energie, *na distribuovanie verejnosti praktických informácií o požiadavkách, dostupnej kapacite pripojenia do sústavy, lehotách na reakciu a iných relevantných termínoch, na informovanie o dostupnej finančnej podpore a odborných znalostiach, dostupných vzoroch zmlúv, na prijímanie informácií o príslušných meracích bodoch, zmenách miesta a účasti a prípadne na jasné, transparentné a včasné validovanie výpočtových metód.*

2. Členské štáty prijímú vhodné a nediskriminačné opatrenia, aby energeticky chudobné a zraniteľné domácnosti mohli mať prístup k systémom spoločného

využívania energie. Takéto opatrenia môžu zahŕňať finančnú podporu alebo kvóty na pridelovanie vyrobenej energie.

- 2a.** *Členské štáty zabezpečia, aby projekty spoločného využívania energie vo vlastníctve verejných orgánov požadovali, aby aspoň 20 % spoločne využívaného množstva elektrickej energie bolo prístupných zraniteľným odberateľom.*
- 2b.** *Komisia poskytne členským štátom dodatočné usmernenia bez zvýšenia administratívnej záťaže s cieľom uľahčiť štandardizovaný prístup, pokiaľ ide o spoločné využívanie energie z obnoviteľných zdrojov, a zabezpečiť rovnaké podmienky pre komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov a občianske komunity vyrábajúce energiu. Komisia prostredníctvom vykonávacích aktov stanoví pravidlá požadovanej výmeny údajov medzi prevádzkovateľmi sietí a s maloobchodníkmi, pokiaľ ide o spoločné využívanie energie, a to stanovením existujúcich noriem. Uvedené vykonávacie akty sa prijímú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 68 ods. 2.*
- 2c.** *Členské štáty podporujú zavádzanie mini solárnych systémov s pripojením do zásuvky do výkonu 800 W v budovách a na nich, napríklad na balkónoch, a odstraňujú technické a administratívne prekážky pre spotrebiteľov. Aktívni odberatelia spoločne využívajúci elektrinu z mini solárnych systémov s pripojením do zásuvky do výkonu 800 W majú právo na to, aby ich spoločne využívaná elektrina dodávaná do siete bola odpočítaná od ich celkovej nameranej spotreby v rámci časového intervalu, ktorý nie je dlhší ako obdobie zúčtovania odchýlok a bez toho, aby boli dotknuté uplatniteľné nediskriminačné dane, odvody a sieťové poplatky zohľadňujúce náklady. Členské štáty môžu zvážiť oslobodenie výslednej spoločne využívanej elektrickej energie od týchto daní, odvodov a sieťových poplatkov odrážajúcich náklady.*

Článok 18a

Riadenie rizika dodávateľov

1. ***Do... [tri mesiace po nadobudnutí účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia] a potom pravidelne regulačné orgány vykonávajú pravidelné záťažové testy na overenie schopnosti dodávateľov čeliť významným zmenám v dynamike trhu a ich technickú a ekonomickú schopnosť zabezpečiť odolnosť. Okrem toho na základe výsledkov týchto záťažových testov regulačné orgány podľa potreby zabezpečia, aby dodávatelia mali zavedené vhodné stratégie zaistenia berúc do úvahy veľkosť dodávateľa alebo jeho trhovú štruktúru, a aby ich vykonávali s cieľom obmedziť riziko zmien vo veľkoobchodnej dodávke elektriny, pokiaľ ide o hospodársku životaschopnosť ich zmlúv s odberateľmi, a to pri zachovaní likvidity na krátkodobých trhoch a cenových signálov z týchto trhov. Členské štáty prijímú efektívne, konkurenčné a nediskriminačné opatrenia na zvýšenie likvidity na zaisťovacích trhoch vrátane osobitných opatrení na zamedzenie nerovnakých podmienok. Regulačné orgány posúdia vplyvy možnosti zavedenia cieľov zaistenia pre konkrétne portfóliá dodávateľov, a to aj pokiaľ ide o volatilitu spotrebiteľských cien.***
2. Stratégie zaistenia dodávateľov môžu zahŕňať využívanie zmlúv o nákupe elektriny ***alebo iných primeraných nástrojov, ako sú forwardové zmluvy***. Ak existujú dostatočne rozvinuté trhy pre zmluvy o nákupe elektriny, ktoré umožňujú efektívnu hospodársku súťaž, členské štáty môžu vyžadovať, aby časť rizikovej expozície dodávateľov voči zmenám v rámci veľkoobchodných cien elektriny bola krytá využitím zmlúv o nákupe elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov, a to na obdobie zodpovedajúce rizikovej expozícii na strane spotrebiteľov a pod podmienkou dodržiavania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže.
3. Členské štáty ***zavedú umožňujúce podmienky*** na zabezpečenie dostupnosti zaisťovacích produktov pre občianske energetické spoločenstvá a komunity vyrábajúce energiu z obnoviteľných zdrojov.
  - 3a. ***Dodávatelia elektriny prijímú všetky primerané opatrenia na obmedzenie rizika výpadku dodávok.***“;
5. Vkladajú sa tieto články:

„Článok 27a

Dodávateľ poslednej inštancie

1. *Ak* členské štáty *ešte neurčili dodávateľov poslednej inštancie*, vymenujú dodávateľov poslednej inštancie aspoň pre odberateľov elektriny v domácnosti. Dodávatelia poslednej inštancie sú vymenovaní spravodlivým, otvoreným, transparentným a nediskriminačným postupom.
2. Koncoví odberatelia, ktorí sú presunutí k dodávateľom poslednej inštancie, *nad'alej využívajú všetky* svoje práva odberateľov, *ako je* stanovené v *tejto smernici*.
3. Členské štáty zabezpečia, aby dodávatelia poslednej inštancie bezodkladne informovali presunutých odberateľov o podmienkach a daným odberateľom zaistili plynulosť dodávky služby počas *obdobia potrebného na nájdenie nového dodávateľa*.
4. Členské štáty zabezpečia, aby koncovým odberateľom boli poskytnuté informácie ■ v súvislosti s prechodom na trhovú ponuku.
5. Členské štáty môžu od dodávateľa poslednej inštancie vyžadovať, aby dodával elektrickú energiu odberateľom elektriny v domácnostiach *a MSP*, ktorí nevyužívajú trhové ponuky. V takýchto prípadoch sa uplatňujú podmienky stanovené v článku 5.

Článok 28a

Ochrana zraniteľných odberateľov pred odpojením

Členské štáty *zakážu* odpojenie *zraniteľných odberateľov a odberateľov postihnutých alebo ohrozených energetickou chudobou, ako je vymedzené v článku 2 bode 52 smernice [smernica o energetickej efektívnosti] a stanovia prahové hodnoty, pri ktorých prekročení sa môže zaviesť postup zníženia výkonu. Členské štáty zabezpečia, aby sa odpojenie zakázalo na osem týždňov počas prebiehajúcich súdnych alebo mimosúdnych sporov medzi dodávateľom a odberateľmi*. Táto ochrana sa poskytuje ako súčasť koncepcie zraniteľných odberateľov podľa článku 28 ods. 1 tejto smernice a bez toho, aby boli dotknuté opatrenia uvedené v článku 10 ods. 11.

Členské štáty doplnia ustanovenia odseku 1 prijatím osobitných opatrení pre zimné a letné obdobia, aby umožnili odberateľom v domácnostiach riadiť svoju spotrebu a vyhnúť sa vysokým vyúčtovacím účtom.

Členské štáty zabezpečia, aby dodávateľia elektriny pravidelne vyzývali odberateľov elektriny v domácnosti bez inteligentných meračov, aby zasielali vlastné odpočty, ktoré im pomôžu riadiť spotrebu a predchádzať vysokým vyúčtovaniam.

Členské štáty zabezpečia, aby dodávateľia nevyžadovali od odberateľov elektriny v domácnosti, ktorí nie sú schopní platiť svoje účty za energiu, od zraniteľných odberateľov a odberateľov, ktorí sa nachádzajú v energetickej chudobe alebo sú ňou ohrození, aby používali predplatené systémy.

Členské štáty určia vhodné spôsoby, ako zaručiť náhradu strát, ktoré vznikli príslušným dodávateľom.“;

6. V článku 27 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia elektriny v domácnosti, a ak to členské štáty uznajú za vhodné, aj malé podniky využívali univerzálnu službu, teda právo na dodávku elektriny na ich území v stanovenej kvalite za konkurencieschopné, jednoducho a jasne porovnateľné, transparentné a nediskriminačné ceny. Na zaistenie poskytovania univerzálnej služby uložia členské štáty prevádzkovateľom distribučných sústav povinnosť pripojiť odberateľov do svojej sústavy za podmienok a pri dodržaní taríf stanovených v súlade s postupom uvedeným v článku 59 ods. 7. Táto smernica nebráni členským štátom, aby posilňovali trhovú pozíciu odberateľov elektriny v domácnosti a malých a stredných odberateľov elektriny mimo domácnosti podporovaním možností dobrovoľného združovania sa na účely zastupovania tejto skupiny odberateľov.“;

6a. V článku 31 sa odsek 2 nahrádza takto:

„2. *Prevádzkovateľ distribučnej sústavy nesmie v žiadnom prípade diskriminovať užívateľov sústavy alebo triedy užívateľov sústavy, najmä v prospech svojich prepojených podnikov, pričom vo svojich postupoch pripojenia do sústavy zohľadňuje špecifiká komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov a občianskych komunit vyrábajúcich energiu s*

cieľom umožniť im získať prístup do distribučnej sústavy za rovnakých podmienok ako ostatní účastníci trhu.“;

7. V článku 31 sa odsek 3 nahrádza takto:

„3. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy poskytuje užívateľom sústavy informácie, ktoré potrebujú na efektívny prístup do sústavy a jej užívanie. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy jasným a transparentným spôsobom uverejní informácie o dostupnej kapacite pre nové pripojenia vo svojich príslušných prevádzkových oblastiach, vrátane *kritérií použitých na výpočet tejto dostupnej kapacity, ako sú predpoklady obmedzenia, úroveň inštalovanej kapacity vlastnej spotreby, topologické a elektrické charakteristiky siete, dopyt a výroba na nasledujúcich päť rokov a* v preťažených oblastiach, ak možno *dočasne, kým nedôjde k dohodnutému posilneniu siete*, zaviesť flexibilné pripojenia **■**. *Prevádzkovateľ prenosovej sústavy tieto informácie aktualizuje pravidelne a v každom prípade aspoň raz mesačne.*

Prevádzkovatelia distribučných sústav takisto poskytnú jasné a transparentné informácie užívateľom sústavy o stave a postupoch ich žiadostí o pripojenie, *vrátane harmonogramu postupov a odhadov nákladov na potrebné posilnenia sústavy*. Takéto informácie poskytnú do troch mesiacov od podania žiadosti. *Ak požadované pripojenie nie je povolené ani trvalo odmietnuté, prevádzkovateľ distribučnej sústavy tieto informácie aktualizuje pravidelne a v každom prípade aspoň raz mesačne.*

Prevádzkovatelia distribučných sústav poskytnú používateľom sústavy možnosť požiadať o pripojenie do siete a predložiť príslušné dokumenty výlučne v digitálnej forme. Komisia preskúma vnútroštátne normy do ... [12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto pozmeňujúceho nariadenia] a predloží návrh harmonizovaných noriem.“;

7a. V článku 33 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. *Bez toho, aby bola dotknutá smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/94/EÚ¹³, členské štáty zabezpečia potrebný regulačný rámec, ktorý*

---

¹³ *Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2014/94 z 22. októbra 2014 o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá (Ú. v. EÚ L 307, 28.10.2014, s. 1).*

umožní pripájanie verejne prístupných a súkromných nabíjacích staníc s funkciami inteligentného nabíjania a funkciami obojsmerného nabíjania v súlade s článkom 20a smernice (EÚ) 2018/2001 do distribučných sústav. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia distribučných sústav spolupracovali na nediskriminačnom základe s akýmkoľvek podnikom, ktorý vlastní, vyvíja, prevádzkuje alebo spravuje nabíjacie stanice pre elektrické vozidlá, a to aj z hľadiska pripojenia do siete. Členské štáty zabezpečia, aby prevádzkovatelia distribučných sústav pripojili používateľov sústavy do šiestich mesiacov, ak nie je potrebné posilnenie sústavy, a do jedného roka, ak je potrebné posilnenie, bez toho, aby boli dotknuté príslušné verejné konzultácie a prípadne posúdenia vplyvov na životné prostredie.“

8. Článok 40 sa mení takto:

a) Za odsek 6 sa vkladá nový odsek:

„Požiadavky v odsekoch 5 a 6 sa neuplatňujú vo vzťahu k produktu obmedzenia spotreby v čase špičky obstaranému v súlade s článkom 7a nariadenia (EÚ) 2019/943.“;

9. Článok 59 sa mení takto:

a) V odseku 1 sa písmeno c) nahrádza takto:

„c) v úzkej spolupráci s ostatnými regulačnými orgánmi zabezpečovať plnenie povinností jednotnej pridelovacej platformy zriadenej v súlade s nariadením (EÚ) 2016/1719, siete ENTSO pre elektrinu a subjektu PDS EÚ podľa tejto smernice, nariadenia (EÚ) 2019/943, sieťových predpisov a usmernení prijatých podľa článkov 59, 60 a 61 nariadenia (EÚ) 2019/943 a iného príslušného práva Únie vrátane práva týkajúceho sa cezhraničných záležitostí, ako aj rozhodnutí agentúry ACER a spoločne identifikovať situácie, keď si jednotná pridelovacia platforma, sieť ENTSO pre elektrinu a subjekt PDS EÚ neplnia svoje príslušné povinnosti; ak regulačné orgány nie sú schopné dosiahnuť dohodu v lehote štyroch mesiacov od začatia konzultácií na účely spoločnej identifikácie neplnenia si povinností, vec sa postúpi agentúre ACER na

rozhodnutie, a to podľa článku 6 ods. 10 nariadenia (EÚ) 2019/942;“;

b) V odseku 1 sa písmeno z) nahrádza takto:

„z) **■** monitorovať elimináciu neoprávnených prekážok a obmedzení rozvoja, **výroby, skladovania**, spotreby **a predaja** vlastnej vyrobenej **alebo spoločne využívanej, komunit vyrábajúcich energiu z obnoviteľných zdrojov** a občianskych komunit vyrábajúcich energiu, a to aj pokiaľ ide o **prekážky a obmedzenia brániace** pripojeniu flexibilnej distribuovanej výroby energie v primeranom čase v súlade s článkom 58 **písm. d)**.“;

c) Odsek 4 sa nahrádza takto:

„4. Regulačný orgán so sídlom v členskom štáte, v ktorom má sídlo jednotná pridel'ovacia platforma, sieť ENTSO pre elektrinu alebo subjekt PDS EÚ, má právomoc uložiť subjektom, ktoré si neplnia povinnosti vyplývajúce z tejto smernice, nariadenia (EÚ) 2019/943 alebo iných príslušných právne záväzných rozhodnutí regulačného orgánu alebo agentúry ACER, účinné, primerané a odrádzajúce sankcie alebo navrhovať príslušnému súdu, aby uložil takéto sankcie.“;

10. Vkladá sa tento článok 66a:

Článok 66a

Prístup k cenovo dostupnej energii počas krízy cien elektriny

1. Komisia **rozhodne** o vyhlásení regionálnej alebo celoúnijnej krízy cien elektriny, **s výnimkou riadne zdôvodnených okolností**, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) veľmi vysoké ceny na veľkoobchodných trhoch s elektrinou, ktoré predstavujú minimálne dvaaplnásobok priemernej ceny za predchádzajúcich päť rokov **a najmenej 180 EUR/MWh**, pričom sa očakáva, že tento trend bude pokračovať aspoň šesť mesiacov;
- b) prudký nárast maloobchodných cien elektriny aspoň **o 60 % priemeru posledných dvoch rokov**, pričom sa očakáva, že tento trend bude pokračovať aspoň 3 mesiace,

■

2. Komisia vo svojom rozhodnutí o vyhlásení regionálnej alebo celoúnijnej krízy cien elektriny špecifikuje obdobie platnosti takéhoto rozhodnutia, ktoré môže trvať až jeden rok. ***Ak sú podmienky stanovené v odseku 1 stále splnené, Komisia vydá rozhodnutie o predĺžení trvania krízy cien elektriny najneskôr dva mesiace pred skončením platnosti pôvodného rozhodnutia. Ak sa nepredpokladá predĺženie, Komisia navrhne odporúčania na postupné ukončenie verejných intervencií.***
- 2a. ***Vyhlásenie regionálnej alebo celoúniovej krízy cien elektriny zabezpečí rovnaké podmienky vo všetkých členských štátoch, ktorých sa rozhodnutie týka, aby nedošlo k neprimeranému narušeniu vnútorného trhu.***
3. Ak Komisia prijala rozhodnutie podľa odseku 1, členské štáty môžu na obdobie platnosti daného rozhodnutia uplatniť ***dočasné*** cielené verejné zásahy do stanovovania cien dodávok elektriny na malé a stredné podniky a ***energeticky náročných priemyselných spotrebiteľov***. Takéto verejné zásahy:
- a) sa obmedzujú najviac na 70 % spotreby príjemcu počas rovnakého obdobia v predchádzajúcom roku a zachovávajú stimul na zníženie dopytu;
  - b) spĺňajú podmienky stanovené v článku 5 ods. 4 a 7;
  - c) prípadne spĺňajú podmienky stanovené v odseku 4;
- ca) sú navrhnuté tak, aby minimalizovali akúkoľvek negatívnu fragmentáciu hospodárskej súťaže v Únii.***
4. Ak Komisia prijala rozhodnutie podľa odseku 1, členské štáty môžu na obdobie platnosti daného rozhodnutia, odchyľne od článku 5 ods. 7 písm. c) pri uplatňovaní cielených verejných zásahov do stanovovania cien dodávok elektriny podľa článku 5 ods. 6 alebo podľa odseku 3 tohto článku, výnimočne a dočasne stanoviť cenu za dodávku elektriny, ktorá je nižšia ako náklady, za predpokladu, že sú splnené tieto podmienky:
- a) cena stanovená pre domácnosti sa uplatňuje len na maximálne 80 % mediánu spotreby domácností a zachováva sa stimul na zníženie dopytu, ***a uplatňuje sa na 100% v prípade zraniteľných odberateľov -***

domácností, ktoré sa nachádzajú v energetickej chudobe alebo sú ňou ohrozené;

- b) nedochádza k diskriminácii medzi dodávateľmi;
  - c) dodávatelia dostávajú za dodávky pod úrovňou nákladov kompenzáciu **transparentným a nediskriminačným spôsobom;**
  - d) všetci dodávatelia sú oprávnení poskytovať na rovnakom základe ponuky na cenu za dodávku elektriny, ktorá je pod úrovňou nákladov; **a**
- da) navrhované opatrenia nenarušujú vnútorný trh s elektrickou energiou.**

4a. Komisia priebežne vyhodnocuje a pravidelne zverejňuje výsledky týchto hodnotení s cieľom monitorovať vplyvy vyplývajúce z opatrení prijatých v rámci vyhlásenej krízy cien elektriny.“;

11. V článku 71 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 2 bodmi 8 a 49, článkami 3 a 5, článkom 6 ods. 2 a 3, článkom 7 ods. 1, článkom 8 ods. 2 písm. j) a l), článkom 9 ods. 2, článkom 10 ods. 2 až 12, článkom 11 ods. 3 a 4, článkami 12 až 24, článkami 26, 28 a 29, článkom 31 ods. 1, 2 a 4 až 10, článkami 32 až 34, článkom 36, článkom 38 ods. 2, článkami 40 a 42, článkom 46 ods. 2 písm. d), článkami 51 a 54, článkami 57 až 58, článkom 59 ods. 1 písm. a), b) a d) až y), článkom 59 ods. 2 a 3, článkom 59 ods. 5 až 10, článkami 61 až 63, článkom 70 bodmi 1 až 3, článkom 70 bodom 5 písm. b), článkom 70 bodom 6 a prílohami I a II do 31. decembra 2020. Bezodkladne oznámia Komisii znenie týchto ustanovení.

Členské štáty však uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu:

- a) s článkom 70 bodom 5 písm. a) do 31. decembra 2019;
- b) s článkom 70 bodom 4 do 25. októbra 2020.

Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 2, bodmi 10a, 10b, 15a, 24a,

článkom 4, článkom 11 ods. 1, 1a a 2, článkom 15a, článkom 18a, článkom 27 ods. 1, článkom 27a, článkom 28a, článkom 31 ods. 3, článkom 40 ods. 7, článkom 59 ods. 1 písm. c) a z), článkom 59 ods. 4 a článkom 66a do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Takisto uvedú, že odkazy v existujúcich zákonoch, iných právnych predpisoch a správnych opatreniach na smernicu zrušenú touto smernicou sa považujú za odkazy na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze a jeho znenie upravujú členské štáty.“;

Článok 3

Zmeny smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov

Smernica (EÚ) 2018/2001 sa mení takto:

1. Článok 4 ods. 3 sa mení takto:

a) Druhý pododsek sa nahrádza takto:

„Na uvedený účel sa, pokiaľ ide o systémy priamej podpory cien, poskytuje podpora formou trhovej prémie, ktorá by mohla byť, okrem iného, pohyblivá alebo pevná.

Druhý pododsek tohto odseku sa neuplatňuje na podporu elektriny z obnoviteľných zdrojov uvedených v článku 19b ods. 2 nariadenia (EÚ) ***2019/943 s inštalovaným výkonom viac ako 1 MW a viac ako 6 MW, ak je projektom občianske energetické spoločenstvo alebo komunita vyrábajúca energiu z obnoviteľných zdrojov***, na ktorú sa vzťahuje článok 19b ods. 1 uvedeného nariadenia.“;

2. V článku 36 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkami 2 až 13, 15 až 31 a článkom 37 a prílohami II, III a V až IX do 30. júna 2021. Členské štáty však uvedú do účinnosti zákony, právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s článkom 4 ods. 3 do .... [šesť mesiacov od ***dátumu*** nadobudnutia

účinnosti tohto *pozmeňujúceho* nariadenia].

Znenie týchto opatrení bezodkladne oznámia Komisii.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Takisto uvedú, že odkazy v existujúcich zákonoch, iných právnych predpisoch a správnych opatreniach na smernicu zrušenú touto smernicou sa považujú za odkazy na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze a jeho znenie upraví členské štáty.“;

Článok 4

Zmeny nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/942 z 5. júna 2019, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky
Nariadenie (EÚ) 2019/942 sa mení takto:

1. Článok 2 sa mení takto:

a) Písmeno a) sa nahrádza takto:

„a) vydáva stanoviská a odporúčania určené prevádzkovateľom prenosových sústav, sieti ENTSO pre elektrinu, sieti ENTSO pre plyn, subjektu PDS EÚ, jednotnej prídellovacej platforme zriadenej v súlade s nariadením (EÚ) 2016/1719, regionálnym koordinačným centrom a nominovaným organizátorom trhu s elektrinou o schvaľovaní metodík a podmienok v súlade s článkom 4 ods. 4, článkom 5 ods. 2, 3 a 4; o preskúmaní ponukových oblastí uvedených v článku 5 ods. 7; o technických otázkach podľa článku 6 ods. 1; o rozhodcovskom konaní medzi regulačnými orgánmi v súlade s článkom 6 ods. 10; týkajúce sa regionálnych koordinačných centier uvedených v článku 7 ods. 2 písm. a); o schválení a zmene metodík a výpočtov a technických špecifikácií podľa článku 9 ods. 1; o schválení a zmene metodík podľa článku 9 ods. 3; o výnimkách podľa článku 10; o infraštruktúre podľa článku 11 písm. d); o otázkach súvisiacich s integritou a transparentnosťou veľkoobchodného trhu podľa článku 12;“;

b) Písmeno d) sa nahrádza takto:

„d) vydáva individuálne rozhodnutia o poskytovaní informácií v súlade s

článkom 3 ods. 2, článkom 7 ods. 2 písm. b) a článkom 8 písm. c); o schvaľovaní metodík a podmienok v súlade s článkom 4 ods. 4, článkom 5 ods. 2, 3 a 4; o preskúmaní ponukových oblastí uvedených v článku 5 ods. 7; o technických otázkach podľa článku 6 ods. 1; o rozhodcovskom konaní medzi regulačnými orgánmi v súlade s článkom 6 ods. 10; týkajúce sa regionálnych koordinačných centier uvedených v článku 7 ods. 2 písm. a); o schválení a zmene metodík a výpočtov a technických špecifikácií podľa článku 9 ods. 1; o schválení a zmene metodík podľa článku 9 ods. 3; o výnimkách podľa článku 10; o infraštruktúre podľa článku 11 písm. d); o otázkach súvisiacich s integritou a transparentnosťou veľkoobchodného trhu podľa článku 12, o schválení a zmene návrhov siete ENTSO pre elektrinu súvisiacich s regionálnymi virtuálnymi obchodnými centrami podľa článku 5 ods. 9; a o schválení a zmene návrhov siete ENTSO pre elektrinu a subjektu PDS EÚ súvisiacich s metodikou týkajúcou sa údajov a analýzy, ktoré sa majú poskytnúť, pokiaľ ide o potreby flexibility podľa článku 5 ods. 10.“;

2. V článku 3 ods. 2 sa dopĺňa štvrtý pododsek:

„Tento odsek sa uplatňuje aj na jednotnú pridelovaciu platformu zriadenú v súlade s nariadením (EÚ) 2016/1719.“;

3. V článku 4 sa dopĺňa tento odsek 9:

„9. Odseky 6, 7 a 8 sa uplatňujú aj na jednotnú pridelovaciu platformu zriadenú v súlade s nariadením (EÚ) 2016/1719.“;

4. V článku 5 ods. 8 sa dopĺňa tento druhý pododsek:

„Agentúra ACER monitoruje jednotnú pridelovaciu platformu zriadenú v súlade s nariadením (EÚ) 2016/1719.“;

5. V článku 5 sa dopĺňa tento odsek 9:

„9. Agentúra ACER schvaľuje a podľa potreby mení návrh siete ENTSO pre elektrinu o zriadení regionálnych virtuálnych obchodných centier pre forwardový trh podľa článku 9 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2019/943.“;

6. V článku 5 sa dopĺňa tento odsek 10:

„10. Agentúra ACER schvaľuje a podľa potreby mení spoločný návrh siete ENTSO pre elektrinu a subjektu PDS EÚ súvisiaci s metodikou týkajúcou sa údajov a analýzy, ktoré sa majú poskytnúť, pokiaľ ide o potreby flexibility podľa článku 19e ods. 5 nariadenia (EÚ) 2019/943.“;

7. V článku 15 sa dopĺňa tento odsek 5:

„5. Agentúra ACER vydá správu, v ktorej analyzuje vnútroštátne posúdenia potrieb flexibility a poskytne odporúčania týkajúce sa otázok cezhraničného významu v súvislosti so zisteniami regulačných orgánov podľa článku 19e ods. 6 nariadenia (EÚ) 2019/943.“.

Článok 5

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť [xxx] dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament

predseda/predsedička

Za Radu

predseda/predsedička

30.6.2023

STANOVISKO VÝBORU PRE HOSPODÁRSKE A MENOVÉ VECI

pre Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2019/942, ako aj smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944 s cieľom zlepšiť koncepciu trhu s elektrinou v Únii
(COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077(COD))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Pedro Silva Pereira

POZMEŇUJÚCI NÁVRH

Výbor pre hospodárske a menové veci vyzýva Výbor pre priemysel, výskum a energetiku, aby ako gestorský výbor vzal do úvahy:

Pozmeňujúci návrh 1

Návrh nariadenia Odôvodnenie 3

Text predložený Komisiou

(3) Komisia v reakcii na túto situáciu v októbri 2021 predložila oznámenie o cenách energie, ktorého súčasťou bol súbor opatrení, ktoré EÚ a jej členské štáty môžu využiť na riešenie bezprostredného vplyvu vysokých cien energie na domácnosti a podniky (vrátane podpory príjmov, daňových úľav a opatrení na úsporu a uskladňovanie plynu) a na posilnenie odolnosti voči budúcim cenovým šokom. Vo svojom oznámení z 8. marca 2022 s názvom REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu¹⁸ načrtla niekoľko ďalších opatrení s cieľom posilniť tento súbor nástrojov a reagovať na rastúce ceny energie. Komisia **zároveň** 23. marca 2022 **zriadila** dočasný

Pozmeňujúci návrh

(3) Komisia v reakcii na túto situáciu v októbri 2021 predložila oznámenie o cenách energie, ktorého súčasťou bol súbor opatrení, ktoré EÚ a jej členské štáty môžu využiť na riešenie bezprostredného vplyvu vysokých cien energie na domácnosti a podniky (vrátane podpory príjmov, daňových úľav a opatrení na úsporu a uskladňovanie plynu) a na posilnenie odolnosti voči budúcim cenovým šokom. Vo svojom oznámení z 8. marca 2022 s názvom REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu¹⁸ načrtla niekoľko ďalších opatrení s cieľom posilniť tento súbor nástrojov a reagovať na rastúce ceny energie. Komisia 23. marca 2022 **prijala dočasný krízový**

režim štátnej pomoci, ktorý má umožniť určité subvencie na zmiernenie vplyvu vysokých cien energie.¹⁹

---

¹⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu [COM(2022) 108 final].

¹⁹ Oznámenie Komisie – Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (C 131 I/01, C/2022/1890).

Pozmeňujúci návrh 2

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 3 a (nové)

Text predložený Komisiou

rámec, ktorým sa zriaduje dočasný režim štátnej pomoci, ktorý má umožniť určité subvencie na zmiernenie vplyvu vysokých cien energie.¹⁹ ***Rámec bol 9. marca 2023 nahradený dočasným krízovým a transformačným rámcom, ktorý poskytuje flexibilitu a jednoduchosť v reakcii na krízu a zároveň zabezpečuje ciele pomoci, ako aj splnenie cieľov súdržnosti a prispieva k dosiahnutiu cieľov Priemyselného plánu Zelenej dohody.***

---

¹⁸ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – REPowerEU: spoločné európske pravidlá pre cenovo dostupnejšiu, bezpečnejšiu a udržateľnejšiu energiu [COM(2022) 108 final].

¹⁹ Oznámenie Komisie – Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie Ruska proti Ukrajine (C 131 I/01, C/2022/1890).

Pozmeňujúci návrh

(3a) Dočasný krízový a transformačný rámec na poskytovanie štátnej pomoci je súčasťou druhého piliera Priemyselného plánu Zelenej dohody. Treba poznamenať, že ide o dočasný a cielelý rámec a že existujú kompromisy medzi urýchlením financovania výroby čistých technológií v Európe a integritou vnútorného trhu, keďže nie všetky členské štáty majú rovnaký fiškálny priestor na realizáciu potrebných investícií. Preto sú potrebné vhodné nástroje na štrukturálnu reakciu na investičné potreby.

Pozmeňujúci návrh 3

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 3 b (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(3b) Nárast cien energií, ktorý ešte zhoršila ruská agresia voči Ukrajine a nadmerné špekulatívne praktiky účastníkov trhu, viedol k inflačným tlakom a zvýšeniu nerovností.

Pozmeňujúci návrh 4

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 11

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(11) Reforma koncepcie trhu s elektrinou by mala byť prínosom nielen pre spotrebiteľov v domácnostiach, ale **aj pre konkurencieschopnosť odvetví** Únie, **pretože uľahčí ich možnosti** investovať do čistých technológií, ktoré potrebujú na realizáciu svojich postupov emisne neutrálnej transformácie. Energetickú transformáciu v Únii je potrebné podporiť pevnou výrobnou základňou čistých technológií. Týmito reformami sa podporí cenovo dostupná elektrifikácia priemyslu a vedúce svetové postavenie Únie z hľadiska výskumu a inovácií v oblasti technológií čistej energie.

(11) Reforma koncepcie trhu s elektrinou by mala byť prínosom nielen pre spotrebiteľov v domácnostiach, ale **by mala umožniť odvetviám** Únie investovať do čistých technológií, ktoré potrebujú na realizáciu svojich postupov emisne neutrálnej transformácie. Energetickú transformáciu v Únii je potrebné podporiť pevnou výrobnou základňou čistých technológií. Týmito reformami sa podporí cenovo dostupná elektrifikácia priemyslu a vedúce svetové postavenie Únie z hľadiska výskumu a inovácií v oblasti technológií čistej energie.

Pozmeňujúci návrh 5

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 19

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

(19) Spotrebiteľia a dodávateľia potrebujú efektívne a účinné forwardové trhy na pokrytie svojej dlhodobej cenovej

(19) Spotrebiteľia a dodávateľia potrebujú efektívne a účinné forwardové trhy na pokrytie svojej dlhodobej cenovej

expozície a zníženie závislosti od krátkodobých cien. Aby odberatelia elektriny v celej EÚ mohli v plnej miere využívať výhody integrovaných trhov s elektrinou a hospodárskej súťaže v celej Únii, malo by sa zlepšiť fungovanie forwardového trhu s elektrinou v Únii prostredníctvom zriadenia regionálnych virtuálnych obchodných centier s cieľom prekonať existujúcu roztrieštenosť trhu a nízku likviditu, ktorá sa vyskytuje v mnohých ponukových oblastiach.

Regionálne virtuálne obchodné centrá by mali pokrývať viacero ponukových oblastí a zároveň zabezpečiť primeranú cenovú koreláciu. Niektoré ponukové oblasti nemusia byť pokryté virtuálnym obchodným centrom, pokiaľ ide o prispievanie k referenčnej cene obchodného centra. Účastníci trhu z týchto ponukových oblastí by však stále mali mať možnosť zaistiť sa prostredníctvom obchodného centra.

expozície a zníženie závislosti od krátkodobých cien. Aby odberatelia elektriny v celej EÚ mohli v plnej miere využívať výhody integrovaných trhov s elektrinou a hospodárskej súťaže v celej Únii, malo by sa zlepšiť fungovanie forwardového trhu s elektrinou v Únii prostredníctvom zriadenia regionálnych virtuálnych obchodných centier s cieľom prekonať existujúcu roztrieštenosť trhu a nízku likviditu, ktorá sa vyskytuje v mnohých ponukových oblastiach.

Komisia by mala posúdiť pridanú hodnotu regionálnych virtuálnych obchodných centier a toto posúdenie by sa malo predložiť spoluzákonodarcom.

Pozmeňujúci návrh 6

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 21

Text predložený Komisiou

(21) S cieľom zlepšiť možnosti účastníkov trhu v oblasti zaistenia by sa mala rozšíriť úloha jednotnej pridelovacej platformy zriadenej v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2016/1719. Jednotná pridelovacia platforma by mala ponúkať obchodovanie s finančnými dlhodobými prenosovými právami medzi rôznymi ponukovými oblasťami a regionálnymi virtuálnymi obchodnými centrami. Objednávky predložené účastníkmi trhu na finančné prenosové práva by mali byť spárované prostredníctvom súčasného pridelovania dlhodobej medzioblastnej kapacity. Takéto párovanie a pridelovanie by sa malo vykonávať pravidelne, aby sa pre účastníkov trhu zabezpečila dostatočná

Pozmeňujúci návrh

(21) S cieľom zlepšiť možnosti účastníkov trhu v oblasti zaistenia by sa mala rozšíriť úloha jednotnej pridelovacej platformy zriadenej v súlade s nariadením Komisie (EÚ) 2016/1719. Jednotná pridelovacia platforma by mala ponúkať obchodovanie s finančnými dlhodobými prenosovými právami medzi rôznymi ponukovými oblasťami, a **ak boli zriadené**, regionálnymi virtuálnymi obchodnými centrami. Objednávky predložené účastníkmi trhu na finančné prenosové práva by mali byť spárované prostredníctvom súčasného pridelovania dlhodobej medzioblastnej kapacity. Takéto párovanie a pridelovanie by sa malo vykonávať pravidelne, aby sa pre

likvidita, a tým aj účinné možnosti zaistenia. Dlhodobé prenosové práva by sa mali vydávať s častou splatnosťou (od mesiaca vopred až po minimálne tri roky vopred), aby sa zosúlادili s typickým časovým horizontom zaistenia účastníkov trhu. Jednotná pridelovacia platforma by mala podliehať monitorovaniu a presadzovaniu, aby sa zabezpečilo, že bude náležitým spôsobom vykonávať svoje úlohy.

účastníkov trhu zabezpečila dostatočná likvidita, a tým aj účinné možnosti zaistenia. Dlhodobé prenosové práva by sa mali vydávať s častou splatnosťou (od mesiaca vopred až po minimálne tri roky vopred), aby sa zosúlادili s typickým časovým horizontom zaistenia účastníkov trhu. Jednotná pridelovacia platforma by mala podliehať monitorovaniu a presadzovaniu, aby sa zabezpečilo, že bude náležitým spôsobom vykonávať svoje úlohy.

Pozmeňujúci návrh 7

Návrh nariadenia Odôvodnenie 30

Text predložený Komisiou

(30) Ak sa členské štáty rozhodnú podporovať nové investície financované z verejných zdrojov (ďalej len „systémy priamej podpory cien“) do nízkouhlíkovej výroby elektriny z nefosílnych palív s cieľom dosiahnuť ciele Únie v oblasti dekarbonizácie, tieto systémy by mali byť štruktúrované prostredníctvom dvojsmerných rozdielových zmlúv tak, aby okrem záruky výnosov zahŕňali aj obmedzenie hornej hranice trhových výnosov príslušných výrobných aktív. Nové investície do výroby elektriny by mali zahŕňať investície do nových zariadení na výrobu elektriny, investície zamerané na modernizáciu existujúcich zariadení na výrobu elektriny, investície zamerané na rozšírenie existujúcich zariadení na výrobu elektriny alebo na predĺženie ich životnosti.

Pozmeňujúci návrh

(30) Ak sa členské štáty rozhodnú podporovať nové investície financované z verejných zdrojov (ďalej len „systémy priamej podpory cien“) do nízkouhlíkovej výroby elektriny z nefosílnych palív s cieľom dosiahnuť ciele Únie v oblasti dekarbonizácie, tieto systémy by mali byť štruktúrované prostredníctvom dvojsmerných rozdielových zmlúv tak, aby okrem záruky výnosov zahŕňali aj obmedzenie hornej hranice trhových výnosov príslušných výrobných aktív. Nové investície do výroby elektriny by mali zahŕňať investície do nových zariadení na výrobu elektriny, investície zamerané na modernizáciu existujúcich zariadení na výrobu elektriny, investície zamerané na rozšírenie existujúcich zariadení na výrobu elektriny alebo na predĺženie ich životnosti. ***Keďže týmito systémami sa nepriamo menia súčasné pravidlá štátnej pomoci (oznámenie Komisie – Usmernenia o štátnej pomoci v oblasti klímy, ochrany životného prostredia a energetiky na rok 2022^{19a}, oznámenie Komisie – Dočasný krízový rámec pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v dôsledku agresie***

Ruska proti Ukrajine 2022/C 131 I/01^{19b}), pokiaľ ide o poskytovanie verejnej podpory na určité formy výroby elektriny, Komisia by mala pravidelne posudzovať, či sú naďalej vhodné a či neprimerane nenarúšajú ani nerozdeľujú vnútorný trh.

^{19a} https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?toc=OJ%3AC%3A2022%3A080%3ATOC&uri=uriserv%3AOJ.C_.2022.080.01.0001.01.SLK

^{19b} <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv:OJ.CI.2022.131.01.0001.01.SLK>

Pozmeňujúci návrh 8

Návrh nariadenia Odôvodnenie 34

Text predložený Komisiou

(34) Vďaka obmedzeniu hornej hranice trhových výnosov by systémy priamej podpory cien vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv mali členským štátom poskytnúť dodatočný zdroj príjmov v obdobiach vysokých cien energie. S cieľom ďalej zmierniť vplyv vysokých cien elektriny na účty spotrebiteľov za energiu by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa príjmy získané od výrobcov, na ktorých sa vzťahujú systémy priamej podpory cien vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv, preniesli na **všetkých** koncových odberateľov elektriny vrátane domácností, MSP a priemyselných spotrebiteľov na základe ich spotreby. Prerozdeľovanie príjmov by sa malo uskutočniť spôsobom, ktorým sa zabezpečí, že spotrebiteľia budú stále do určitej miery vystavení cenovému signálu, takže buď znížia svoju spotrebu, keď sú ceny vysoké, alebo ju presunú na obdobia s nižšími cenami (čo sú zvyčajne obdobia

Pozmeňujúci návrh

(34) Vďaka obmedzeniu hornej hranice trhových výnosov by systémy priamej podpory cien vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv mali členským štátom poskytnúť dodatočný zdroj príjmov v obdobiach vysokých cien energie. S cieľom ďalej zmierniť vplyv vysokých cien elektriny na účty spotrebiteľov za energiu by členské štáty mali zabezpečiť, aby sa príjmy získané od výrobcov, na ktorých sa vzťahujú systémy priamej podpory cien vo forme dvojsmerných rozdielových zmlúv, preniesli na koncových odberateľov elektriny vrátane domácností, MSP a priemyselných spotrebiteľov na základe ich spotreby, **pričom sa uprednostnia zraniteľní odberatelia a odberatelia, ktorí sú postihnutí alebo ohrození energetickou chudobou**. Prerozdeľovanie príjmov by sa malo uskutočniť spôsobom, ktorým sa zabezpečí, že spotrebiteľia budú stále do určitej miery vystavení cenovému signálu,

s vyšším podielom výroby energie z obnoviteľných zdrojov). Členské štáty by mali zabezpečiť, aby prerozdelenie príjmov medzi konečných spotrebiteľov elektriny neovplyvnilo rovnaké podmienky a hospodársku súťaž medzi jednotlivými dodávateľmi.

takže buď znížia svoju spotrebu, keď sú ceny vysoké, alebo ju presunú na obdobia s nižšími cenami (čo sú zvyčajne obdobia s vyšším podielom výroby energie z obnoviteľných zdrojov). Členské štáty by mali zabezpečiť, aby prerozdelenie príjmov medzi konečných spotrebiteľov elektriny neovplyvnilo rovnaké podmienky a hospodársku súťaž medzi jednotlivými dodávateľmi.

Pozmeňujúci návrh 9

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 45

Text predložený Komisiou

(45) Ak dodávatelia nezabezpečia, aby ich portfólio elektriny bolo dostatočne zaistené, zmeny veľkoobchodných cien elektrickej energie ich môžu finančne ohroziť a viesť k ich zlyhaniu, pričom náklady sa prenesú na spotrebiteľov a ostatných používateľov siete. Preto by sa malo zabezpečiť, aby boli dodávatelia pri ponúkaní zmlúv s pevnou cenou primerane zaistení. ***Vo vhodnej stratégii zabezpečenia by sa mal zohľadňovať prístup dodávateľov k vlastnej výrobe a ich kapitalizácia, ako aj ich expozícia zmenám cien na veľkoobchodnom trhu.***

Pozmeňujúci návrh

(45) Ak dodávatelia nezabezpečia, aby ich portfólio elektriny bolo dostatočne zaistené, zmeny veľkoobchodných cien elektrickej energie ich môžu finančne ohroziť a ***potenciálne*** viesť k ich zlyhaniu, pričom náklady sa prenesú na spotrebiteľov a ostatných používateľov siete. Preto by sa malo zabezpečiť, aby boli dodávatelia pri ponúkaní zmlúv s pevnou cenou primerane zaistení. ***Vhodná hedžingová stratégia by mala byť v súlade s príslušnými právnymi predpismi Únie v oblasti finančných služieb a mala by zohľadňovať prístup dodávateľov k vlastnej výrobe a ich kapitalizáciu, ako aj ich expozíciu zmenám cien na veľkoobchodnom trhu, veľkosť dodávateľ'a a štruktúru trhu.***

Pozmeňujúci návrh 10

Návrh nariadenia

Odôvodnenie 53

Text predložený Komisiou

(53) Verejné zásahy do stanovovania cien dodávok elektriny v zásade

Pozmeňujúci návrh

(53) Verejné zásahy do stanovovania cien dodávok elektriny v zásade

predstavujú opatrenie narúšajúce trh. Takéto zásahy sa preto môžu vykonávať len ako záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme a podliehajú osobitným podmienkam. Podľa tejto smernice sú regulované ceny možné pre energeticky chudobné a zraniteľné domácnosti, a to aj pod úrovňou nákladov, a ako prechodné opatrenie aj pre domácnosti a mikropodniky. V čase krízy, keď sa veľkoobchodné a maloobchodné ceny elektrickej energie výrazne zvyšujú, čo má negatívny vplyv na širšie hospodárstvo, by sa členským štátom malo umožniť, aby dočasne rozšírili uplatňovanie regulovaných cien aj na MSP. V prípade domácností aj MSP by členské štáty mali mať možnosť dočasne stanoviť regulované ceny pod úrovňou nákladov, pokiaľ tým nedôjde k narušeniu hospodárskej súťaže medzi dodávateľmi a pokiaľ sa dodávateľom kompenzujú náklady na dodávky pod úrovňou nákladov. Je však potrebné zabezpečiť, aby takáto regulácia cien bola cieľená a nevytvárala stimuly na zvyšovanie spotreby. Preto by sa takáto cenová regulácia mala obmedziť na 80 % mediánu spotreby domácností v prípade domácností a na 70 % spotreby z predchádzajúceho roka v prípade MSP. Komisia by mala určiť, kedy takáto kríza cien elektriny existuje, a následne, kedy sa táto možnosť začne uplatňovať. Komisia by mala takisto stanoviť platnosť tohto určenia, počas ktorej sa uplatňuje dočasné predĺženie regulovaných cien, ktoré môže trvať najviac jeden rok. Pokiaľ niektoré z opatrení uvedených v tomto nariadení predstavuje štátnu pomoc, nie je ustanoveniami týkajúcimi sa takýchto opatrení dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 ZFEÚ.

predstavujú opatrenie narúšajúce trh, **hoci dodávanie elektriny by sa malo považovať za základnú službu**. Takéto zásahy sa preto môžu vykonávať len ako záväzky vyplývajúce zo služieb vo verejnom záujme a podliehajú osobitným podmienkam. Podľa tejto smernice sú regulované ceny možné pre energeticky chudobné a zraniteľné domácnosti, a to aj pod úrovňou nákladov, a ako prechodné opatrenie aj pre domácnosti a mikropodniky. V čase krízy, keď sa veľkoobchodné a maloobchodné ceny elektrickej energie výrazne zvyšujú, čo má negatívny vplyv na širšie hospodárstvo, by sa členským štátom malo umožniť, aby dočasne rozšírili uplatňovanie regulovaných cien aj na MSP. V prípade domácností aj MSP by členské štáty mali mať možnosť dočasne stanoviť regulované ceny pod úrovňou nákladov, pokiaľ tým nedôjde k narušeniu hospodárskej súťaže **na vnútornom trhu alebo** medzi dodávateľmi a pokiaľ sa dodávateľom kompenzujú náklady na dodávky pod úrovňou nákladov. Je však potrebné zabezpečiť, aby takáto regulácia cien bola cieľená a nevytvárala stimuly na zvyšovanie spotreby. Preto by sa takáto cenová regulácia mala obmedziť na 80 % mediánu spotreby domácností v prípade domácností a **mikropodnikov, na 90 % spotreby v prípade zraniteľných odberateľov** a na 70 % spotreby z predchádzajúceho roka v prípade MSP. Komisia by mala určiť, kedy takáto kríza cien elektriny existuje, a následne, kedy sa táto možnosť začne uplatňovať. Komisia by mala takisto stanoviť platnosť tohto určenia, počas ktorej sa uplatňuje dočasné predĺženie regulovaných cien, ktoré môže trvať najviac jeden rok. Pokiaľ niektoré z opatrení uvedených v tomto nariadení predstavuje štátnu pomoc, nie je ustanoveniami týkajúcimi sa takýchto opatrení dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 ZFEÚ.

Pozmeňujúci návrh 11

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 1 – písmeno a

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 1 – písmeno b

Text predložený Komisiou

b) stanoviť základné zásady pre dobre fungujúce integrované trhy s elektrinou, ktoré umožnia všetkým poskytovateľom zdrojov a odberateľom elektriny nediskriminačný prístup na trh, umožnia rozvoj forwardových trhov s elektrinou, aby sa dodávateľia a spotrebiteľia mohli zaistiť proti riziku budúcej volatility cien elektriny alebo aby sa mohli chrániť pred týmto rizikom, **posilnia postavenie** spotrebiteľov, zabezpečia konkurencieschopnosť na globálnom trhu, zvýšia flexibilitu prostredníctvom riadenia odberu, uskladňovania energie a iných riešení v oblasti flexibility nefosílnych zdrojov, zabezpečia energetickú efektívnosť, uľahčia agregáciu distribuovaného dopytu a ponuky a umožnia integráciu trhu a odvetvia a trhové odmeňovanie za elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov;“;

Pozmeňujúci návrh

b) stanoviť základné zásady pre dobre fungujúce integrované trhy s elektrinou, ktoré umožnia všetkým poskytovateľom zdrojov a odberateľom elektriny nediskriminačný prístup na trh, umožnia rozvoj forwardových trhov s elektrinou, aby sa dodávateľia a spotrebiteľia mohli zaistiť proti riziku budúcej volatility cien elektriny alebo aby sa mohli chrániť pred týmto rizikom **a zároveň sa zamedzilo škodlivým špekulatívnym činnostiam, zabezpečila sa ochrana spotrebiteľov vrátane zraniteľných** spotrebiteľov, zabezpečia konkurencieschopnosť na globálnom trhu, zvýšia flexibilitu prostredníctvom riadenia odberu, uskladňovania energie a iných riešení v oblasti flexibility nefosílnych zdrojov, zabezpečia energetickú efektívnosť, uľahčia agregáciu distribuovaného dopytu a ponuky a umožnia integráciu trhu a odvetvia a trhové odmeňovanie za elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov;“;

Pozmeňujúci návrh 12

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 1 – písmeno b

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 1 – písmeno e

Text predložený Komisiou

e) podporovať dlhodobé investície do výroby energie z obnoviteľných zdrojov a umožniť spotrebiteľom, aby ich účty za energiu boli menej závislé od výkyvov krátkodobých cien na trhu s elektrinou,

Pozmeňujúci návrh

e) podporovať dlhodobé investície do výroby energie z obnoviteľných zdrojov **a flexibilitu zdrojov a** umožniť spotrebiteľom, aby ich účty za energiu boli **cenovo dostupné a** menej závislé od

najmä od cien fosílnych palív
v strednodobom až dlhodobom horizonte.“

výkyvov krátkodobých cien na trhu
s elektrinou, najmä od cien fosílnych palív
v strednodobom až dlhodobom horizonte.“

Pozmeňujúci návrh 13

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 6

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 9 – odsek 1 – úvodná časť

Text predložený Komisiou

1. **Sieť** ENTSO pre elektrinu **po konzultácii s ESMA** do 1. decembra 2024 predloží **agentúre ACER návrh na zriadenie** regionálnych virtuálnych obchodných centier pre forwardový trh. **Tento** návrh:

Pozmeňujúci návrh

1. **Komisia po konzultácii s ESMA, sieťou** ENTSO pre elektrinu **a agentúrou ACER** do 1. decembra 2024 predloží **Parlamentu a Rade posúdenie vplyvu zriadenia** regionálnych virtuálnych obchodných centier pre forwardový trh. **V náležitých prípadoch sa k posúdeniu v prípade potreby pripojí legislatívny návrh, ktorý okrem iného:**

Pozmeňujúci návrh 14

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 6

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 9 – odsek 1 – písmeno d a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

da) zabezpečiť, aby vytvorenie virtuálneho centra bolo v záujme spotrebiteľov v týchto regiónoch.

Pozmeňujúci návrh 15

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 6

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 9 – odsek 2

Text predložený Komisiou

2. Do šiestich mesiacov od doručenia návrhu na zriadenie regionálnych virtuálnych obchodných centier pre forwardový trh agentúra ACER tento návrh vyhodnotí a buď ho schváli, alebo zmení. Ak agentúra ACER návrh zmení, poradí sa pred prijatím zmien so sieťou ENTSO pre elektrinu. Prijatý návrh sa uverejní na webovom sídle agentúry ACER.

Pozmeňujúci návrh

2. Do šiestich mesiacov od doručenia návrhu na zriadenie regionálnych virtuálnych obchodných centier pre forwardový trh agentúra ACER tento návrh vyhodnotí a buď ho schváli, alebo zmení. Ak agentúra ACER návrh zmení, poradí sa **po informovaní orgánu ESMA** pred prijatím zmien so sieťou ENTSO pre elektrinu. Prijatý návrh sa uverejní na webovom sídle agentúry ACER.

Pozmeňujúci návrh 16

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 6

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 9 – odsek 5

Text predložený Komisiou

5. Ak regulačný orgán usúdi, že účastníci trhu nemajú k dispozícii dostatočné možnosti zaistenia, a po konzultácii s príslušnými orgánmi finančného trhu v prípade, keď sa forwardové trhy týkajú finančných nástrojov vymedzených v článku 4 ods. 1 bode 15, môže od búrz s elektrinou alebo prevádzkovateľov prenosových sústav požadovať, aby zaviedli dodatočné opatrenia, ako sú činnosti tvorby trhu, na zlepšenie likvidity forwardového trhu. **Pod podmienkou dodržiavania práva Únie v oblasti hospodárskej súťaže a smernice 2014/65/EÚ a nariadení (EÚ) č. 648/2012 a (EÚ) č. 600/2014 musia mať organizátori trhu možnosť vyvíjať forwardové zaisťovacie produkty, a to aj dlhodobé forwardové zaisťovacie produkty**, aby mohli účastníkom trhu vrátane vlastníkov zariadení na výrobu elektriny využívajúcich obnoviteľné zdroje energie poskytnúť vhodné možnosti zaistiť sa proti finančným rizikám z dôvodu kolísania cien. Členské štáty nesmú

Pozmeňujúci návrh

5. Ak regulačný orgán usúdi, že účastníci trhu nemajú k dispozícii dostatočné možnosti zaistenia, a po konzultácii s príslušnými orgánmi finančného trhu v prípade, keď sa forwardové trhy týkajú finančných nástrojov vymedzených v článku 4 ods. 1 bode 15, môže od búrz s elektrinou alebo prevádzkovateľov prenosových sústav požadovať, aby zaviedli dodatočné opatrenia, ako sú činnosti tvorby trhu, na zlepšenie likvidity forwardového trhu. **Ak organizátori trhu vyvíjajú forwardové zaisťovacie produkty, a to aj dlhodobé forwardové zaisťovacie produkty, musia tak robiť v plnom súlade s právom Únie v oblasti hospodárskej súťaže a smernicou 2014/65/EÚ a nariadeniami (EÚ) č. 648/2012 a (EÚ) č. 600/2014**, aby mohli účastníkom trhu vrátane vlastníkov zariadení na výrobu elektriny využívajúcich obnoviteľné zdroje energie poskytnúť vhodné možnosti zaistiť sa proti finančným rizikám z dôvodu kolísania cien. Členské štáty nesmú vyžadovať, aby

vyžadovať, aby sa takéto zaistovacie činnosti mohli obmedzovať na obchody v členskom štáte alebo ponukovej oblasti.“

sa takéto zaistovacie činnosti mohli obmedzovať na obchody v členskom štáte alebo ponukovej oblasti.“

Pozmeňujúci návrh 17

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 9

Nariadenie (EÚ) 2019/942

Článok 19a – odsek 2

Text predložený Komisiou

2. Členské štáty **zabezpečia**, aby boli zavedené nástroje, ako sú systémy záruk za trhové ceny, na zníženie finančných rizík spojených s neplnením platieb zo strany odberateľa v rámci zmlúv o nákupe elektriny, a aby boli dostupné pre odberateľov, ktorí čelia prekážkam vstupu na trh so zmluvami o nákupe elektriny a nemajú finančné ťažkosti v súlade s článkami 107 a 108 ZFEÚ. Na tento účel členské štáty zohľadnia nástroje na úrovni Únie. Členské štáty určia, na ktoré kategórie odberateľov sa tieto nástroje zameriavajú, pričom uplatnia nediskriminačné kritériá.

Pozmeňujúci návrh

2. Členské štáty **môžu zabezpečiť**, aby boli zavedené nástroje, ako sú systémy záruk za trhové ceny, na zníženie finančných rizík spojených s neplnením platieb zo strany odberateľa v rámci zmlúv o nákupe elektriny, a aby boli dostupné pre odberateľov, ktorí čelia prekážkam vstupu na trh so zmluvami o nákupe elektriny a nemajú finančné ťažkosti. **Komisia preskúma, či tieto nástroje neprímerane nenarúšajú ani nerozdeľujú vnútorný trh a či sú** v súlade s článkami 107 a 108 ZFEÚ. Na tento účel členské štáty zohľadnia nástroje na úrovni Únie. Členské štáty určia, na ktoré kategórie odberateľov sa tieto nástroje zameriavajú, pričom **na každú kategóriu odberateľov** uplatnia nediskriminačné kritériá, **a to s náležitým ohľadom na zraniteľných odberateľov.**

Pozmeňujúci návrh 18

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 9

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 19a – odsek 6 a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

6a. Zmluvné strany každej PPA oznamujú národnému regulačnému orgánu množstvo, ceny a trvanie každej zmluvy. Národný regulačný orgán

uverejní dennú priemernú cenu elektriny, ktorá je váženým priemerom ceny všetkých množstiev elektriny obchodovaných v tejto ponukovej oblasti za daný deň.

Pozmeňujúci návrh 19

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 9

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 19b – odsek 1

Text predložený Komisiou

1. Systémy priamej podpory cien pre nové investície do výroby elektriny zo zdrojov uvedených v odseku 2 majú formu dvojsmernej rozdielovej zmluvy. Nové investície do výroby elektriny zahŕňajú investície do nových zariadení na výrobu elektriny, investície zamerané na modernizáciu existujúcich zariadení na výrobu elektriny, investície zamerané na rozšírenie existujúcich zariadení na výrobu elektriny alebo na predĺženie ich životnosti.

Pozmeňujúci návrh

1. Systémy priamej podpory cien pre nové investície do výroby elektriny zo zdrojov uvedených v odseku 2 majú formu dvojsmernej rozdielovej zmluvy. ***Takéto systémy musia byť minimálne úmerné nariadeniu (EÚ) 2020/852 a investíciám plánovaným v integrovanom národnom energetickom a klimatickom pláne, pokiaľ ide o rozmer dekarbonizácie uvedený v článku 4 písm. a) nariadenia (EÚ) 2018/1999, a všetkých jeho aktualizáciách.*** Nové investície do výroby elektriny zahŕňajú investície do nových zariadení na výrobu elektriny, investície zamerané na modernizáciu existujúcich zariadení na výrobu elektriny, investície zamerané na rozšírenie existujúcich zariadení na výrobu elektriny alebo na predĺženie ich životnosti.

Pozmeňujúci návrh 20

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 9

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 19b – odsek 3 – písmeno a

Text predložený Komisiou

a) byť navrhnuté tak, aby sa príjmy získané v prípade, že trhovú cenu je vyššia

Pozmeňujúci návrh

a) byť navrhnuté tak, aby sa príjmy získané v prípade, že trhovú cenu je vyššia

ako realizačná cena, rozdelili medzi všetkých koncových odberateľov elektriny na základe ich podielu na spotrebe (rovnaké náklady/náhrada za spotrebovanú MWh);

ako realizačná cena, rozdelili medzi všetkých koncových odberateľov elektriny na základe ich podielu na spotrebe (rovnaké náklady/náhrada za spotrebovanú Mwh), **pričom sa uprednostní kompenzácia zraniteľných odberateľov;**

Pozmeňujúci návrh 21

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 9

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 19b (nový) – odsek 3 – písmeno b a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

ba) zabezpečiť, aby komunitné/malé projekty mali prístup k rozdielovým zmluvám za zúčtovaciu cenu ponuky s najnižšou cenou;

Pozmeňujúci návrh 22

Návrh nariadenia

Článok 1 – odsek 1 – bod 14

Nariadenie (EÚ) 2019/943

Článok 69a – pododsek 1

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

Žiadne ustanovenie tohto nariadenia sa nedotýka ustanovení smernice (EÚ) 2014/65, nariadenia (EÚ) č. 648/2012 a nariadenia (EÚ) č. 600/2014, ak sa účastníci trhu alebo organizátori trhu zapájajú do činností súvisiacich s finančnými nástrojmi, najmä v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 bode 15 smernice (EÚ) 2014/65.

Žiadne ustanovenie tohto nariadenia sa nedotýka ustanovení smernice (EÚ) 2014/65, nariadenia (EÚ) č. 648/2012 a nariadenia (EÚ) č. 600/2014, ak sa účastníci trhu alebo organizátori trhu zapájajú do činností súvisiacich s finančnými nástrojmi, najmä v zmysle vymedzenia v článku 4 ods. 1 bode 15 smernice (EÚ) 2014/65. **Treba zabrániť duplicitu regulačných požiadaviek, požiadaviek na dodržiavanie predpisov a požiadaviek na podávanie správ.**

Pozmeňujúci návrh 23

Návrh nariadenia

Článok 2 – odsek 1 – bod 5

Smernica (EÚ) 2019/944

Článok 28a – pododsek 1

Text predložený Komisiou

Členské štáty **zabezpečia, aby boli zraniteľní odberatelia chránení pred odpojením od elektrickej energie**. Táto ochrana sa poskytuje ako súčasť koncepcie zraniteľných odberateľov podľa článku 28 ods. 1 tejto smernice a bez toho, aby boli dotknuté opatrenia uvedené v článku 10 ods. 11.“

Pozmeňujúci návrh

Členské štáty **zakážu odpojenie od elektrickej energie pre odberateľov elektriny v domácnosti, ktorí nie sú schopní platiť svoje účty za energiu, zraniteľných odberateľov elektriny v domácnosti a domácnosti, ktoré sú ohrozené energetickou chudobou alebo ktoré sa nachádzajú v energetickej chudobe**. Táto ochrana sa poskytuje ako súčasť koncepcie zraniteľných odberateľov podľa článku 28 ods. 1 tejto smernice a bez toho, aby boli dotknuté opatrenia uvedené v článku 10 ods. 11.“

Pozmeňujúci návrh 24

Návrh nariadenia

Článok 2 – odsek 1 – bod 6

Smernica (EÚ) 2019/944

Článok 27 – odsek 1

Text predložený Komisiou

1. Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia elektriny v domácnosti, a ak to členské štáty považujú za vhodné, aj malé podniky využívali univerzálnu službu, **t. j.** právo na dodávku elektriny **v stanovenej kvalite** na ich území za **konkurenčné, ľahko** a jasne porovnateľné, transparentné a nediskriminačné ceny. Na zaistenie poskytovania univerzálnej služby uložia členské štáty prevádzkovateľom distribučných sústav povinnosť pripojiť odberateľov do svojej sústavy za podmienok a pri dodržaní taríf stanovených v súlade s postupom uvedeným v článku 59 ods. 7. Táto smernica nebráni členským štátom, aby posilňovali trhovú pozíciu odberateľov elektriny v domácnosti a malých a stredných odberateľov elektriny

Pozmeňujúci návrh

1. Členské štáty zabezpečia, aby všetci odberatelia elektriny v domácnosti a **mikropodniky, a** ak to členské štáty považujú za vhodné, aj malé podniky využívali univerzálnu službu, **teda** právo na dodávku elektriny na ich území **v stanovenej kvalite** za **konkurencieschopné, jednoducho** a jasne porovnateľné, transparentné a nediskriminačné ceny. Na zaistenie poskytovania univerzálnej služby uložia členské štáty prevádzkovateľom distribučných sústav povinnosť pripojiť odberateľov do svojej sústavy za podmienok a pri dodržaní taríf stanovených v súlade s postupom uvedeným v článku 59 ods. 7. Táto smernica nebráni členským štátom, aby posilňovali trhovú pozíciu

mimo domácnosti podporovaním možností dobrovoľného združovania sa na účely zastupovania tejto skupiny odberateľov.

odberateľov elektriny v domácnosti a malých a stredných odberateľov elektriny mimo domácnosti podporovaním možností dobrovoľného združovania sa na účely zastupovania tejto skupiny odberateľov.

Pozmeňujúci návrh 25

Návrh nariadenia

Článok 2 – odsek 1 – bod 10

Smernica (EÚ) 2019/944

Článok 66a – odsek 1 – úvodná časť

Text predložený Komisiou

1. Komisia môže rozhodnúť o vyhlásení regionálnej alebo celoúnijnej krízy cien elektriny, ak sú splnené tieto podmienky:

Pozmeňujúci návrh

1. Komisia môže ***spolu so všetkými členskými štátmi*** rozhodnúť o vyhlásení regionálnej alebo celoúnijnej krízy cien elektriny, ak sú ***súčasne*** splnené tieto podmienky ***a očakáva sa, že budú pretrvávajúť aspoň šesť mesiacov***:

Pozmeňujúci návrh 26

Návrh nariadenia

Článok 2 – odsek 1 – bod 10

Smernica (EÚ) 2019/944

Článok 66a – odsek 2 a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

2a. Vyhlásením regionálnej alebo celoúnijnej krízy cien elektriny sa zabezpečia rovnaké podmienky vo všetkých členských štátoch, ktorých sa rozhodnutie týka, aby sa neprimerane nenarušil vnútorný trh.

Pozmeňujúci návrh 27

Návrh nariadenia

Článok 2 – odsek 1 – bod 10

Smernica (EÚ) 2019/944

Článok 66a – odsek 3 – písmeno c a (nové)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

ca) zohľadniť rušivé vplyvy na veľkoobchodný trh.

Pozmeňujúci návrh 28

Návrh nariadenia

Článok 2 – odsek 1 – bod 10

Smernica (EÚ) 2019/944

Článok 66a – odsek 3 a (nový)

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

3a. Komisia vydá usmernenie o tom, ako sa tieto prahové hodnoty môžu uplatňovať v spojení s dočasným krízovým a transformačným rámcom, v ktorom bude platiť táto smernica aj rámec.

Pozmeňujúci návrh 29

Návrh nariadenia

Článok 2 – odsek 1 – bod 10

Smernica (EÚ) 2019/944

Článok 66a – odsek 4 – písmeno a

Text predložený Komisiou

Pozmeňujúci návrh

a) cena stanovená pre domácnosti sa uplatňuje len na maximálne 80 % mediánu spotreby domácností a zachováva sa stimul na zníženie dopytu;

a) cena stanovená pre domácnosti **a mikropodniky** sa uplatňuje len na maximálne 80 % mediánu spotreby domácností a zachováva si stimul na zníženie dopytu **a na minimálne 90 % spotreby v prípade zraniteľných odberateľov**;

POSTUP VÝBORU POŽIADANÉHO O STANOVISKO

Názov	Zmena nariadenia (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2019/942, ako aj smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944 s cieľom zlepšiť koncepciu trhu s elektrinou v Únii
Referenčné čísla	COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077(COD)
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	ITRE 1.6.2023
Výbor požiadaný o stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	ECON 1.6.2023
Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: dátum vymenovania	Pedro Silva Pereira 20.4.2023
Dátum prijatia	28.6.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 39 -: 8 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Valentino Grant, Claude Gruffat, José Gusmão, Michiel Hoogeveen, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Aurore Lalucq, Aušra Maldeikienė, Csaba Molnár, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Lídia Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Eva Maria Poptcheva, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Stéphanie Yon-Courtin
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Damien Carême, Niels Fuglsang, Henrike Hahn, Valérie Hayer, Martin Hlaváček, Eugen Jurzyca, Janusz Lewandowski, Chris MacManus, Tonino Picula, Jessica Polfjård, René Repasi, Eleni Stavrou
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Vladimír Bilčík, Marco Campomenosi, Hannes Heide, Leszek Miller, Patrizia Toia, Juan Ignacio Zoido Álvarez

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

39	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Vladimír Bilčík, Markus Ferber, Janusz Lewandowski, Aušra Maldeikienė, Luděk Niedermayer, Lidia Pereira, Jessica Polfjård, Ralf Seekatz, Eleni Stavrou, Inese Vaidere, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Engin Eroglu, Valérie Hayer, Martin Hlaváček, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Eva Maria Poptcheva, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Jonás Fernández, Niels Fuglsang, Hannes Heide, Aurore Lalucq, Leszek Miller, Csaba Molnár, Tonino Picula, René Repasi, Alfred Sant, Joachim Schuster, Patrizia Toia
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Damien Carême, Claude Gruffat, Henrike Hahn, Stasys Jakeliūnas, Kira Marie Peter-Hansen

8	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Eugen Jurzyca, Dorien Rookmaker, Johan Van Overtveldt
ID	France Jamet
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos
The Left	José Gusmão, Chris MacManus

4	0
ECR	Denis Nesci
ID	Marco Campomenosi, Valentino Grant, Antonio Maria Rinaldi

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

8. 6. 2023

LIST VÝBORU PRE ROZPOČET

Cristian Buşoi
Predseda
Výboru pre priemysel, výskum a energetiku
BRUSEL

Vec: Stanovisko k návrhu Komisie, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1227/2011 a (EÚ) 2019/942 s cieľom zlepšiť ochranu Únie pred manipuláciou s trhom na veľkoobchodnom trhu s energiou, ako aj smernice (2023/0076 (COD)) a nariadenia (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2019/944, ako aj smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944 s cieľom zlepšiť koncepciu trhu s elektrinou v Únii (2023/0077(COD))

Vážený pán predseda,

v rámci predmetného postupu sa koordinátori Výboru pre rozpočet na svojej schôdzi 31. januára 2023 rozhodli prijať stanovisko podľa článku 56+ rokovacieho poriadku vo forme listu k obom legislatívnym spisom.

Výbor prijal stanovisko na svojej schôdzi 8. 6. 2023¹ a poveril ma, aby som tlmočil nižšie uvedené stanovisko.

Kontext návrhu týkajúci sa vplyvu na rozpočet Agentúry Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER) a ITER

14. marca 2023 Komisia navrhla reformu koncepcie trhu s elektrinou v EÚ s cieľom urýchliť nárast využívania obnoviteľných zdrojov energie a postupné ukončenie používania plynu, znížiť vplyv kolísavých cien fosílnych palív na účty spotrebiteľov, lepšie chrániť spotrebiteľov pred prudkým nárastom cien a potenciálnou manipuláciou s trhom a zabezpečiť, aby bol priemysel EÚ čistý a konkurencieschopnejší.

Premietla sa do dvoch návrhov, ktorými sa menia viaceré existujúce právne predpisy:

1. Zmena nariadenia REMIT (ochrana Únie pred manipuláciou s trhom na veľkoobchodnom trhu s energiou) a zodpovedajúca zmena nariadenia o ACER.

---

¹ Prítomní na záverečnom hlasovaní: Janusz Lewandowski (1. podpredseda), Olivier Chastel (2. podpredseda), Niclas Herbst (4. podpredseda), José Manuel Fernandes, Adam Jarubas, Siegfried Mureşan, Petri Sarvamaa, Eleni Stavrou, Rainer Wieland (za PPE), Markus Ferber and Asim Ademov (za PPE podľa článku 209 ods. 7)), Pascal Durand, Jonás Fernández, Jens Geier, Eero Heinäluoma, Camilla Laureti, Nils Ušakovs (za S&D), Inma Rodríguez-Piñero and Massimiliano Smeriglio (za S&D podľa článku 209 ods. 7)), Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Fabienne Keller, Moritz Körner (za Renew), Nicolae Ştefănuţă (za Verts/ALE), Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca (za ECR), Dimitrios Papadimoulis (za the Left) a Andor Deli (za NI)

2. Zmeny nariadenia a smernice o koncepcii trhu s elektrickou energiou, smernice o obnoviteľných zdrojoch energie a zodpovedajúca zmena nariadenia o ACER.

Prvý poverí agentúru ACER novými úlohami, najmä autorizačnými a dozornými právomocami na platformách údajov o elektrickej energii, úlohou centralizácie podozrivých transakcií na trhu s elektrinou a vyšetrovaním a rozšírenými právomocami v oblasti presadzovania nariadenia REMIT. Podľa posúdenia Komisie by agentúra ACER potrebovala 25 dodatočných ekvivalentov plného pracovného času (FTE) a 4,2 milióna EUR prevádzkových výdavkov v rokoch 2025 – 2027. 2/3 zamestnancov a prevádzkové výdavky sa budú financovať z rozšíreného poplatku. Z rozpočtu EÚ sa tak má v rokoch 2025 – 2027 financovať 2,9 milióna EUR.

V druhom sa agentúre ACER zveria aj nové úlohy, najmä ex ante schvaľovanie uzlov na obchodovanie s forwardovými zmluvami o elektrickej energii a metodika, z ktorej vychádzajú správy členských štátov o potrebe flexibility na trhu s elektrinou. Podľa posúdenia Komisie by agentúra ACER potrebovala 4 dodatočné ekvivalenty plného pracovného času (FTE) a 2,8 milióna EUR v rokoch 2024 – 2027.

Celkový vplyv zvýšenia pre agentúru ACER na rozpočet EÚ by v rokoch 2024 – 2027 predstavoval 5,7 milióna EUR. V legislatívnom finančnom výkaze sa uvádza, že suma sa presunie z rozpočtového riadku ITER.

Pozícia Výboru pre rozpočet

Celkovo vplyv návrhu na rozpočet nie je podstatný a nariadenie o agentúre ACER sa upravuje len tak, aby sa rozšíril rozsah činností financovaných z poplatkov a doplnili úlohy súvisiace so zmenou smernice o koncepcii trhu s elektrickou energiou. Komisia informuje, že plánované kompenzačné presuny z projektu ITER do agentúry ACER nemajú negatívny vplyv na projekt ITER pri plnení jeho cieľov v rámci VFR, a pripomína, že celková suma týchto plánovaných presunov vo výške 5,7 milióna EUR predstavuje 0,1 % celkového rozpočtu ITER počas VFR.

Výbor pre rozpočet však poznamenáva, že od začiatku tohto VFR Komisia predložila niekoľko legislatívnych návrhov², ktorými poverila agentúru ACER novými dodatočnými

²

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o usmerneniach pre transeurópsku energetickú infraštruktúru, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 347/2013 Zvýšenie zdrojov agentúry ACER na dodatočné úlohy v oblasti dohľadu nad desaťročným plánom rozvoja siete. To si vyžaduje obmedzený počet dodatočných zdrojov (dodatočný 1 ekvivalent plného pracovného času) z programu NPE v oblasti energetiky (pozri legislatívny finančný výkaz v COM(2020) 824).
- Návrh Komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky (COM(2021)805). To si vyžaduje obmedzený počet dodatočných zdrojov (1 pracovné miesto DZ od roku 2023). Zvýšenie rozpočtu súvisí výlučne so zvýšením počtu pracovných miest. Navrhuje sa, aby sa zvýšenie príspevku EÚ vykompenzovalo rovnakým znížením rozpočtu Nástroja na prepájanie Európy (program NPE Energetika).

úlohami, ktoré si vyžadujú dodatočné finančné prostriedky.

Tieto kombinované nové úlohy agentúry ACER vedú k zvýšeniu počtu zamestnancov (z východiskovej situácie vo VFR, t. j. 77 stálych, 36 zmluvných zamestnancov, 4 vyslaných národných expertov na 142 stálych, 47 zmluvných zamestnancov, 10 vyslaných národných expertov) a predpokladaných rozpočtových potrieb (rozpočet sa má zvýšiť na 22,4 milióna EUR v roku 2027 namiesto 16,3 milióna EUR).

Potreba uchýliť sa k prerozdeleniu prostriedkov s cieľom zabezpečiť potrebné dodatočné operačné a administratívne zdroje má významný vplyv na rozpočet EÚ na zvyšok finančného programového obdobia a po ňom.

Európsky parlament vo viacerých správach a uzneseniach zopakoval svoju všeobecnú pozíciu, že nové úlohy by sa mali pokryť novými zdrojmi a že by sa malo zabrániť „kompenzácií“ zvýšením prostredníctvom spätného zaťaženia alebo zníženia prostriedkov v rámci programových balíkov. Vzhľadom na hromadenie nových iniciatív, dodatočné potreby a neočakávaný vývoj však treba triezvo uviesť, že pôvodné zdroje pre takéto nové rozpočtové prostriedky v rozpočte EÚ – nepridelené rezervy v rámci stropov VFR a netematické osobitné nástroje, sú pravdepodobne od B2024 takmer alebo dokonca úplne vyčerpané.

Výbor pre rozpočet je pripravený návrh pozorne sledovať počas ďalších procedurálnych krokov, najmä pokiaľ ide o diskusie o ľudských a finančných zdrojoch agentúry ACER a akékoľvek možné rozpočtové dôsledky.

-
- Návrh Komisie na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o vnútornom trhu s obnoviteľnými plynmi a zemným plynom a vodíkom COM(2021)804. Tieto úlohy si vyžadujú zvýšenie ľudských zdrojov agentúry o 15 dodatočných pracovných miest v pláne pracovných miest a 6 dodatočných zmluvných zamestnancov do roku 2027. Zvýšenie rozpočtu súvisí výlučne s dodatočnými zamestnancami. Zvýšenie príspevku EÚ sa vykompenzuje rovnakým znížením programu NPE Energetika.
  - Návrh Komisie na nariadenie Rady o posilnení solidarity prostredníctvom lepšej koordinácie nákupu plynu, cezhraničnej výmeny plynu a spoľahlivých referenčných hodnôt cien; COM(2022)549 final. V návrhu sa pre agentúru ACER stanovujú nové úlohy, pokiaľ ide o stanovenie a uverejnenie denného odhadu cien LNG a referenčnej hodnoty LNG. Agentúra ACER bude musieť dodržiavať zásady IOSCO pre agentúry pre oznamovanie cien (PRA), čo si vyžaduje skúsených zamestnancov. Agentúra bude potrebovať aj dodatočné zdroje na konzultačné účely, IT a audítorské záznamy. Predpokladá sa, že zvýšenie rozpočtových prostriedkov pre agentúru ACER sa vykompenzuje kompenzačným znížením plánovaných výdavkov v rámci programu NPE Energetika.
  - Návrh Komisie na nariadenie Rady, ktorým sa stanovuje trhový korekčný mechanizmus na ochranu občanov a hospodárstva pred nadmerne vysokými cenami; COM(2022)668 final. Návrh si bude vyžadovať dodatočné zdroje pre agentúru ACER. V návrhu sa stanovujú najmä nové úlohy agentúry ACER, pokiaľ ide o monitorovanie trhov s plynom a pomoc Komisii tým, že spustí (a neskôr deaktivuje) mechanizmus korekcie trhu a monitorovaním tokov plynu v rámci EÚ. Predpokladá sa, že zvýšenie rozpočtových prostriedkov pre agentúru ACER sa vykompenzuje kompenzačným znížením plánovaných výdavkov v rámci programu NPE Energetika.

S úctou

Johan Van Overtveldt

23. 5. 2023

LIST VÝBORU PRE VNÚTORNÝ TRH A OCHRANU SPOTREBITEĽA

Pán Cristian-Silviu Buşoi
predseda
Výbor pre priemysel, výskum a energetiku
BRUSEL

Vec: Stanovisko k zmenám nariadení (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2019/942, ako aj smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944 s cieľom zlepšiť koncepciu trhu s elektrinou v Únii (COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077(COD))

Vážený pán predseda,

v rámci predmetného postupu bol Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa poverený predložením stanoviska Vášmu výboru. S cieľom umožniť včasné predloženie stanoviska sa koordinátori na schôdzi 28. marca 2023 rozhodli predložiť toto stanovisko vo forme listu.

Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa túto záležitosť preskúmal na schôdzi 23. mája 2023. Na tejto schôdzi¹ sa rozhodol vyzvať Výbor pre priemysel, výskum a energetiku (ITRE), aby ako gestorský výbor zaradil ďalej uvedené návrhy, priority a zásady do návrhu uznesenia, ktorý prijme.

S úctou

Anna Cavazzini
predsedníčka

---

¹ Prítomní na záverečnom hlasovaní: Anna Cavazzini (Chair), Andrus Ansip (Vice-Chair), Krzysztof Hetman (Vice-Chair), Maria-Manuel Leitão-Marques (Vice-Chair), Alex Agius Saliba, Marc Angel, Anna-Michelle Asimakopoulou, Alessandra Basso, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoş, Deirdre Clune, Dita Charanzová, David Cormand, Christian Doleschal, Carlo Fidanza, Elisabetta Gualmini, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Claude Gruffat, Ivars Ijabs, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Katrin Langensiepen, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Francisco José Millán Mon, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Antonio Maria Rinaldi, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Edina Tóth, Tom Vandenkendelaere a Marion Walsmann.

NÁVRHY

Výbor pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa vyzýva Výbor pre priemysel, výskum a energetiku, aby vo svojej legislatívnej správe ako gestorský výbor zohľadnil tieto zistenia, priority a zásady:

- A. keďže na ochranu spotrebiteľov vrátane malých podnikov pred nestálymi cenami a prudkými nárastmi cien sa v návrhu stanovuje právo na zmluvy s pevnou cenou, ako aj na zmluvy s dynamickou cenou, právo na viacero zmlúv a na lepšie a jasnejšie zmluvné informácie. Prináša aj opatrenia na prevenciu a zabezpečenie ochrany zraniteľných odberateľov pred odpojením od elektrickej energie;
- B. keďže jeho ustanovenia sú zamerané aj na zlepšenie podmienok pre podnikové investície a podporu investícií do energie z obnoviteľných zdrojov, najmä zlepšením trhov s dlhodobými zmluvami;
- C. keďže návrh obsahuje ustanovenia o osobitných mechanizmoch, ktoré sa majú aktivovať počas krízy cien elektrickej energie:
  - 1. Berie na vedomie návrh Komisie, ktorý je súčasťou balíka Komisie na reformu trhu EÚ s elektrickou energiou. Mení sa ním nariadenie (EÚ) 2019/943 (nariadenie o elektrine), smernica (EÚ) 2019/944 (smernica o elektrine), smernica (EÚ) 2018/2001 (smernica o energii z obnoviteľných zdrojov) a nariadenie (EÚ) 2019/942 (nariadenie o ACER) a súčasne navrhujú dodatočné opatrenia na ochranu spotrebiteľov a podnikov, najmä MSP, pred kolísaním trhovými cenami, najmä pred prudkým nárastom cien, väčším výberom zmlúv a prístupom k energii z obnoviteľných a nízkouhlíkových zdrojov, čím sa zvyšuje stabilita a predvídateľnosť nákladov na energiu.
  - 2. Žiada, aby sa pri príprave pozície Parlamentu zohľadnili tieto priority a zásady:
    - I. Vnútorný trh: Prioritou plne integrovaného trhu EÚ s elektrinou musí byť spravodlivá a otvorená hospodárska súťaž spolu s dobre rozvinutými a prepojenými elektrizačnými sústavami medzi členskými štátmi. Zároveň by sa malo zabezpečiť, aby navrhované uplatňovanie zmlúv o nákupe elektrickej energie a dvojsmerných rozdielových zmlúv o nových investíciách bolo dobrovoľné a nebránilo fungovaniu vnútorného trhu. V tejto súvislosti by Komisia mala vypracovať jasné usmernenia. Východiskom opatrení pre investície do výroby elektrickej energie, elektrickej infraštruktúry a služieb flexibility navrhovaných v tejto smernici by mal byť trh, aby sa zamedzilo odrádzaniu od súkromných investícií.
    - II. Podpora prístupnosti a cenovej dostupnosti: Zabezpečenie rozvoja trhu so zmluvami o predaji elektrickej energie spolu s cenovo dostupnými tarifami na trhu s cieľom poskytovať energiu všetkým odberateľom vrátane MSP, ale zároveň ich viesť k tomu, aby spotrebu prispôbovali cenovým signálom, ako aj investičným stimulom investovať do úspor energie, členské štáty zabezpečia, aby na trhu existovala konkurenčná ponuka pevných cien a dynamických cenových taríf. V čase krízy cien elektriny musia byť primerane chránené najzraniteľnejšie domácnosti vrátane domácností v energetickej chudobe, a to aj opatreniami na ich ochranu pred odpojením od elektrickej energie podľa súčasného návrhu, aby sa

zabezpečil nepretržitý prístup k elektrickej energii za dostupné ceny. Rozhodujúce je však dosiahnuť správnu rovnováhu v celkovom procese medzi priamou podporou a potrebou presadzovať energetickú efektívnosť, najmä obnovou budov a prijatím udržateľných postupov.

- III. Zabezpečenie nepretržitého zásobovania elektrickou energiou: S nárastom elektrifikácie v takmer všetkých aspektoch života nadobúda výkonové zosilňovanie pre podniky aj domácnosti ešte väčší význam. Reformou by malo zlepšiť prostredie pre dostatočné investície do celých zložiek elektrizačnej sústavy: výroby z obnoviteľných zdrojov a čistej výroby, regulovateľnej výroby, prenosovej a distribučnej siete, ako aj riadenia uskladňovania a dopytu. V záujme ďalšieho zvyšovania bezpečnosti dodávok by sa kapacitné mechanizmy mali uznať za štrukturálny prvok trhu na lepšie vyjadrenie potrieb primeranosti a špecifik dotknutých členských štátov.
- IV. Transparentnosť informácií: Všetci spotrebiteľia vrátane MSP by mali mať prístup k jasným, zrozumiteľným informáciám o ponukách na trhu s energiou a zmluvných podmienkach vo všetkých fázach procesu, a to pred aj po uzavretí zmluvy. k nim by mali patriť informácie o zložkách cien, podmienkach obnovenia zmluvy, dôsledkoch ukončenia zmluvy a ďalších relevantných podmienkach, ako aj informácie uvádzané vo faktúrach za elektrinu. Informácie by sa mali prezentovať jasne, čitateľne a zrozumiteľne pre všetkých koncových odberateľov a byť prístupné pre osoby so zdravotným postihnutím, a to aj podľa normalizovaných vzorov a pokynov. Dodávateľia by mali zabezpečiť, aby spotrebiteľia mali prístup k lepším a jasnejším informáciám, najmä k predzmluvným informáciám, aby tak mohli porovnávať ponuky.

Zároveň by sa malo zabezpečiť, aby spotrebiteľia mali dostatočný výber a mohli požívať výhody rôznych zmluvných ponúk.

Na podporu voľného a konkurencieschopného trhu by sa v súčasnom nariadení malo zabezpečiť, aby informácie od dodávateľov boli jasné a presné a aby sa informačné požiadavky dali plniť bez príliš náročných príkazov s možným vplyvom na inovácie alebo obmedzujúce schopnosť dodávateľov poskytovať konkurencieschopné ceny a služby.

Dodávateľia by nemali mať možnosť jednostranne meniť alebo vypovedať zmluvu na dobu určitú a zmluvu s pevnou cenou či spôsob platby. Na obnovenie zmluvy za iných ako pôvodných podmienok by sa mal vyžadovať výslovný súhlas spotrebiteľa.

Hoci už existujú ustanovenia o informačných povinnostiach dodávateľov, vzhľadom na rastúcu zložitosť ponúk o dodávkach energie a rôzne marketingové postupy je potrebné zlepšenie. Informácie pre spotrebiteľov by mali byť dostatočné a jasné, a nie klamlivé alebo zavádzajúce.

V prípade predpokladaného zvýšenia cien by dodávateľia mali včas informovať odberateľov s premenlivými tarifami o ochrane pred zvýšenými cenami vrátane návrhov na úsporu energie a alternatíve alebo o predpokladaných kalendároch mesačných platieb.

Okrem toho by spotrebitelia mali mať jednoduchý prístup k jasnému a zrozumiteľnému porovnaniu ponúk cien elektrickej energie bez nekorektného zvýhodnenia či znevýhodnenia niektorého konkrétneho dodávateľa.

- V. Starostlivosť o zraniteľných zákazníkov: Osobitná pozornosť by sa mala venovať potrebám zraniteľných odberateľských domácností, ku ktorým môžu patriť spotrebitelia s nízkym príjmom, so zdravotným postihnutím a tí, ktorí potrebujú elektrinu pre resuscitačné zariadenia, s ohľadom na ukazovatele energetickej chudoby uvedené v odporúčaní Komisie (EÚ) 2020/1563, a to zákazom odpojenia počas celého roka. Zakázať by sa malo odpojenie hociktorej domácnosti spotrebiteľov v kritickom čase vrátane víkendov a štátnych sviatkov. Obzvlášť výhodné by bolo umožniť splátkové kalendáre.

Okrem zákazu odpojenia a umožnenia splátkového kalendára by sa mali prijať aj iné opatrenia na podporu zraniteľných spotrebiteľov vrátane ponuky poradenstva a podpory v oblasti energetickej efektívnosti, ako aj ciele podporné opatrenia na úsporu energie, poskytovanie prístupu k núdzovým fondom a rozpracovanie cieľových osvetových programov. Tieto opatrenia by mali byť koncipované tak, aby podporovali zraniteľných spotrebiteľov bez neprimeranej záťaže dodávateľov alebo obmedzenia hospodárskej súťaže na trhu s energiou.

Členské štáty určia dodávateľov poslednej inštancie, no táto požiadavka by nemala znamenať dodávku elektriny za pevnú minimálnu cenu.

- VI. Potenciál digitalizácie energetického systému ako základ a jeho využitie: Na podporu aktívnej účasti všetkých spotrebiteľov by služby dodávok elektrickej energie mali byť ľahko dostupné online, a to aj pre osoby so zdravotným postihnutím a starších. To možno dosiahnuť funkčnými a jednoduchými prístupovými rozhraniami. Digitalizácia energetického systému by mala byť kľúčovým prvkom budúcich trhov s elektrinou a elektrizačných sústav, a to aj posilnením postavenia spotrebiteľa ako výrobcu. Zároveň je dôležité zabezpečiť, aby sa zachovali vysoké normy bezpečnosti a ochrany údajov, a tak chrániť súkromie a osobné informácie spotrebiteľov. To by dodávateľom elektrickej energie v žiadnom prípade nemalo brániť v poskytovaní jednoduchého a rýchleho prístupu k zákazníckym službám všetkým spotrebiteľom bez prístupu na internet, a to telefonicky alebo inými prostriedkami.
- VII. Proporcionalita: Musí sa zabezpečiť, aby verejné zásahy povolené členskými štátom nevedli k narušeniu alebo fragmentácii trhu, ale aby podporovali jednotný trh a zabezpečovali vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa. Všetky takéto dočasné opatrenia by mali byť precízne ciele, riadne odôvodnené, založené na dôkazoch, proporcionálne a mali by sa čo najskôr zrušiť.
- VIII. Koordinácia: Komisia, národné regulačné orgány a ACER by mali systematicky monitorovať vplyv opatrení a mechanizmov zavedených členskými štátmi na vnútornom trhu s elektrinou. Súčasťou monitorovania by malo byť posudzovanie vplyvov na hospodársku súťaž, výber spotrebiteľov a efektívne fungovanie trhu.
- IX. Transparentnosť, komunikácia a dialóg: Všetky opatrenia súvisiace s trhom s energiou sa musia pripravovať a vykonávať transparentným spôsobom, za účasti

všetkých dotknutých zainteresovaných strán (vrátane spotrebiteľských organizácií, zástupcov MSP, dodávateľov energie, regulačných orgánov a iných príslušných aktérov). Podľa potreby by sa so zainteresovanými stranami mal zabezpečiť nepretržitý dialóg.

- X. Alternatívne riešenie sporov: Odberatelia by mali mať prístup k orgánom alternatívneho riešenia sporov špecializovaným na energetiku a mať podporu v sporoch o svojich právach a povinnostiach. To by malo platiť pre spory s dodávateľmi v súvislosti s nákupom a predajom elektrickej energie, s elektrárenskými a občianskymi energetickými komunitami a so stranami, s ktorými majú uzavreté dohody o spoločnom využívaní energie.
- XI. Integrita jednotného trhu s elektrinou: Opatrenia a mechanizmy zavedené členskými štátmi by mali zohľadňovať účinky na hospodársku súťaž, slobodu poskytovať služby a fungovanie vnútorného trhu s elektrinou s cieľom zabezpečiť spravodlivú a otvorenú hospodársku súťaž, rovnaké podmienky a dodržiavanie základných zásad, na ktorých jednotný trh spočíva.
- XII. Cezhraničný prístup k energii: Trh s energiou v Únii by sa mal ďalej integrovať, aby spotrebiteľia mohli uzatvárať zmluvy o dodávkach energie s jej dodávateľmi mimo svojho regiónu alebo členského štátu, a tak podporiť hospodársku súťaž, rozšíriť výber pre spotrebiteľov a znížiť ceny. To by sa malo podporovať najmä v pohraničných regiónoch, v ktorých sú energetické siete integrované. Členské štáty by mali zaistiť praktické opatrenia pre cezhraničný predaj, ako sú jasné a transparentné daňové pravidlá, minimálne požiadavky na službu, zjednodušenie administratívnych postupov a stanovenie jasných pravidiel ochrany spotrebiteľa a riešenie sporov.

POSTUP GESTORSKÉHO VÝBORU

Názov	Zmena nariadenia (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2019/942, ako aj smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944 s cieľom zlepšiť koncepciu trhu s elektrinou v Únii			
Referenčné čísla	COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077(COD)			
Dátum predloženia v EP	14.3.2023			
Gestorský výbor dátum oznámenia na schôdzi	ITRE 1.6.2023			
Výbory požiadané o stanovisko dátum oznámenia na schôdzi	BUDG 29.3.2023	ECON 1.6.2023	ENVI 29.3.2023	IMCO 29.3.2023
Bez predloženia stanoviska dátum rozhodnutia	ENVI 23.3.2023			
Spravodajca dátum vymenovania	Nicolás González Casares 11.4.2023			
Prerokovanie vo výbore	23.5.2023			
Dátum prijatia	19.7.2023			
Výsledok záverečného hlasovania	+: –: 0:	55 15 2		
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Nicola Beer, François-Xavier Bellamy, Hildegard Bentele, Vasile Blaga, Michael Bloss, Paolo Borchia, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Ignazio Corrao, Beatrice Covassi, Nicola Danti, Marie Dauchy, Pilar del Castillo Vera, Martina Dlabajová, Christian Ehler, Valter Flego, Niels Fuglsang, Jens Geier, Nicolás González Casares, Christophe Grudler, Henrike Hahn, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Ivars Ijabs, Romana Jerković, Seán Kelly, Zdzisław Krasnodębski, Andrius Kubilius, Thierry Mariani, Marisa Matias, Marina Mesure, Dan Nica, Niklas Nienass, Ville Niinistö, Johan Nissinen, Mauri Pekkarinen, Tsvetelina Penkova, Morten Petersen, Markus Pieper, Manuela Ripa, Robert Roos, Sara Skytvedal, Maria Spyrali, Grzegorz Tobiszowski, Patrizia Toia, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Carlos Zorrinho			
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Damian Boeselager, Franc Bogovič, Francesca Donato, Matthias Ecke, Ladislav Ilčić, Elena Lizzi, Dace Melbārde, Jutta Paulus, Massimiliano Salini, Jordi Solé, Susana Solís Pérez, Ivan Štefanec, Nils Torvalds, Emma Wiesner			
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Rosanna Conte, Arnaud Danjean, César Luena, Nicola Procaccini, Elżbieta Rafalska, Antonio Maria Rinaldi, Daniela Rondinelli, Nacho Sánchez Amor, Edina Tóth			
Dátum predloženia	27.7.2023			

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

55	+
ID	Paolo Borchia, Rosanna Conte, Elena Lizzi, Antonio Maria Rinaldi
NI	Francesca Donato
PPE	Hildegard Bentele, Vasile Blaga, Franc Bogovič, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Seán Kelly, Andrius Kubilius, Dace Melbārde, Markus Pieper, Massimiliano Salini, Sara Skyttedal, Maria Spyraiki, Ivan Štefanec, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
Renew	Nicola Beer, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Ivars Ijabs, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen, Susana Solís Pérez, Nils Torvalds, Emma Wiesner
S&D	Beatrice Covassi, Matthias Ecke, Niels Fuglsang, Jens Geier, Nicolás González Casares, Romana Jerkovič, César Luena, Dan Nica, Tsvetelina Penkova, Daniela Rondinelli, Nacho Sánchez Amor, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
Verts/ALE	Michael Bloss, Damian Boeselager, Ignazio Corrao, Henrike Hahn, Niklas Nienass, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Manuela Ripa, Jordi Solé

15	-
ECR	Ladislav Ilčić, Zdzisław Krasnodębski, Johan Nissinen, Nicola Procaccini, Elżbieta Rafalska, Robert Roos, Grzegorz Tobiszowski
ID	Marie Dauchy, Thierry Mariani
NI	Edina Tóth
PPE	François-Xavier Bellamy, Arnaud Danjean
Renew	Christophe Grudler
The Left	Marisa Matias, Marina Mesure

2	0
S&D	Robert Hajšel, Ivo Hristov

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania